

«ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»

ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΔΡΑΣΗ

Ετος 17^ο - Τεύχος 68

Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2002

ΣΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΑΥΤΟ:

	Σελ.
□ Γ. Β. Σελλιανάκη: «Το τραγί του κοινοτάρχη»	193-195
□ Θαν. Μπίκου: 1000 λέξεις	196
□ Μ. Φραγκιαδουλάκη: Ο Καπνός: Το δεύτερο εθνικό μας προϊόν	197-200
□ Γ. Β. Σελλιανάκη.: Ο Μετασχηματισμός Α.Σ.Ο. σε Ανώνυμη Εταιρεία	201-204
□ Α. Ράντσιου: Η Διατροφική κατάσταση των ανθρώπων στη γη σήμερα. Το πρόβλημα της πείνας.	205-212
□ Ι. Γρηγορομιχελάκη: Η συνεργατική και Συνεταιριστική πορεία φέρνει την ανάπτυξη	213-223
□ Γ. Β. Σελλιανάκη: «Καποδίστριας». Και τώρα δουλειά και χρηστή διαχείριση»	225
□ Μ. Δερμιτζάκη: Υπογεννητικότητα και Λαθρομετανάστευση. Δύο μεγάλες απειλές.	226-227
□ Γ. Καφετζάκη: Η πορεία της Αγροτικής Τράπεζας	229-230
□ Γ. Φραγκιαδουλάκη: ΣΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ (μας ρωτούν και απαντούμε). Ο Νόμος 3029/2002 για το σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης	231-235
□ Συνεταιριστή: (χωρίς όνομα). «ΘΥΜΗΣΕΣ»	236-237
□ Ε.Γ. Χαρμπούρη: Ό,τι κι αν είχε, τά 'χασε.	238-239
□ Θαν. Μπίκου: Το Γραμματοκιβώτιο της «Σ.Π.» (Γράφουν Μ. Δερμιτζάκης, Κ. Παγνίσης, Β. Νικολούτσος, Γ. Καφετζάκης και Λ. Χαζιρογλου)	240-242
□ Γ. Β. Σελλιανάκη: Βιβλιοκρισία σε βιβλία των Μ. Χαραλαμπίδη και Σ. Καστανίδη και το περιοδικό «Ακοβίτικα Νέα»	243-245
□ Γ. Β. Σελλιανάκη: Η Ελληνική γλώσσα είναι η μητέρα των γλωσσών.	246-247
□ Γ. Β. Σελλιανάκη: ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ Ν. ΑΡΑΠΗΣ (Πένθη)	250-251
□ Της Σύνταξης:	
– ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ: Ενημερωτική στήλη για τα μέλη της Ε.Φ.Σ.	248-249
– Ευρετήριο ύλης κατά συγγραφέα τα έτη 1997 - 2002	252-263
– Περιεχόμενα στα Αγγλικά - Ταυτότητα περιοδικού	264

ΤΟ ΕΛΑΦΡΥΤΕΡΟ ΜΕ ΒΙΟ-FILTER

1 και 1 BIF

ΠΙΣΣΑ: 1 mg

ΝΙΚΟΤΙΝΗ: 0.1 mg

ULTRA
ONE

Το Υπουργείο Υγείας προειδοποιεί:

ΤΟ ΚΑΠΝΙΣΜΑ ΒΛΑΠΤΕΙ ΣΟΒΑΡΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Ταιριάζει και στις ΑΣΟ το ανέκδοτο;

«Το τραγί του Κοινοταρχη»

Τότε ήταν ένα, τώρα γίνανε πολλά

Άρθρο του Γ.Β. ΣΕΛΛΙΑΝΑΚΗ

Μου το θύμισε φίλος μου αυτό το ανέκδοτο, με αφορμή ένα απαράδεκτο γεγονός, που θέλω να ξεχάσω και ποτέ δε θα ήθελα να το διηγηθώ. Και για όσους δεν ξέρουν αυτό το ανέκδοτο, το προτάσσω σ' αυτό το άρθρο μου, για να γίνει περισσότερο κατανοητό το περιεχόμενό του:

«Πλούσιος είχε γίνει ο ιδιοκτήτης ενός τραγιού με τα χρήματα που εισέπραττε από την «παραγωγικότητά» του. Του πρότειναν οι κάτοικοι της κοινότητας και ο κοινοτάρχης το αγόρασε, για να αυξήσει τα έσοδα της κοινότητάς του. Μα από την πρώτη κιόλας μέρα στην εξουσία του νέου αφεντικού του, το τραγί έπαψε να είναι... παραγωγικό. Κι όταν το ρώτησαν γιατί; το τραγί απάντησε: «Αστειεύεστε, γιατί να δουλέψω; Τώρα είμαι δημόσιος υπάλληλος»!

Το λέγανε από πολύ παλιά –τότε, κάπου-κάπου και δειλά-δειλά – αυτό το ανέκδοτο, για τους μόνιμους δημόσιους υπαλλήλους και μα την αλήθεια, κάνοντας μια σύγκριση του τότε και του σήμερα, τότε ήταν υπερβολική μια τέτοια προσομοίωση.

Σήμερα η μονιμότητα, όπως και η οιονεί μονιμότητα – αυτή που έχει έξωθεν ομαδοποιημένα σταθερά στηρίγματα και συνακόλουθες γενναίες αμοιβές – αυτό το ανέκδοτο βρίσκει την απόλυτη έκφρασή του. Και δεν αναφέρεται μόνο στο δημόσιο τομέα, όπως τότε που πρωτακούστηκε. Αναφέρεται στον κάθε τομέα με έξωθεν στηρίγματα για... λόγους δημοσίου συμφέροντος!!

Ας το δούμε στο δικό μας τομέα, τον αγροτοσυνεταιριστικό, στον ευρύτερο, όχι μόνο στους Συνεταιρισμούς, αν και πόσο ταιριάζει να λέγεται.

Μέχρι και τη δεκαετία του 1960, τα αιρετά αγροτικά στελέχη των ΑΣΟ δεν αμείβονταν ούτε με μισθό, ούτε με επιδόματα. Έπαιρναν μια συμβολική αποζημίωση για τη συμμετοχή τους σε συνεδριάσεις, τα οδοιπορικά τους και τις διανυκτερεύσεις με αποδείξεις, όταν η έδρα τους ήταν εκτός της έδρας της ΑΣΟ. Σε αποστάσεις μικρότερες των 50 χιλιομέτρων δεν έπαιρναν διανυκτέρευση και μόνο τη μισή αποζημίωση. Και ποτέ δεν υπήρξαν διεκδικήσεις για περισσότερα. Τιμητικά ήταν τα αξιώματα και για τα δικά τους άμεσα συμφέροντα η προσφορά εργασίας τους, έλεγαν. Τα αιρετά συνεταιριστικά στελέχη τότε, αν δεν ήταν μεγαλοπαραγωγοί, τουλάχιστον το μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματός τους ήταν αγροτικό. και αποζημιώνονταν για τις υπηρεσίες τους από τις καλύτερες τιμές που πετύχαιναν στα προϊόντα τους με τη δική τους δραστηριότητα. Αυτά τα στελέχη εκλέγονταν από τους αγρότες με μοναδικό κριτήριο την ικανότητά τους να εξυπηρετήσουν τα δικά τους αγροτικά συμφέροντα, κύρια και αποκλειστικά. Σπάνια είχαν δεύτερο αξίωμα σε ΑΣΟ και σε περιπτώσεις απλών ενδείξεων για κακοδιαχείριση εγκαλούνταν από το Εποπτικό Συμβούλιο – που σήμερα έχει καταργηθεί με το Νόμο 2810/2000 – και παραπέμπονταν στη δικαιοσύνη από την εποπτική υπηρεσία της ΑΤΕ.

Αυτά τα στελέχη, με περιορισμένα έως ανύπαρκτα τεχνοπαραγωγικά και χρηματοπιστωτικά μέσα, δημιούργησαν ένα γιγαντιαίο αναπτυξιακό μηχανισμό με τεράστια αποθηκευτικά και εργοστασιακά συγκροτήματα σε ολόκληρη τη χώρα, με υπηρεσίες και αγορές, πάντα με τη στήριξη και την υποστήριξη του αγροτικού κόσμου*. Έργο τεράστιο για τις υποδομές του, τη λειτουργικότητά του, τη συνεισφορά του στον αγρότη και την ύπαιθρο γενικότερα.

Σήμερα αυτό το έργο καταρρέει, όπου δεν έχει χαθεί ολότελα. Μέρα με τη μέρα χάνει τα στηρίγματά του, τις εγκαταστάσεις του, το προσωπικό του, την πελατεία του, την άλλοτε καλή φήμη του. Στα χρόνια της μεγάλης του δόξας, μια μικρή μόνο εμπλοκή του κινήματος – όπως το είχαμε συνηθίσει και ήταν τότε – σ' ένα τομέα που θα μπορούσε να δημιουργήσει οπισθοδρόμηση ή και απλή αμφισβήτηση, ήταν αρκετή να κινητοποιήσει τις ηγεσίες του να ξεχυ-

(*) Βλ. περισσότερα γι' αυτό τον γιγαντιαίο μηχανισμό και το έργο του, σε άρθρο μου στη Σ.Π. τεύχος 56, σελ. 193.

θούν στην ύπαιθρο, για να δώσουν εξηγήσεις στον αγροτικό κόσμο, να επισκεφθούν τις υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας και της Αγροτικής Τράπεζας, να τις ενημερώσουν με υπομνήματα και προφορικά, να καλέσουν τα στελέχη σε συσκέψεις, συμβούλια και συνελεύσεις, για να ανταλλάξουν γνώμες και να πάρουν αποφάσεις για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις και για τους υπαίτιους, αν θα υπήρχαν.

Όλη αυτή η αφύπνιση πάντα ήταν αποτελεσματική και ολιγοδάπανη. Σήμερα, παρά την έκταση και τη σοβαρότητα των υποθέσεων του αγροτοσυνεταιριστικού κινήματος, δε γίνονται αντίστοιχες και ανάλογες κινητοποιήσεις. Η δραστηριότητα των περισσότερων αγροτικών στελεχών – όπως και σε άλλο άρθρο μου στη Σ.Π. έγγραφα (βλ. τεύχος 56, σελ. 196) – εξαντλείται στην αναζήτηση **δοτών εργολαβικών εργασιών για λογαριασμό τρίτων, την εξασφάλιση επιδοτήσεων και σε παραστάσεις για τη ρύθμιση χρεών, με κύρια επιδίωξη την εξασφάλιση λειτουργικών δαπανών και τη χωρίς δυσκολίες παραπέρα χρηματοδότηση.** Δραστηριότητες πέρα και έξω από τα πραγματικά προβλήματα των αγροτών, για την αντιμετώπιση των οποίων ιδρύθηκαν οι συνεταιριστικές τους οργανώσεις.

Και αυτό τώρα, που μου θύμισε την παροιμία είναι ότι σήμερα και αν ακόμη οι οργανώσεις αυτές δεν παράγουν συνεταιριστικό έργο για λογαριασμό και προς όφελος των μελών τους που τις ίδρυσαν, σε όποια κατάσταση και αν βρίσκονται – ακόμη και στο στάδιο της εκκαθάρισης – διαθέσιμες πάντα έχουν πολύ περισσότερους από πριν (την περίοδο της μεγάλης και καρποφόρας συνεταιριστικής δραστηριότητάς τους) πόρους για γενναιόδωρες διοικητικές και άλλες αμοιβές.

Με δεδομένα λοιπόν και αναμφισβήτητα, **εκείνα της καρποφόρας όσο και αβέβαιης αυτοδιαχείρισης και αυτά της άκαρπης συνεταιριστικά αλλά επαρκώς στηριγμένης έξωθεν, οικονομικά και διοικητικά, λειτουργίας, μήπως – λέγω μήπως – έχουμε και εδώ επαληθευμένη, σε αρκετές μάλιστα περιπτώσεις, την παροιμία με το τραγί του κοινοτάρχη; Λέγω μ ή π ω ς και α ς το κ ρ ί ν ο υ ν ο ι σ υ ν ε τ α ι ρ ι σ τ έ ς α ν α γ ν ώ σ τ ε ς τ η ς Σ.Π., αυτοί ξέρουν.**

(Γ.Β.Σ.)

*Μήν πάρεις πέτρα από Ναού χαλάσματα διαβάτη.
Αν ξαναφτιάξουν το Ναό θα λείπει ένα κομμάτι*

(Αφιερωμένο στους διαβάτες που γκρεμίζουν το Αγροτοσυνεταιριστικό μας κίνημα)

1000 ΛΕΞΕΙΣ

ΘΑΝΑΣΗ ΜΠΙΚΟΥ
ΓΕΩΠΟΝΟΥ

(ΑΝΑ)ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΜΕΤΡΑ
ΓΙΑ ΤΟΝ
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ
ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ...

ΟΤΑΝ ΧΑΝΟΝΤΑΙ
ΤΑ "ΥΠΟΖΥΓΙΑ".....

Ο ΚΑΠΝΟΣ

Το δεύτερο εθνικό μας προϊόν

Παρουσίαση από το Γεωπόνο κ. Μ. Φραγκιαδουλάκη*

Εισαγωγικό σημείωμα

Μετά το βαμβάκι, ο καπνός έχει τη δεύτερη σε σπουδαιότητα θέση στους σημαντικότερους δείκτες της γεωργίας της χώρας μας και όλα τα χαρακτηριστικά του εθνικού προϊόντος. Από τον 18ο αιώνα, που άρχισε η καλλιέργεια του σε ελληνικά εδάφη, εξελίχθηκε πολύ γρήγορα σε θεμελιακό στοιχείο της γεωργικής και οικονομικής ανάπτυξης της χώρας, τόσο κατά τον 19ο αιώνα όσο και – ιδιαίτερα – στα χρόνια του μεσοπολέμου (1923 - 1939) αλλά και κατά τη μεταπολεμική περίοδο. Σήμερα ο καπνός απασχολεί 200.000 άτομα, και δίνει το υψηλότερο ακαθάριστο εισόδημα ανά στρέμμα. Επίσης φέρνει συνάλλαγμα **225 δις δρχ.** (100 δις από εξαγωγές και 125 δις από επιδοτήσεις και δίνει στο κράτος από τη φορολογία του **600 δις δρχ.**

Η συνολική παραγωγή καπνού στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης κυμαίνεται στους **335.000** τόννους και η καλλιεργούμενη έκταση για το έτος 2000 ήταν **1.216.190** στρέμματα με μέση στρεμματική απόδοση **274** κιλά / στρέμμα. Η Ελλάδα παράγει το 36% της συνολικής παραγωγής της Ε.Ε. και κατατάσσεται στη δεύτερη θέση, μετά την Ιταλία η οποία παράγει το 39%. Άλλες καπνοπαραγωγικές χώρες είναι η Ισπανία (12%), η Γαλλία (7,5%), η Γερμανία (3,3%), η Πορτογαλία, το Βέλγιο και η Αυστρία.

Καλλιεργούμενη έκταση

Η καλλιεργούμενη έκταση στη χώρα μας κυμαίνεται γύρω στα **600.000** στρέμματα και αποτελεί το **44%** της συνολικής καλλιεργούμενης έκτασης της Ε.Ε. Η μέση στρεμματική απόδοση κυμαίνεται στα **210** κιλά / στρέμμα και η συνολική παραγωγή για το έτος 2000 περιορίστηκε στους 120.000 τόννους από τους οποίους το 65% περίπου αντιστοιχεί σε καπνά Ανατολικού τύπου, το 10% στα Μπέρλεϋ και το 25% στα Βιρτζίνια. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια φθίνουσα πορεία της παραγωγής, λόγω της αλλαγής της Κ.Ο.Α. καπνού.

Η καλλιέργεια καπνού ασκείται σε μειονεκτικές αγροτικές περιοχές με εδάφη μικρής παραγωγικής ικανότητας, ιδιαίτερα οι ποικιλίες ανατολικού τύπου. Απαιτεί μεγάλο αριθμό ημερομισθίων και την προσωπική εργασία του καλλιεργητή και όλων των μελών της οικογενείας του. Συντηρεί συνολικά **60.000** οικογένειες, αξιοποιεί αδύναμες οικονομικά περιοχές με αρκετές ιδιαίτερες

(*) Βιογραφικό του Γεωπόνου κ. Μ. Φραγκιαδουλάκη είναι καταχωρημένο στο προηγούμενο τεύχος της Σ.Π. (67/2002, σελ. 149) όπου και το άρθρο του ΤΟ ΕΛΛΙΟΛΑΔΟ. Ατυχώς, από αβλεψία γράφηκε εκεί το επώνυμο Φραγκιαδάκης αντί Φραγκιαδουλάκης.

τες και κατ' αυτό τον τρόπο συμβάλλει στη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού αποτρέποντας την ερήμωση της περιφέρειας και συνδράμει ουσιαστικά στη αειφόρο ανάπτυξη της υπαίθρου.

Ο πίνακας που ακολουθεί δίδει μια εικόνα των μεγεθών της καπνοπαραγωγής μας την εικοσαετία (1980 - 2000).

Εξέλιξη ελληνικής καπνοπαραγωγής (1980 - 2000)

1	2	3	4	5	6	7	8
1980	104.047	892,5	111.763	174,0	22.195	213,30	24.868
1983	96.599	926,7	109.150	312,0	35.141	363,80	37.920
1986	97.605	994,8	138.644	442,2	61.589	631,00	61.913
1988	87.041	870,2	129.145	620,4	80.126	920,60	92.078
1990	71.697	762,9	120.105	840,6	100.956	1.408,10	132.341
1991	70.986	830	146.048	852,0	124.358	1.751,90	149.847
1992	73.462	101,5	173.586	873,0	152.132	2.070,90	149.810
1993	71.149	74,2	130.728	984,0	128.578	1.807,20	173.239
1994	70.063	67,7	119.590	1.082,0	129.445	1.847,60	191.094
1995	68.011	63,7	121.029	1.308,0	158.304	2.327,60	248.605
1996	65.333	63,6	126.754	1.460,0	185.102	2.833,20	291.256
1997	64.791	63,1	129.600	1.434,0	185.863	2.868,70	294.376
1998	64.064	62,1	124.176	1.425,0	176.934	2.761,80	285.028
1999	63.586	60,0	127.114	1.368,0	173.858	2.734,20	289.768
2000	61.664	56,9	123.455	1.444,0	178.262	2.890,90	313.152

Όπου 1 = Εσοδεία, 2 = Αριθμός παραγωγών, 3 = Καλλιέργεια σε χιλ.στρεμ., 4 = Ποσότητα παραγωγής(τόνοι), 5 =Μέση τιμή παραγωγού δρχ/κιλό, 6 = Αξία παραγωγής (εκατ. Δρχ), 7 = Ακαθ. εισόδημα κατά παραγωγή σε χιλ. δρχ., 8 = Ακαθ. εισόδημα κατά στρέμμα σε δρχ.

Ποικιλίες καπνού.

Στην Ελλάδα καλλιεργούνται δύο μεγάλες ομάδες ποικιλιών καπνού:

α. Τα «**ανατολικού τύπου**» καπνά τα οποία αποξηραίνονται στην ήλιο (sun cured). Σ' αυτά περιλαμβάνονται οι ποικιλίες *Μπασμάς, Κατερίνη, Καμπά Κουλάκ, Κλασσικά, Μυρωδάτα, Αγρινίου, Ελασσόνα, Καμπά Κουλάκ, μή Κλασσικά, Τσεμπέλια και Μαύρα*.

β. Τα «**ξενικά**» καπνά. Σ' αυτά περιλαμβάνονται οι ποικιλίες: **Βιρτζίνια**, (η αποξήρανση των καπνών της ποικιλίας Βιρτζίνια γίνεται σε ειδικούς θερμαινόμενους κλιβάνους - flue cured) και τα **Μπέρλεϋ** (τα καπνά Μπέρλεϋ αποξηραίνονται σε ειδικά υπόστεγα στη σκιά - light air cured).

Η Ελλάδα είναι διεθνώς γνωστή για την παραγωγή καπνών ανατολικού τύπου που χρησιμοποιούνται στα τσιγάρα τύπου «American -- Blend» σε ποσοστό 5-15%. Η κατανάλωση τους αυξάνεται συνεχώς.

Καπνοσπορεία

Ο σπόρος του καπνού δεν σπείρεται κατ' ευθείαν στους καπναγρούς, αλλά πρώτα σε ειδικά σπορεία (τζάκια), τα καπνοσπορεία, τα οποία διακρίνονται σε ψυχρά και θερμά. Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στην επιλογή του σπορειότοπου και τα χαρακτηριστικά του όπως: η γονιμότητα, η στράγγιση, η απολύμανση, η ύπαρξη γειτονικών καλλιεργειών, η δυνατότητα άρδευσης και η λίπανση των σπορειών (ανάλογα με τον τύπο του καπνού: Ανατολικά, Virginia, Burley). Επίσης ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στις κατάλληλες καλλιεργητικές φροντίδες που πρέπει να γίνουν για την καταπολέμηση παρουσιαζόμενων ασθενειών των καπνοφύτων στα σπορεία.

Καλλιέργεια

Η καλλιέργεια του καπνού από τη « σ π ο ρ ά » στο « θ έ ρ ι σ μ α » διαρκεί μια περίοδο 6 μηνών, αλλά η δουλειά του αγρότη κρατάει όλο το χρόνο. Το έδαφος χρειάζεται πολλαπλά οργώματα και λίπανση όλο το χρόνο για να προετοιμαστεί για την παραγωγή.

Η μεταφύτευση των νεόφυτων ξεκινάει τον Φεβρουάριο έως τα μέσα Μαΐου, ανάλογα με τις εδαφοκλιματολογικές συνθήκες της κάθε περιοχής, περίπου 35-40 ημέρες μετά τη σπορά και εφόσον αυτά έχουν φτάσει τα 15-20 εκατοστά ύψος. Γίνεται σταδιακά για να διευκολύνει αργότερα το μάζεμα, που είναι πολύ εντατικό σε προσωπικό και είναι αδύνατο να γίνει σωστά αν όλα τα φυτά ωριμάσουν μαζί. Τα φυτά χρειάζονται περίπου 45-50 ημέρες για να ωριμάσουν.

Μια ακόμα σημαντική δουλειά του παραγωγού είναι το κόψιμο των ταξιανθιών (κορυφολόγημα). Γίνεται γύρω στις 35-45 ημέρες από τη μεταφύτευση των φυτών και τόσες φορές όσες είναι αναγκαίες για να επιτευχθεί ομοιομορφία στα φυτά. Το μάζεμα του καπνού γίνεται 45-80 μέρες μετά τη μεταφύτευση και είναι μια κρίσιμη διαδικασία που κρατάει αρκετό καιρό.

Συγκομιδή

Η ωρίμαση των φύλλων (ψήσιμο) αρχίζει συνήθως δύο μήνες περίπου μετά τη φύτευση. Ο χρόνος αυτός καθορίζεται από ένα σύνολο παραγόντων όπως τη θερμοκρασία, την ατμοσφαιρική υγρασία, την εδαφολογική σύσταση του αγρού, τις καλλιεργητικές φροντίδες καθώς και το χρόνο που πραγματοποιήθηκε η μεταφύτευση. Η συγκομιδή πρέπει να γίνεται στο optimum στάδιο ωρίμασης, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η καλή ποιότητα του καπνού. Το φυτό του καπνού αποκτά 20-30 φύλλα, τα οποία διακρίνονται σε 7-8 κατηγορίες.

Τα καπνόφυλλα πρέπει να συλλέγονται κατά «χέρια». Σε κάθε «χέρι» συλλέγονται από 2-5 φύλλα, ανάλογα με το βαθμό ωρίμασης του καπνού. Συνήθως η συλλογή γίνεται σε 5=6 «χέρια».

Η συλλογή αρχίζει από τα κατώτερα φύλλα, τα «πατόφυλλα» και επακολουθούν η «πρωτομάνα», η «δευτερομάνα», η «τριτομάνα», οι «κουβαλαμάδες», τα μεγάλα «καρυόφυλλα» και τέλος τα μικρά «καρυόφυλλα».

Αρμάθιασμα

Τα συλλεγόμενα φύλλα μεταφέρονται σε αποθήκες, όπου γίνεται το βελόνιασμα ή αρμάθιασμα. Τα καπνόφυλλα διαχωρίζονται και ταξινομούνται ανάλογα με το μέγεθός τους και απορρίπτονται τα ελαττωματικά φύλλα. Μετά, με ειδικές μηχανές ή με τα χέρια, τα φύλλα «ράβονται» σε σπάγγους, με τη βοήθεια βελόνας που τρυπάει τα φύλλα του καπνού στη βάση της κεντρικής νεύρωσης. Στη συνέχεια τα φύλλα, ραμμένα όπως είναι, τοποθετούνται σε στύλους για να αποξηρανθούν.

Φάσεις αποξήρανσης «curing»

Η αποξήρανση έχει τρία στάδια:

1. Το κιτρίνισμα των φύλλων.

2. Τη σταθεροποίηση του χρώματος. Πρέπει να αποξηρανθούν και να απονεκρωθούν όλα τα κύτταρα του φύλλου, για να αποκτήσουν ομοιόμορφο κίτρινο χρώμα.

3. Την αποξήρανση νευρών. Στο στάδιο αυτό επιδιώκεται η αποξήρανση και των πιο χοντρών τμημάτων του φύλλου, όπως είναι τα νεύρα και οι διάφορες πλάγιες νευρώσεις.

Ζύμωση «fermentation»

Μετά την αποξήρανση οι αρμαθιές τοποθετούνται σε ευρύχωρες και ευάερες αποθήκες, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η απαραίτητη ζύμωση. Η ζύμωση είναι η σημαντικότερη διαδικασία στην επεξεργασία του καπνού. Τότε ο καπνός διαμορφώνει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του (άρωμα - γεύση). Κατά τη διαδικασία αυτή γίνεται και ο ποιοτικός διαχωρισμός του καπνού σε κατηγορίες: **α)** Τα φύλλα υψηλής ποιότητας (μαξούλι), **β)** τα φύλλα κατωτέρας ποιότητας (ρεφούζι) και **γ)** τα άχρηστα φύλλα.

Εχθροί - Ιώσεις

Α. Αρρώστιες του καπνού είναι: Η τήξη (σαπίλα), η βακτηριακή κηλίδωση, η μαύρη σήψη των ριζών, η φυτοφθορά, ο περονόσπορος, το வீδιο (σταχτή), η ψευδοροβάγχη, οι ευρωτάσεις (μούχλες).

Β. Εχθροί του καπνού είναι: Ο θρίπος (νταμάρι), οι αφίδες (μελούρα), η ηλιότιδα (πράσινο σκουλήκι), οι νηματώδεις (πατάτα), οι αγρότιδες (καφαλαμέ), οι σιδηροσκώληκες, ο αλευρώδης, η φθορμαία, ο άλτης (ψύλλος), τα μικρολεπιδόπτερα (ψώρα και σκόρος) του αποθηκευμένου καπνού.

Γ. Ιολογικές ασθένειες του καπνού είναι: η κηλιδωτή νάρκωση (TSWV), το μωσαϊκό του καπνού (TMV), ο ιός Υ της πατάτας (PVY), ο ιός του μωσαϊκού της αγγουριάς (CUV), ο ιός του μωσαϊκού της μηδικής (AMV), ο ιός του κροταλισμού του καπνού (TRV).

Το μόνο κόσμημα που δεν φθείρεται είναι η γνώση

ΛΑΝΓΚΟΡΝΤ

Ο μετασχηματισμός Α.Σ.Ο. σε Ανώνυμη Εταιρεία

Προσβάλλει και γελοιοποιεί την έννοια του Συνεργατισμού

Γράφει ο Γ. Β. Σελλιανάκης

Πέρασε στο Νόμο 2810/2000 – όχι βέβαια στα ψιλά, που λέμε αλλά σε άρθρο του – μα κανείς μας δεν το πρόσεξε, ή τουλάχιστον δεν το παρατήρησε και μάλιστα με αγανάκτηση και μεγάλη κραυγή, όπως θα έπρεπε. Το προσέξαμε τώρα που περνά στα καταστατικά των Συνεταιρισμών. Πρόκειται για το άρθρο 21, παρ. 11 του βασικού αυτού Νόμου για τις Α.Σ.Ο., που ορίζει ότι:

Μ' αυτή τη διάταξη ο Συνεταιρισμός ερμηνεύεται σα μια εμπορική δραστηριότητα. Δεν είναι όπως τον γνωρίσαμε και τον εννοήσαμε.

«Δευτεροβάθμιες και τριτοβάθμιες Α.Σ.Ο. μπορούν με απόφαση των Συνελεύσεών τους, να μετατραπούν σε Ανώνυμες Εταιρείες, ή Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης, και ότι σ' αυτές τις εταιρείες «μπορούν να εισέλθουν και νέοι μέτοχοι ή εταίροι αντίστοιχα».

Μεγαλύτερη παρανόηση της έννοιας και του σκοπού του Συνεταιρισμού δεν θα μπορούσε να γίνει. Μ' αυτή τη διάταξη ο Συνεταιρισμός ερμηνεύεται σαν μια εμπορική δραστηριότητα. Δεν είναι όπως τον γνωρίσαμε και τον εννοήσαμε...

Φορέας αρχών, σκοπών και επιδιώξεων, που ιδρύει και οργανώνει οικονομικές δραστηριότητες, για την ανάπτυξη της οικονομίας των μελών του, είναι ο Συνεταιρισμός. Με την οργάνωση της παραγωγής, της μεταποίησης και της εμπορίας των προϊόντων τους, τη στήριξη της τιμής τους και την αύξηση του εισοδήματός τους, ως καθαρό υπόλοιπο από τις πωλήσεις προϊόντων τους και όχι από εισπράξεις μερισμάτων από κέρδη εμπορικών συναλλαγών με άγνωστους και οργανικά ασύνδετους μαζί του αγοραστές και πωλητές – όπως στην περίπτωση της Ανώνυμης Εταιρείας – εκπληρώνει τις καταστατικές του διατάξεις ο Συνεταιρισμός. Αυτές τις διατάξεις που εκφράζουν την ουσία και το νόημα του Συνεργατισμού, με την αλληλέγγυα ευθύνη των μελών του, βασική προϋπόθεση και χαρακτηριστικό γνώρισμά του.

Οι όποιες δραστηριότητες του Συνεταιρισμού αναπτύσσονται είτε από υπηρεσιακά όργανά του, άμεσα εξαρτώμενα από τη Διοίκησή του (υπηρεσίες παραγωγής, εμπορίας κλπ.), είτε έμμεσα από αυτοδιοικούμενα εταιρικά σχήματα (ΑΕ, ΕΠΕ, Κοινοπραξίες)), στα κεφάλαια των οποίων μετέχει με το μεγαλύτερο ποσοστό.

Μ' αυτά τα όργανα (υπηρεσιακά, εταιρικά) ο Συνεταιρισμός συναλλάσσεται στον ανταγωνιστικό στίβο της ελεύθερης αγοράς με τους ίδιους πάντα όρους που συναλλάσσονται και οι άλλοι ιδιωτικοί φορείς, όμως για σκοπούς που δεν είναι άλλοι από εκείνους που αξιοποιούν και προστατεύουν τα άμεσα συμφέροντα των μελών του.

Φορέας αρχών, σκοπών και επιδιώξεων, που ιδρύει και οργανώνει οικονομικές δραστηριότητες, για την ανάπτυξη της οικονομίας των μελών του, είναι ο Συνεταιρισμός.

Και μπορεί ο Συνεταιρισμός να έχει κέρδη ή ζημίες, να συγκροτεί, να αναπτύσσει, να συμπύκνωση, να αναδιοργανώνει ή και να διαλύει τις άμεσα ελεγχόμενες υπηρεσιακές του μονάδες, όπως επίσης να ιδρύει, να μετέχει ή και να διαλύει έμμεσα ελεγχόμενα εταιρικά σχήματα (ΑΕ κ.ά.). Όμως,

Σε όλες και για όλες αυτές τις περιπτώσεις ο Συνεταιρισμός από τη φύση του, τη φιλοσοφία που τον διαπνέει και τις καταστατικές διατάξεις που τον εκφράζουν, είναι ο αυθεντικός φορέας των όποιων συλλογικών δραστηριοτήτων των μελών του, για την ανάπτυξη των οποίων και ιδρύθηκε. Τα μέλη του απολαμβάνουν τα οφέλη από τις δραστηριότητές του και πληρώνουν τις ζημίες του μέχρι του ύψους της αλληλέγγυας ευθύνης τους. Και όταν από οποιοδήποτε λόγο (έλλειψη αντικειμένου, διαγραφή μελών, υπερχρέωση, αδυναμία οργάνωσης κ.ά.) αδυνατεί να εκπληρώσει τις καταστατικές του διατάξεις, ο Συνεταιρισμός **διαλύεται, δε μετασχηματίζεται.**

Το άρθρο 1 του πρώτου πρί ΑΣΟ Νόμου στη χώρα μας, του Ν. 602/1915, που εκφράζει το πραγματικό νόημα του Συνεργατισμού, διακρίνει με σαφήνεια, ως προς τους σκοπούς και τις επιδιώξεις, την εταιρεία του αγρότη, δηλαδή το Συνεταιρισμό, από τις άλλες εταιρείες. Αναφέρει: «Συνεταιρισμός κατά την έννοιαν του νόμου, είναι η εταιρεία η οποία έχει κεφάλαιον μεταβλητόν, αποτελείται εκ συνεταίρων, ων ο αριθμός είναι επίσης μεταβλητός, και σκοπεύει την δια της συνεργασίας των συνεταίρων προαγωγήν της ιδιωτικής οικονομίας εκάστου αυτών».

Οι αγρότες παράγουν προϊόντα γης, ζυμωμένα με τον ιδρώτα τους και τα πουλούν συλλογικά και αλληλέγγυα «**δια της συνεργασίας**» (μέσα από το συνεταιρισμό τους) στην αγορά. **Δεν είναι μισθωτοί σε ξένες επιχειρήσεις, ούτε κερδοσκόποι στις δικές τους.** Με τα χρήματα που εισπράττουν από την αγορά, και μόνο από αυτά, πρέπει να πληρώνονται

οι καλλιεργητικές τους δαπάνες και οι δαπάνες λειτουργίας των συνεταιρισμών τους (δαπάνες διοίκησης, προσωπικού κ.ά.). Οι επιδοτήσεις και οι εργολαβικές εργασίες για λογαριασμό τρίτων, είναι στρεβλώσεις στη συνεταιριστική τους διαχείριση και λειτουργία.

Με λίγα και απλά λόγια, ο Συνεταιρισμός γεννιέται (ιδρύεται) **Συνεταιρισμός** και πεθαίνει (διαλύεται) **Συνεταιρισμός** για τους Συνεταιριστές. Για τους άσχετους με το Συνεργατισμό συγγραφείς του θεσμικού του πλαισίου, μπορεί και να μετασχηματίζεται! **Αυτό είναι δική τους εκτίμηση και δική μας αδυναμία να αποδεχτούμε το νόημα που δίδει στο συνεταιρισμό η διάταξή τους και μόνο σαν τυπογραφική αβλεψία θα μπορούσε να δεχθεί ένας συνεταιριστής τις παραγράφους 11 και 12 του άρθρου 21 στο Νόμο 2810/2000.**

Ο Συνεταιρισμός γεννιάται (ιδρύεται) Συνεταιρισμός και πεθαίνει (διαλύεται) Συνεταιρισμός για τους Συνεταιριστές.

Φαντασθείτε – για να δούμε και την πρακτική πλευρά του θέματος – μια τριτοβάθμια ΑΣΟ να μετασχηματίζεται σε **Ανώνυμη Εταιρεία!** Τότε οι Ενώσεις-μέλη της θα μετασχηματισθούν κι αυτές σε μετόχους και θα προσδοκούν το μεγαλύτερο δυνατό μέρος από κέρδη εμπορικών συναλλαγών. Η ίδια η μετασχηματισμένη από τριτοβάθμια ΑΣΟ σε Ανώνυμη Εταιρεία, θα χρηματοδοτείται με εμπράγματα διασφαλίσεις και θα δραστηριοποιείται στην αγορά με σκοπό πάντα το κέρδος, ξέχωρα και ανεξάρτητα με τα ιδιαίτερα ομοιοεπαγγελματικά συμφέροντα των μετόχων της.

Και φαντασθείτε πόσο περίεργα θα ακούγεται στη Γενική τους Συνέλευση η διαμαρτυρία μετόχου (αντιπροσώπου Ένωσης) γιατί δεν πωλείται το προϊόν του, γιατί η τιμή του δεν καλύπτει το κόστος παραγωγής του, γιατί είναι ακριβά τα λιπάσματα και γιατί η επιδότηση καθυστερεί να αποδοθεί στους δικαιούχους. Θα ήταν εκτός θέματος.

Και θα ήταν μέσα στο θέμα, στο σκοπό και την επιδίωξη της Ανώνυμης Εταιρείας του (πρώην τριτοβάθμιας ΑΣΟ) ο πρόεδρος της, όταν θα ανακοίνωνε σημαντικά κέρδη, που φυσικά θα προέκυπταν από φτηνές αγορές και ακριβές πωλήσεις αγροτικών προϊόντων.

Το όλως αντίθετο δηλαδή από εκείνο που αποσκοπούσε η μετασχηματισμένη πρώην τριτοβάθμια συνεταιριστική τους οργάνωση. Και δεν θέλει εξήγηση το γεγονός ότι φτηνή αγορά αγροτικού προϊόντος σημαίνει μικρότερο εισόδημα του παραγωγού του, όπως και μεγάλη τιμή πώλησής του στην αγορά σημαίνει μεγαλύτερα κέρδη για τους μετόχους της Α.Ε., όμως και περιορισμό στην απορροφητικότητά του.

Γι' αυτό και το ελκυστικό εκείνο σύνθημα των Συνεταιρισμών «**από την**

νες χώρες υπολογίζεται ότι ανήκουν σ' αυτή την κατηγορία. Είναι περισσότεροι από το άθροισμα των κατοίκων της Ευρώπης, της Β. Αμερικής και της Ιαπωνίας μαζί. Αυτή η "Ήπειρος" των πεινασμένων περιλαμβάνει άνδρες, γυναίκες και παιδιά, που ποτέ δε φθάνουν στην πλήρη σωματική και πνευματική τους ανάπτυξη, επειδή δεν τρέφονται στοιχειωδώς ικανοποιητικά. Πολλοί πεθαίνουν από αστία. Ο αριθμός αυτός είναι κατά 40 περίπου εκατομμύρια μικρότερος από εκείνον που υπολογιζόταν το 1990-1992. Απέχει, όμως, από το στόχο της Παγκόσμιας Διάσκεψης Κορυφής για τα Τρόφιμα του 1996. Ο στόχος αυτός είναι, μέχρι το 2015, να μειωθεί ο αριθμός των 800 περίπου εκατομμυρίων υποσιτιζόμενων ανθρώπων στα 400 εκατομμύρια. Με το σημερινό ρυθμό της μείωσης κατά 8 εκατομμύρια το χρόνο δεν υπάρχει ελπίδα αυτό να επιτευχθεί.

Επιπλέον, η μείωση που σημειώνεται, όπως αναφέρεται στην έκθεση

«Η Κατάσταση της Ανασφάλειας Τροφίμων στον Κόσμο το 1999», του Όργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ, δεν δείχνει ενιαία πρόοδο σε όλο τον Κόσμο. Τα στοιχεία δείχνουν ότι, στο πρώτο μισό της παρούσας δεκαετίας, μόνο 37 χώρες πέτυχαν μείωση του αριθμού των υποσιτιζόμενων συνολικά κατά 100 εκατομμύρια. Στον υπόλοιπο αναπτυσσόμενο κόσμο ο αριθμός αυξήθηκε στην πραγματικότητα κατά 60 εκατομμύρια.

Τα τελευταία χρόνια η αύξηση της παγκόσμια παραγωγής τροφίμων ξεπέρασε το ρυθμό αύξησης του παγκόσμιου πληθυσμού.

Ο υποσιτισμός των ανθρώπων αυτών δεν είναι πρόσκαιρος, ούτε μεταβατικός. Είναι χρόνιος. Προκαλεί αδυναμία. Μερικές φορές είναι θανατηφόρος. Φθείρει τις ζωές όλων όσων τον υφίστανται. Υπονομεύει τις εθνικές οικονομίες. Υποσκάπτει τις διαδικασίες ανάπτυξης των χωρών στις οποίες συναντάται σε μεγάλη έκταση. Αυτή είναι η περίπτωση μεγάλου τμήματος του αναπτυσσόμενου κόσμου. Μικρές αυξήσεις ή μειώσεις στον αριθμό των υποσιτιζόμενων ανθρώπων, από έτος σε έτος,

μπορεί απλά να σημαίνουν μεταβατικές και πρόσκαιρες καταστάσεις. Προσελκύουν την προσοχή μας. Αλλά δε θίγουν το πρόβλημα στα θεμέλιά του. Σημαντικές μεταβολές διάρκειας είναι ο κατάλληλος δείκτης εξέλιξης του προβλήματος.

Ο πληθυσμός της Γης υπολογίζεται να είναι περίπου 8 δισεκατομμύρια το 2025 και 9,4 δισεκατομμύρια το 2050. Από την δεκαετία του 60 παρατηρείται μια επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του πληθυσμού. Σήμερα έχουμε ένα ετήσιο ρυθμό αύξησης της τάξης του 1,5%, σε σύγκριση με το 2% της εποχής εκείνης. Πρέπει όμως να σημειωθεί ότι σε ορισμένες κρίσιμες περιοχές, όπως η Υποσαχαρική Αφρική, αυτή η αύξηση είναι 3,5%.

Τα τελευταία χρόνια η αύξηση της παγκόσμιας παραγωγής τροφίμων ξεπέρασε το ρυθμό αύξησης του παγκόσμιου πληθυσμού. Η παραγωγή τροφίμων σ' αυτή την περίοδο διπλασιάστηκε. Τα 5,8 δισεκατομμύρια κατοίκων της Γης το 1996 είχαν στη διάθεσή τους, κατά κεφαλή, 15% περισσότερα τρόφιμα από όσα είχαν τα 4 δισεκατομμύρια, 20 χρόνια νωρίτερα. Πιστεύεται γενικώς ότι η παραγωγή τροφίμων μπορεί να αυξηθεί και άλλο. Όμως, για να διατραφεί ο Κόσμος το 2030 χρειάζεται αύξηση της παραγωγής κατά 75% επιπλέον, χωρίς να προσβάλλεται η αειφορία των πηγών πρώτων υλών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί, αν και δεν είναι καθόλου εύκολο.

Όπως είπα και στην αρχή η κουζίνα έχει άφθονα αγαθά. Στο τραπέζι όμως δεν υπάρχουν αρκετές θέσεις. Με άλλα λόγια, ενώ η παραγωγή τροφίμων είναι επαρκής, υπάρχουν σοβαρότατα προβλήματα αποθήκευσης, συντήρησης, επεξεργασίας και διακίνησης των τροφίμων. Αυτός είναι και ο λόγος που, πάνω από 800 εκατομμύρια συγκάτοικοί μας στον πλανήτη Γη, ζουν κάτω από το όριο του υποσιτισμού. Κατά καιρούς βρίσκονται σε κατάσταση πείνας. Η διαίτά τους είναι ανεπαρκής για την υποστήριξη μιας φυσιολογικής ζωής. Το 34% των παιδιών προσχολικής ηλικίας στις αναπτυσσόμενες χώρες επηρεάζονται από την κακή διατροφή. Υπάρχουν 379 εκατομμύρια γυναίκες, ηλικίας 15-49 ετών, που είναι αναιμικές. Έχουν υψηλή θνησιμότητα από αίτια γυναικολογικά, ειδικά κατά τον τοκετό.

Η φτώχεια είναι σημαντική συνθήκη, που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όταν συζητούμε θέματα διατροφής και διατροφικής συμπεριφοράς. Η φύση και τα αίτια δημιουργίας της φτώχειας, του υποσιτισμού και της πείνας είναι παρόμοια. Σχετίζονται με την πολιτική και οικονομική ισχύ, την ιδιοκτησία και την πρόσβαση σε πρώτες ύλες, τη φυσική υποβάθμιση των πηγών πρώτων υλών, τον πόλεμο και τις εσωτερικές διαμάχες. Στο σημείο αυτό πρέπει να διευκρινίσουμε ότι υποσιτισμός είναι η κατάσταση εκείνη κατά την οποία οι άνθρωποι ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΑΡΚΕΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ. ΔΕΝ είναι η κατάσταση της ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ για να καταναλωθούν, που είναι η πείνα, ο λιμός.

Η φτώχεια λοιπόν οδηγεί σε διατροφική ανασφάλεια, υποσιτισμό και – σε ακραίες περιπτώσεις – λιμό. Οι καταστάσεις αυτές συνδυάζονται συνήθως με ανεξέλεγκτες δημογραφικές πιέσεις. Το 1990 υπολογίστηκε ότι σχεδόν το 1/4 των κατοίκων της Γης ζούσε κάτω από το όριο της φτώχειας.

Η φτώχεια είναι σημαντική συνθήκη, που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όταν συζητούμε θέματα διατροφής και διατροφικής συμπεριφοράς.

ας. Σήμερα, πάνω από 600 εκατομμύρια παιδιά ζουν κάτω από το όριο αυτό. Σημειώστε ότι, ο ΟΗΕ κατατάσσει σ' αυτή την κατηγορία, όσους έχουν εισόδημα λιγότερο από ένα δολάριο ΗΠΑ την ημέρα. Η κατάσταση αυτή φαίνεται να πηγαίνει προς το καλύτερο στην Ασία. Το αντίθετο συμβαίνει στην Υποσαχαρική και Νότια Αφρική, Ανατολική Ευρώπη, Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική, Καραϊβική και Λατινική Αμερική. Σε ένα τέταρτο του αιώνα η Αφρική δεν θα είναι σε θέση να θρέψει παρά μόνο το 40% του πληθυσμού της. Υπολογίζεται ότι τα τελευταία χρόνια, ο αριθμός των υποσιτιζόμενων στην περιοχή αυτή διπλασιάστηκε.

Οι αιτίες γι' αυτή την κατάσταση είναι οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές. Μπορεί κανείς να διακρίνει σχετικά δύο περιπτώσεις. Στη μία, η αιτία της πρόκλησης διατροφικής ανασφάλειας είναι σαφέστερη. Μπορεί να αποδοθεί σε ένα κυρίως γενεσιουργό αίτιο, που σχετίζεται με έναν από τους προαναφερόμενους λόγους. Είναι οι συνθήκες που κυρίως προσελκύουν την προσοχή μας. Στην άλλη περίπτωση τα αίτια είναι πολυπαραγοντικά. Είναι δύσκολο να διακριθεί ο πρωτεύων παράγοντας, που προκαλεί την αδυναμία πρόσβασης σε επαρκή τρόφιμα.

**Αγωνίζονται
να επιβιώσουν
επιδιώκοντας
αντάρκεια στο
τοπικό και
οικογενειακό
επίπεδο.**

Η έλλειψη υποδομής για τη διακίνηση και επεξεργασία των τροφίμων είναι βασική για την αδυναμία πρόσβασης όλων των ανθρώπων σε επαρκή και ασφαλή τρόφιμα. Τέτοιες ελλείψεις αφορούν σε

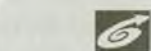
ανεπαρκή δίκτυα συγκοινωνιών και επικοινωνιών, ελλείψεις σε υποδομή λιμένων, αεροδρομίων, αποθηκευτικών και ψυκτικών χώρων. Όλοι έχουμε δει, κατά τις αποστολές βοήθειας σε περιοχές πείνας, συσσωρευμένα τρόφιμα σε λιμάνια, όπου καταστρέφονται απροστάτευτα, εξαιτίας της αδυναμίας να προωθηθούν στους έχοντες ανάγκη. Για να αναπτυχθεί, τα επόμενα 15 χρόνια, η αναγκαία υποδομή χρειάζεται μια αύξηση των σχετικών επενδύσεων, κατά 30% από το σημερινό επίπεδο. Το απαιτούμενο ποσό υπολογίζεται σε 185 δισεκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ.

Οι πολιτικοί λόγοι αναφέρονται στο γεγονός ότι ο έλεγχος της διακίνησης τροφίμων και η δυνατότητα απαγόρευσης αυτά να φθάσουν σε ορισμένους πληθυσμούς χρησιμοποιείται ως μέσο για την επιβολή πολιτικών επιδιώξεων. Αυτό μπορεί να συμβαίνει είτε μεταξύ αντιπάλων χωρών (π.χ. εμπάργκο των ΗΠΑ στο Ιράκ και στην Κούβα) είτε επιβάλλεται σε τμήμα του πληθυσμού, μέσα στην ίδια χώρα, από την κυβέρνησή της, όπως συμβαίνει σε ορισμένες χώρες της Υποσαχαρικής Αφρικής.

Οι κοινωνικοί λόγοι αφορούν πρώτα πρώτα σε διαφορές του βιοτικού επιπέδου. Αυτές ωθούν ορισμένες ομάδες του πληθυσμού κάτω από τα όρια της φτώχειας και του υποσιτισμού, στην πείνα. Όπως προαναφέρθη-

κε, θύλακες φτώχειας και πείνα υπάρχουν και στις πλουσιότερες χώρες. Θύλακες πλούτου και στις φτωχότερες. Αλλά πέραν αυτών, υπάρχουν ορισμένες συνήθειες σε μερικές χώρες, που δημιουργούν προϋποθέσεις για την ύπαρξη ατόμων σε κατάσταση υποσιτισμού και πείνας. Αυτό συμβαίνει, λόγου χάρη, σε μερικές αραβικές χώρες, όπου η συνήθεια της ομαδικής λήψης γευμάτων, από το ίδιο αγγείο φαγητού ταυτόχρονα από όλη την οικογένεια, στερεί τα αδύνατα μέλη της οικογένειας από επαρκή πρόσβαση σε τροφή.

Εξάλλου, προβλήματα στο τοπικό επίπεδο συναντούμε σε απομονωμένες αγροτικές περιοχές. Κυρίως στη Λατινική Αμερική, αλλά και στην Αφρική, καθώς και σε περιοχές της Νότιας Ασίας. Οι κοινότητες των περιοχών αυτών είναι εκτός της αγοράς και της οικονομίας του χρήματος. Αγώνιζονται να επιβιώσουν επιδιώκοντας αυτάρκεια στο τοπικό και οικογενειακό επίπεδο. Η κατοχή γης και οι απαιτούμενες επενδύσεις για την καλλιέργεια και τη βελτίωση των αποδόσεων είναι τα μείζονα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Αυτά επιδεινώνονται ταχύτατα στην περίπτωση φυσικών καταστροφών και εσωτερικών αντιπαραθέσεων. Επίσης, από άστοχες εξωτερικές επεμβάσεις, όχι μόνο πολιτικές, αλλά και στο επίπεδο του σχεδιασμού ανάπτυξης, ή μεταβολής του κοινωνικού περιβάλλοντος. Τούτο επειδή διαταράσσονται οι λεπτότατες ισορροπίες του τοπικού κοινωνικού ιστού. Η επίλυση των προβλημάτων των κοινωνιών αυτών είναι δυσχερέστατη επειδή εμπλέκονται ταυτόχρονα λόγοι κοινωνικοί, οικονομικοί και πολιτικοί.

Η βασική δυσκολία, που υπάρχει κατά τους πεσιμιστές, είναι ότι είμαστε στην αρχή μιας περιόδου, κατά την οποία η παραγωγή τροφίμων γίνεται πió δύσκολη.

Παρ' όλ' αυτά, βλέπουμε, όμως, ότι σε παγκόσμιο επίπεδο η παραγωγή τροφίμων είναι επαρκής για τους κατοίκους της Γης. Η διατήρηση αυτής της επάρκειας, κατά αειφορικό τρόπο, στα επόμενα 25-

50 χρόνια, παρ' όλο ότι, όπως προείπα, δε θα είναι εύκολη, δεν είναι ακατόρθωτη. Ας δούμε για λίγο αυτό το μέλλον.

Εκτιμώντας τις μελλοντικές πιθανότητες, όσον αφορά στον εφοδιασμό σε τρόφιμα, υπάρχουν δύο σχολές. Εκείνη των αισιόδοξων και αυτή των απαισιόδοξων. Οι αισιόδοξοι σημειώνουν ότι, σε πραγματικές τιμές, διαθεσιμότητα θερμίδων και παραγωγή κατά κεφαλή τροφίμων, ο Κόσμος διατρεφόταν καλύτερα το 1990 από ό,τι το 1960. Κάνοντας προβολή των τάσεων αυτών, υποστηρίχτηκε ότι το 2010 η παραγωγή τροφίμων θα προηγείται εκείνης της ζήτησης. Θα εξακολουθούν, όμως, να υπάρχουν προβλήματα υποσιτισμού σε περιφερειακό επίπεδο, ειδικά στην Υποσαχарική Αφρική και στη Νότια Ασία.

Η βασική δυσκολία, που υπάρχει κατά τους πεσιμιστές, είναι ότι είμαστε στην αρχή μιας περιόδου, κατά την οποία η παραγωγή τροφίμων γίνεται πιά δύσκολη. Αυτό, εξαιτίας της μείωσης των μη χρησιμοποιηθεισών τεχνολογιών, της πίεσης στα όρια της αλιείας, των απωλειών καλλιεργήσιμης γης, πέρα από την ερημοποίηση, για άλλες χρήσεις, της διαθεσιμότητας γλυκού νερού, της μείωσης της ανταπόκρισης στην εφαρμογή λιπασμάτων, της απορύθμισης του κοινωνικού ιστού καθώς και της ισορροπίας του περιβάλλοντος.

***Ακόμα και αν
ένας και μόνος
άνθρωπος στη
Γη γέρνει το
βράδυ να κοιμη-
θεί νηστικός,
κανείς δε
μπορεί και δεν
έχει το δικαίω-
μα να κοιμάται
ήσυχος.***

Το πρόβλημα, λοιπόν, είναι, ταυτόχρονα σοβαρό και πολύπλοκο. Για το λόγο αυτό, ο Γενικός Διευθυντής του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ πρότεινε την πραγματοποίηση της Παγκόσμιας Διάσκεψης Κορυφής για τα Τρόφιμα. Ενός Φόρουμ, στο οποίο το πρόβλημα αντιμετωπίστηκε από όλους τους ενδιαφερόμενους, στο ανώτερο δυνατό πολιτικό επίπεδο, δεσμεύοντας τούς Αρχηγούς Κρατών ή Κυβερνήσεων, ώστε να πάρουν τα κατάλληλα μέτρα, για να επιτευχθεί και διατηρηθεί η ασφάλεια των τροφίμων. Η Διάσκεψη αυτή πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο του 1996 στη Ρώμη. Εκεί υπογράφηκε από τους Αρχηγούς των Κρατών μια σχετική «Διακήρυξη Πολιτικής» και ένα «Σχέδιο Δράσης για την Επίτευξη Παγκόσμιας Ασφάλειας Τροφίμων».

Αυτό το οποίο πάντως φαίνεται σίγουρο είναι ότι για το προβλεπτό μέλλον θα εξακολουθήσει να υπάρχει υποσιτισμός, αν και αυτό θα είναι πρόβλημα σε περιφερειακό επίπεδο. Τούτο, εξαιτίας των ελλείψεων σε νερό, υποβάθμισης του περιβάλλοντος και άνισης κατανομής των υποδομών διακίνησης τροφίμων, ως αποτέλεσμα κοινωνικής αποσύνθεσης ή πολιτικών αντιθέσεων.

Φαίνεται, λοιπόν, ότι, γενικώς ομιλούντες σε παγκόσμιο επίπεδο, τα πράγματα δεν είναι τόσο άσχημα. Οι προοπτικές δεν είναι τόσο δυσοίωνες. Στο επίπεδο των χωρών, όμως, παρατηρούμε ότι υπάρχουν χώρες, που δεν έχουν, και δεν θα έχουν για αρκετά ακόμα χρόνια, τη δυνατότητα πρόσβασης σε επαρκείς ποσότητες τροφίμων, για να θρέψουν τους κατοίκους τους. Πέραν των χωρών, που η αδυναμία αυτή τους έχει επιβληθεί διά της βίας, υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός άλλων, που δεν έχουν αυτάρκεια στην παραγωγή τροφίμων. Επιπλέον, δε διαθέτουν τα οικονομικά μέσα για να αγοράσουν τρόφιμα στη διεθνή αγορά. Είναι οι λεγόμενες χώρες LIFD (Low Income Food Deficit = χαμηλού εισοδήματος, ελλειμματικές σε τρόφιμα).

Αλλά ακόμα και αν μια χώρα έχει εξασφαλίσει αυτό που ονομάζεται επισιτιστική κυριαρχία, υπάρχει πολύς δρόμος, που πρέπει να διανυθεί, μέχρις ότου πραγματοποιηθεί η πρόσβαση στην τροφή στο ατομικό επίπεδο κάθε πολίτη κάθε χώρας. Αυτό είναι το ζητούμενο.

Πολύ σημαντική εν προκειμένω είναι η καλή διακυβέρνηση, σε όλα τα επίπεδα. Χρειάζεται επίσης ένα οικονομικό και πολιτικό κλίμα, που υποβοηθά και εξασφαλίζει τις ιδιωτικές πρωτοβουλίες, κινητοποιώντας επαρκές εθνικό δυναμικό. Κάνοντας τη διατροφική ασφάλεια αντικείμενο πολιτικής υψηλής προτεραιότητας.

Σημαντικός παράγοντας για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε τρόφιμα σε όλους, είναι ο αριθμός των ανθρώπων που επηρεάζονται από καταστροφές. Αυτοί έχουν ανάγκη από έκτακτη βοήθεια. Ο αριθμός τους έχει δραματικά αυξηθεί από τα μέσα της δεκαετίας του '80. Οι έκτακτες καταστάσεις γίνονται συνεχώς πιο πολύπλοκες. Έχουν ακραία κόστη σε ανθρώπινες ζωές και βάσανα. Σε πηγές δυναμικού. Σε παραγωγικότητα και ευκαιρίες. Σε διάβρωση επιτευγμάτων ανάπτυξης, που έγιναν στο παρελθόν. Υπάρχει κάτι χειρότερο. Σήμερα, τα αποτελέσματα αυτών των καταστροφών προκαλούνται κυρίως από ανθρώπινες πράξεις. Στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο η αναλογία θυμάτων, στρατιωτικών: πολιτών ήταν 9:1. Στις πρόσφατες συγκρούσεις αυτή η αναλογία έχει αντιστραφεί. Ο αριθμός των προσφύγων και των μετακινήθοντων προσώπων στο εσωτερικό χωρών, εξαιτίας μόνο αντιπαραθέσεων, έφθασε από το 1 εκατομμύριο το 1970 σε 50 εκατομμύρια μέχρι το 1995, και συνεχίζει να διογκώνεται.

Η αύξηση της παραγωγής τροφίμων είναι υποχρεωτική για να αντιμετωπιστούν οι απαιτήσεις που δημιουργούνται από την αύξηση του πληθυσμών. Επίσης από τις νέες απαιτήσεις σε προϊόντα τροφίμων, εξαιτίας της αύξησης του βιοτικού επιπέδου. Επιπλέον, εξαιτίας αλλαγών στα καταναλωτικά πρότυπα, κυρίως λόγω της αστικοποίησης των πληθυσμών. Αλλά, και, πέραν αυτών, για την ικανοποίηση των αναγκών των υποσιτιζόμενων και των διατροφικά ανασφαλών. Η παραγωγή αυτή πρέπει να επιτευχθεί έτσι που να διασφαλίζει την παραγωγική ικανότητα των φυσικών πόρων και την προστασία του περιβάλλοντος, ώστε οι μελλοντικές γενεές να διατρέφονται κατά τρόπο αειφορικό.

Η πρόσβαση κάθε ανθρώπου της Γης σε επαρκή, υγιεινή και θρεπτική τροφή, ως ανθρώπινο δικαίωμα, δεν έχει περιθώρια συμβιβαστικών προσεγγίσεων. Ακόμα και αν ένας και μόνος άνθρωπος στη Γη γέρνει το

Η αύξηση της παραγωγής τροφίμων είναι υποχρεωτική για να αντιμετωπιστούν οι απαιτήσεις που δημιουργούνται από την αύξηση του πληθυσμών.

βράδυ να κοιμηθεί νηστικός, κανείς δε μπορεί και δεν έχει το δικαίωμα να κοιμάται ήσυχος. Πολύ περισσότερο αφού έχουμε τη δυνατότητα να εμποδίσουμε αυτό να συμβαίνει.

Όπως έλεγε η συντονιστική μονάδα των γερμανικών οργανώσεων πολιτών, το Φόρουμ για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, στην Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής για τα Τρόφιμα το 1996, "οι άνθρωποι πεινούν όχι επειδή εμείς τρώμε πάρα πολύ αλλά επειδή σκεφτόμαστε και ενεργούμε πολύ λίγο".

Ας μη παρασυρόμαστε από τους αφηρημένους αριθμούς. Να θυμόμαστε πάντοτε ότι μιλάμε για ανθρώπους. Ο καθένας απ' αυτούς, με τη μοναδικότητά του και τα ταλέντα του, μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ενός καλύτερου Κόσμου, για μας και τα παιδιά μας. Αλλά για να γίνει αυτό, και να του δοθεί αυτή η δυνατότητα και η ευκαιρία της δημιουργίας, πρέπει προηγουμένως να ξεπεραστούν τα δεσμά της πείνας και του υποσιτισμού. Να εξασφαλιστεί η επιβίωση.

Μπορούμε να ελπίζουμε ότι κάποια στιγμή στον επόμενο αιώνα, θα αποκτήσουμε ένα Κόσμο ελεύθερο από τον υποσιτισμό και την πείνα. Στη Γη παράγεται αρκετή τροφή για όλους. Η παραγωγή μπορεί να αυξηθεί και άλλο. Η διακίνησή της να βελτιωθεί, έτσι, ώστε, επαρκής, υγιεινή και θρεπτική τροφή να μπορεί να φθάνει σε κάθε κάτοικο αυτού του πλανήτη. Πρέπει, όμως να αναληφθεί αποφασιστική δράση. Αλλιώς, η πείνα και ο υποσιτισμός θα εξακολουθήσουν να μας συντροφεύουν.

(Α.Τ.Ρ.)

Βιβλιογραφία

Arnold, T. (1995). World Food security. Prospects for the 21st Century. Handout from a presentation in the Irish School of Ecumenics, Trinity College.

Brown, L. "State of the World 1994". Worldwatch Insitute, Chapter 11.

"Connections" (Fall 1996). Vol 3, No 1. "Alliance for a Global Community. Βλέπε: <http://www.interaction.org>.

<http://www.fao.org/FOCUS/E/SOFI/under-e.htm>

McCalla, A.F. "Agriculture and Food Needs to 2025. Why we should be concerned"

Mitchell, D.O., M.D. Ingco. "The World Outlook", World Bank 1993. OECD, Monitoring and Outlook Report, 1994. World Bank. "Strategy to reduce Poverty". 1993.

Ντιούφ, Ζακ. (1999). Η χαρτογράφηση της "ηπείρου" των πεινασμένων. Καθημερινή, 24-10-99, Σελ. 78.

Population Reports, Series M, Number 13. Population Information program, The John Hopkins School of Public Health, 111 Market Place, Suite 310, Baltimore, MD, USA, 21202.

Rantsios, A. T. (1996). Changes in Alimentary habits due to Economical and Demographic Pressure. Proceedings, XV Congresso Panamericano de Ciencias Veterinarias, 21-25 Otubro 1996, Campo Grande, MS - Brasil

Μάλλον αποδέχου δικαίαν πεινάν ή πλούτον άδικον

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ προς Δημόνικον

Η συνεργατική και συνεταιριστική πορεία φέρνει την ανάπτυξη

Του Ιωάννη Γρηγορομιχελάκη¹

Αγροιστή τέως Λυκειάρχη

1) Εισαγωγικά

Μου φαίνεται εύλογος ο ισχυρισμός ότι η Ιστορία είναι ο αψευδής μάρτυρας της συνεργατικής και συνεταιριστικής πορείας της ανθρωπότητας. Εκεί βρίσκομε τεκμήρια ότι από τη στιγμή που ο άνθρωπος συνειδητοποίησε ότι είναι κοινωνικό ον επιβίωσε μονάχα με τη συνεργασία και τον συνεταιρισμό μ' αυτούς που ζούσαν στο ίδιο περιβάλλον και είχαν παρόμοια εργασία.

Η μελέτη πέντε χιλιάδων χρόνων πολιτισμού μας οδηγεί αναπόφευκτα στο συμπέρασμα ότι η ένωση προσώπων με κοινό στόχο την κοινωνική, την ηθική και την οικονομική τους εξύψωση τους εξασφάλισε την άμεση και αποτελεσματική λύση ποικίλων προβλημάτων. Η ανθρώπινη κοινωνία, επίσης ένα είδος «συνεταιρισμού» με μέλη που έχουν δικαιώματα αλλά και υποχρεώσεις, αφού πέρασε από τα πρώιμα στάδια ανάπτυξης του Γεωργικού και του Βιομηχανικού πολιτισμού, τώρα με την υπερτεχνολογία, τον αυτοματισμό, τη βιοτεχνολογία, τα κομπιούτερς και την εξερεύνηση και κατάκτηση του Διαστήματος, περνά σε μια φάση και μορφή πολιτισμού που είναι δύσκολο και ίσως πρόωρο γι' αυτούς που μετέχουν σ' αυτήν τη μετάβαση, να συλλάβουν και να κατατάξουν στα συνήθη ιστορικά πλαίσια ανάλυσης.

Ο κύριος λόγος γι' αυτό είναι η ταχύτητα των εξελίξεων σ' όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας, εξελίξεις τέτοιες που αφήνουν σχολιαστές και αναλυτές άναυδους με τη γοργότητα των ριζοσπαστικών αλλαγών και την εφημερότητα των υιοθετούμενων λύσεων. Έτσι, τώρα περισσότερο από ποτέ, με την έλευση του νέου «ηλεκτρονικού πολιτισμού» και της εποχής της Πληροφορικής και της Πληροφόρησης που μας κάνουν όλους άμεσους γνώστες των παγκόσμιων τεκταινομένων, ο

(1) Ο κ. Ιωάννης Γρηγορομιχελάκης γεννήθηκε και κατοικεί στο αγροτικό χωριό Δρυς του Νομού Χανίων. Σπούδασε Θεολογία και Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και υπηρέτησε ως Διευθυντής του Γυμνασίου και του Λυκείου Καντάνου. Συμμετείχε στην ίδρυση Συνεταιρισμών, Συνεταιριστικών Εταιρειών και Συλλόγων και υπήρξε για δέκα χρόνια στο Δ.Σ. της ΕΛΜΕ Χανίων. Αρθρογραφεί στον τοπικό Τύπο για αγροτικά θέματα και οι παρεμβάσεις, οι υποδείξεις, οι προτροπές όπως και η κριτική του, πάντα κρίνονται σωστές και τεκμηριωμένες.

απλός πολίτης – μέτοχος του Συνεταιρισμού της ανθρώπινης κοινωνίας δεν μπορεί να μένει αδρανής και ν' αφήνει τις εξελίξεις να τον προσπεράσουν απαθή και ανυποψίαστο. Αντιθέτως, θα πρότεινα ότι η αμηχανία που μας καταλαμβάνει όταν αντιμετωπίζουμε το παρελθόν και να κάνουμε κάποιες σκέψεις για το μέλλον της συνεργατικής πορείας της ανθρωπότητας ως σύνολο, αλλά και ειδικότερα της χώρας μας. Εάν δε αντιλαμβανόμαστε αυτό που πολλοί χαρακτηρίζουν ως την «κρίση της νεοελληνικής κοινωνίας», ο κάθε συνειδητοποιημένος πολίτης θα πρέπει να προβληματιστεί και ν' αναλάβει την ευθύνη να προσφέρει ό,τι του αναλογεί. Κανένας σήμερα δεν μπορεί ν' αποποιηθεί τις ευθύνες του ή να ισχυριστεί άγνοια μια που όλοι, συνειδητά ή ασυνείδητα, είμαστε συνεργοί στην αποδόμηση και αντικατάσταση των παραδοσιακών ελληνικών αξιών και μια που τα ΜΜΕ μας κάνουν όλους αυτόπτες μάρτυρες στο ό,τι συντελείται.

Επομένως όλοι, και πολύ περισσότερο αυτοί που μοιάζουν να συνειδητοποιούν την κατάσταση και κλαίνε και οδύρονται για το χαμό των γνωστών και δεδομένων, πρέπει ν' αναλάβουν δράση υποβάλλοντας προτάσεις για τη βελτίωση της κατάστασης και την ισόρροπη ανάπτυξη και πρόοδο.

2) Είμαστε κληρονόμοι και συνεχιστές θεμελιακών αξιών

Η είσοδος της ανθρωπότητας στον 21ο αιώνα επηρεάζει φυσικά όλους τους λαούς αλλά, κατά τη γνώμη μου, ιδιαίζοντως σήμερα τους Έλληνες αφένος γιατί βρισκόμαστε στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων και αφετέρου διότι, κατ' ιδίαν ισχυρισμόν, είμαστε οι κληρονόμοι και συνεχιστές θεμελιακών αξιών πάνω στις όποιες, κατά γενική ομολογία, αναπτύχθηκε ο σύγχρονος Δυτικός Πολιτισμός (π.χ. Πλάτωνα, Αριστοτέλης κ.λπ.). Φαίνεται λοιπόν ότι σ' εμάς πέφτει ξανά η βαρειά ευθύνη να αξιολογήσουμε την παρούσα κατάσταση και να πρωτοστατήσουμε ξανά στη δημιουργία του νέου «οικουμενικού πολίτη» και τη σύσταση και οργάνωση του «παγκόσμιου χωριού» (: global village). Ο ρόλος της χώρας μας μπορεί και πρέπει και τώρα όπως και στο παρελθόν, με αρωγούς τον Ελληνισμό και την Ορθοδοξία, να είναι καθοδηγητικός και καταλυτικός στη δημιουργία και διατήρηση του παγκόσμιου πολιτισμού και των ιδεωδών.

Τα ελληνοχριστιανικά ιδεώδη μάς προτρέπουν ότι σ' αυτόν το νέο οικουμενικό πολίτη πρέπει να κυριαρχούν ηθικές, κοινωνικές και οικονομικές αρχές χωρίς άλογη υπερτίμηση ή υποτίμηση αξιών που οδηγούν στο φανατισμό και την ανηθικότητα αντίστοιχα. Η ισόρροπη ανάπτυξη του ανθρώπου θα του δώσει τη δυνατότητα να θαυμάσει το μεγαλείο του δικού μας και των άλλων πολιτισμών, να αναπροσαρμόσει ιδανικά

και αξίες και να ζήσει απολαμβάνοντας τα υλικά αγαθά που σήμερα αφθονούν. Πράγματι, είναι κοινή διαπίστωση ότι η παραγωγή αγαθών έχει διευκολυνθεί σημαντικά με τις τεχνολογικές δυνατότητες που έχουμε σήμερα και ότι υπάρχει επάρκεια όχι μονάχα για τον υπάρχοντα πληθυσμό, αλλά και για ακόμα περισσότερο. Το πρόβλημα που χρειάζεται να επιλυθεί, όμως, παγκόσμια είναι να γίνει πιο δίκαιος καταμερισμός, μια εξέλιξη στην οποία μπορεί να οδηγηθούμε όταν ο άνθρωπος αγαπήσει τον συνάνθρωπό του, αφού μάθει πρώτα ν' αγαπάει και να σέβεται τον εαυτό του.

Ως αποτέλεσμα, η συνεργασία που οδηγεί σε αλληλοεκτίμηση και αλληλοσεβασμό είναι μια επιτακτική ανάγκη για τους ανθρώπους σήμερα. Τα χαρακτηριστικά δε που οδηγούν σε μια επιτυχημένη συνεργατική πορεία η αρχαιοελληνική Ιστορία και Φιλοσοφία μάς δείχνουν ότι είναι: η **αλληλεγγύη**, η **ισονομία**, η **αυτοβοήθεια**, η **αλληλοβοήθεια**, η **άμιλλα** και ο **ευγενής συναγωνισμός**.

Από την άλλη, ο απομονωτισμός, ο υπέρμετρος εγωισμός και η υποτίμηση του άλλου ανθρώπου υπονομεύουν και καταστρέφουν τη συνεργασία και τη συνεταιριστική πορεία και συγχρόνως δημιουργούν υποτιθέμενους «θεούς» ή «θηρία». Η Ιστορία είναι γεμάτη με παραδείγματα τέτοιων ανθρωποειδών θεών ή θηρίων και η αναδρομή στη ζωή τους μας πείθει ότι δεν υπήρξαν ούτε για τον εαυτό τους ούτε και για τους άλλους σωτήρες ή ευεργέτες.

3) Η φιλοσοφία και η πρακτική των αρχαίων

Τα παθήματα της ανθρώπινης κοινωνίας από ανθρωποειδή θηρία ή θεούς προσπάθησαν άνθρωποι σωστοί ν' απαλύνουν και να γιατρέψουν. Για παράδειγμα ο Σόλωνας με το νομοθετικό του έργο διευθετούσε το οικονομικό πρόβλημα με τη *Σεισάχθεια* γραμμένη στις *κύρβεις* και με το ελεγειακό του ποίημα *Ευνομία* συμβούλευε τους πολίτες για ομόνοια και σεβασμό της Δίκης και των Νόμων. Οι Γράκχοι (Τιβέριος και Γάιος) έκαναν προσπάθεια να δώσουν διέξοδο στην κοινωνική και στην οικονομική κρίση της Ρώμης εφαρμόζοντας μια φιλοαγροτική πολιτική.

Θαυμαστή η σοφία των μινωικών βασιλιάδων που δίδαξαν στους πολίτες της «εκατόμπολης» Κρήτης τη συνεργασία των πόλεων με το λεγόμενο *Συγκρητισμό*. Αυτός τους προστάτευσε αλλά και έγινε αιτία προόδου που τους οδήγησε στη δημιουργία του αξιοθαύμαστου Κρητικού πολιτισμού που δίκαια, νομίζω, θεωρείται ως κοιτίδα του Ελληνικού και του Ευρωπαϊκού πολιτισμού. Θαυμαστή επίσης η *Χρυσή Εποχή* της Αθήνας κατά την οποία ο Περικλής έπεισε όλους τους πολίτες ότι πρέπει να συνεργάζονται με δημοκρατική συνείδηση και να συμμετέχουν όλοι στα

κοινά. Ο δε μη ασχολούμενος μ' αυτά εθεωρείτο «αχρείος» (= άχρηστος). Στη Βουλή όλοι είχαν δικαίωμα γνώμης και εκινούντο με την προτροπή «τίς αγορεύειν βούλεται;». Σ' αυτήν την Αθηναϊκή κοινωνία δημιουργήθηκαν τα απαραμίλλα έργα της Ακρόπολης. Με τη συνεργασία, συναίνεση και προσφορά όλων των πολιτών έγινε αυτό το διαχρονικό μνημείο στο ρυθμό και την αρμονία πνεύματος και κοινωνικής ανάπτυξης.

Θα αναφέρω επίσης ένα ανέκδοτο από εκείνη την εποχή που μας υποδεικνύει την ευεργετικότητα αλλά και τα εγγενή όρια της συνεργασίας στην επιδίωξη της τελειότητας: Όταν ο γνωστός Φειδίας έφτιαχνε ένα από τα αγάλματα της Ακροπόλεως ζήτησε, λέγεται, ως σεμνός καλλιτέχνης και ικανός τεχνίτης, τη γνώμη ενός υποδηματοποιού για την όψη, λειτουργία και ανατομία του αστράγαλου. Αυτός όμως, προφανώς παρεξηγώντας την αναγνώριση της ειδικότητάς του απ' τον μεγάλο καλλιτέχνη, άρχισε να δίνει και περαιτέρω γνώμες που αφορούσαν στις γενικότερες πλευρές του γλυπτού.

Ο Φειδίας όμως τότε, μη ανεχόμενος την έπαρσή του τον σταμάτησε λέγοντας: «Μη σκυτοτόμε υπέρ τα σφυρά!». Μεγαλουργούν λοιπόν οι άνθρωποι όταν συνεργάζονται μεν αλλά προσφέρει ο καθένας αυτό που ξέρει και μπορεί και δεν αφήνουν την αλαζονεία και τον «ξερολισμό» –αν μου επιτρέπεται η έκφραση– να επεμβαίνουν και να αναστέλλουν το έργο του άλλου. Χωρίς αμφιβολία, η άμιλλα και ο συναγωνισμός των ομότεχνων είναι πηγή προόδου και η συνεργασία δημιουργεί καλύτερη και αφθονότερη παραγωγή η οποία με τη σειρά της βελτιώνει το βιοτικό επίπεδο των ανθρώπων και τους κάνει να αισθάνονται αυτοπεποίθηση, άνεση και ασφάλεια, έτσι ώστε να προωθούν την πρόοδο ακόμα περισσότερο. Οι αρχαίοι Έλληνες όμως κατάλαβαν πολύ νωρίς ότι η σωστή συνεργασία και ο συνεταίρισμός ολοκληρωμένων ατόμων, σε αντίθεση με την καταπίεση, τον ολοκληρωτισμό και τον αυθαιρετισμό, προϋποθέτει ανθρώπους λογικούς, (εκ)παιδευμένους, φιλελεύθερους και αξιοκράτες και όχι υπονομευτές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και λεβεντιάς. Διαχρονική είναι η αξία του αρχαιοελληνικού αποφθέγματος «**ως χαρίεις εστ' άνθρωπος όταν ΑΝΘΡΩΠΟΣ ει**».

4) Η σημερινή νεοελληνική κοινωνία

Η σημερινή νεοελληνική κοινωνία όμως, που πάσχει από «συμφεροντοκρατία» και αλαζονεία, δημιούργησε δυσεπίλυτα προβλήματα και η κρίση του πολιτισμού μας φαίνεται καθολική. Γκρέμισαν πανάρχαιες αξίες: κοινωνικές, ηθικές, πολιτιστικές, τα παρεξηγημένα και παρερμηνευμένα ιδεώδη της Πατρίδας, Θρησκείας και Οικογένειας. Τη θέση αυτών των άξιων αντικατέστησαν, αλίμονο! Ο απομονωτισμός κι η αποξένωση (με

συνέπεια τα μπαρ, τα ναρκωτικά και την εμπορία ανθρώπων). Η ανεργία, «μήτηρ πάσης κακίας» και η ανεργία των νέων ανθρώπων –για να έχουμε πολυθεσίτες γέροντες– έτσι που κι αυτοί με τη σειρά τους έπαυσαν να έχουν οράματα, ποδοπάτησαν ιδανικά κι είδαν την τρομοκρατία ως την πιο πρόσφορη λύση.

Ο Αλέξανδρος Δουμάς λέει: Ο άνθρωπος θέλει μια ακτίνα ελπίδας στα 20 του, μια ακτίνα δόξας στα 40 του και μια ακτίνα ηλίου στα 60 του. Όμως Ελπίδα, Δόξα και Φως εξέλειψαν από την Ελλάδα, μια που Παιδεία και Εκπαίδευση είναι λειψές και παρόλο που κάθε τόσο γίνεται λόγος για μεταρρυθμίσεις. Ένα είναι το σίγουρο: πάμε από το κακό στο χειρότερο. Με περισσή ευχαρίστηση διάβασα σ' εφημερίδα αυτές τις μέρες την προτροπή της κ. Γλυκαντζή – Αρβελέρ: «Σταματήστε τις μεταρρυθμίσεις», κάνετε αυτό που πρέπει, αν ΑΓΑΠΑΤΕ την Ελλάδα!!». Από την άλλη, και πιθανόν ως αποτέλεσμα του (εκ)παιδευτικού ελλείμματος, ο συνεταιρισμός και συνεργατισμός βρίσκονται σε οικτρό, οικτρότατο κατάντημα.

Τα «αδηφάγα όρνεα» των Εταιρειών (αναπτύξεως – λαϊκής βάσης), των Συνεταιρισμών (ποικίλων μορφών), των Συλλόγων και του Χρηματιστηρίου κυκλοφορούν χωρίς ίχνος ντροπής και παρουσιάζονται αναιδώς ως υποψήφιοι για να ασχοληθούν ξανά με τα «κοινά». Οι σφετεριστές της εξουσίας νομίζουν ότι καλύπτονται με τις ωραιοποιημένες λέξεις: «κακοδιαχείριση», «συγκυρίες», «παγκόσμια ύφεση» κ.τ.λ.

5) Οι προοπτικές και το κατάντημα του αγροτοσυνεταιριστικού κινήματος

Οδυνηρότερο όμως είναι το κατάντημα του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος που είναι το αίτιο της ερήμωσης, από Έλληνες της ΥΠΑΙΘΡΟΥ. Η Ελλάδα μετά την απελευθέρωσή της από τους Τούρκους δεν είχε άλλες πηγές ανάπτυξης παρά τη γη και τη θάλασσα. Έπρεπε όμως να βρεθούν άνθρωποι με διορατικότητα και με ρίζες στην ύπαιθρο για να γίνουν οι πρωτοπόροι της ανάπτυξης της χώρας. Εδώ στην Δυτική Κρήτη, για παράδειγμα, η οικογένεια Ρενιέρη από τα Παλαιά Ρουμάτα Χανίων επέδειξε τέτοια άτομα.

Ο Νικόλαος Ρενιέρης είναι ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνέλευσης στην Τροιζήνα ενώ ο Μάρκος Ρενιέρης (1815–1897), ως διανοούμενος, πολιτικός και οραματιστής της Μεγάλης Ιδέας και του Ανατολικού Ζητήματος, προώθησε παράλληλα και την ιδέα του Έλληνα που πρέπει να συνεργάζεται ισότιμα με Δύση και Ανατολή στο έργο του *Τί είναι η Ελλάς*. Με πρόδρομο αυτόν τον συντοπίτη του, ο Ελευθέριος Βενιζέλος ανέδειξε σε πολιτική συνείδηση αυτά τα ιδεώδη «στη στέγη της ζωής του» στη

Χαλέπα Χανίων, οίκημα για το οποίο είπε ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου κ.κ. Ειρηναίος: «Το σπίτι θα φυλάει το προζύμι της Κρήτης, τη Λευτεριά, την Αρχοντιά, τη Μεγαλοσύνη. Το προζύμι που κάνει τους Γενναίους και τους Μεγάλους».

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος, ο δημιουργός της Ελλάδας των πέντε θαλασσών και των δύο ηπείρων, ο ηγέτης της Ανάπτυξης της χώρας που οι αντίπαλοί του τον πυροβολούσαν αλλά οι σφαίρες τον σέβονταν... δεν τον σκότωσαν.

Κι όμως ως σύμπτωμα της αρρώστιας της σύγχρονης κοινωνίας η αγέρωχη θωριά της κατοικίας του στα Χανιά απειλείται με έναν ασφυκτικό κλοιό από πολυκατοικίες. Με την ευκαιρία αυτή, κάνω έκκληση να διατηρηθεί ο περιβάλλον χώρος όπως έχει κι όχι να κακοποιηθεί όπως προγραμματίζεται από τους «έχοντες και κατέχοντες... εξουσία» σήμερα.

Ο Βενιζέλος, γέννημα και θρέμμα της υπαίθρου κι επανάστασης γι' αυτήν, με τη συνεργασία προοδευτικών ανθρώπων (Αλ. Παπαναστασίου, Γ. Φιλάρη, Α. Μιχαλόπουλου κ.ά.) θα ηγηθεί στη δημιουργία του Ελληνικού Αγροτικού Κινήματος το 1915 με τους Γεωργικούς Συνεταιρισμούς. Ορίζει τους δείκτες της πορείας τους ως: αυτονομία, αυτοδυναμία, αυτοδιαχείριση και αυτοδιοίκηση. Βελτιώνει αυτό το έργο του, με το Νόμο 4332/1929, ιδρύεται Τράπεζα από τους αγρότες για τους αγρότες (Α.Τ.Ε.), ιδρύεται η ΠΑΣΕΓΕΣ το 1923 με πρωτεργάτη τον αείμνηστο Θ. Τζωρτζάκη και στηρίζεται το κίνημα ακόμα περισσότερο με το Νόμο 4640/1930. Άνθρωποι φωτισμένοι ακολουθούν τ' αγνάριά του και ιδρύουν το 1949 την *Ελαιουργική*.

Στα χρόνια μας, η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), ένα μέγιστο πείραμα για επιτυχή συνεταιριστική δράση, δέχεται την Ελλάδα στη «θάλασσα» της Ευρώπης ως αποτέλεσμα του οραματισμού του αείμνηστου Κ. Καραμανλή, ο οποίος αγνοώντας ποικίλες φωνές διαμαρτυρίας προχώρησε να αναδείξει την Ελλάδα ως ένα από τα πρωτοπόρα μέλη του νέου Πανευρωπαϊκού κράτους.

Η ραχοκοκκαλιά του έθνους, οι αγρότες, που εργάζονται στην ανθρωπότροφο γη, στήριξαν πολλές ελπίδες σ' αυτήν την ένωση. Λένε οι ειδικοί ότι το 1980 υπήρχαν 900.000 αγροτικές εκμεταλλεύσεις, μεγάλος τεχνολογικός εξοπλισμός, νέες καλλιέργειες και η κτηνοτροφία και η αλιεία βάδιζαν με πρωτόγνωρες προδιαγραφές.

Το σημαντικότερο όμως για την ύπαιθρο, που μέχρι τότε ήταν στερημένη από αξιόλογες επενδύσεις, ήταν ότι δίνονταν από την Ε.Ε. δωρεάν χρήματα (: *επιδοτήσεις*) στους αγρότες για την ανάπτυξη όλων των τομέων της αγροτικής δραστηριότητας.

6) Τα χρήματα των επιδοτήσεων

Πραγματώθηκαν όμως αυτές οι ελπίδες των Ελλήνων αγροτών; Δυστυχώς, στην τελευταία 20ετία του περασμένου αιώνα τα αγροτο - συνεταιριστικό κίνημα άρχισε να επιδεικνύει κανιβαλιστικές τάσεις: είχε αρνητική πορεία, έκανε πόλεμο στην ανάπτυξη και τους εργάτες της γης, τους έσπρωξε στα μπαρ και τις καφετέριες και γενικά τους έκανε «ζητιάνους» των πόλεων.

Οι αγρότες έφυγαν από τη γη των πατέρων τους, έκλεισαν τα σχολεία και οι τάφοι έμειναν χωρίς «αίτηση» από παπά, χωρίς λιβάνι και κερί. Το όραμα του νέου ήταν, και δυστυχώς εξακολουθεί να είναι, να φύγει από το χωριό του όσο το δυνατόν πιο γρήγορα. Έτσι, συρρίκνωση βασίλευσε σ' όλη την ύπαιθρο και βρήκαν την ευκαιρία οι «έξυπνοι» να φέρουν «νέα προϊόντα» και να πλουτίσουν από την εκμετάλλευση του αγρότη. Για «ανάπτυξη» της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της αλιείας συνεχώς έγραφαν οι εφημερίδες κι ανέφεραν οι δημοσιογράφοι, ενώ τα ΜΜΕ παρουσίαζαν τα αναπτυξιακά προγράμματα που αφορούσαν τον εκσυγχρονισμό και την τήρηση των κανόνων της Ε.Ε. Άδειες εκδόθηκαν βέβαια άφθονες για αυτοκίνητα «αγροτικά», όχι όμως στην ύπαιθρο.

Αλλά πού τότε; – Στην Αθήνα, βέβαια!! Εισπράξεις για επιδοτήσεις έκανε το Ελληνικό κράτος σ' αυτή την 20ετία 10 τρισεκατομμύρια δραχμές! Όλες οι άλλες κοινωνικές τάξεις – αλλά και οι άλλοι εταίροι της Ε.Ε. – κάκιζαν τους Έλληνες αγρότες γιατί δεν έβλεπαν τα προϊόντα της Ελληνικής γης κι αυτά που υπήρχαν στις αγορές ήταν λίγα σε ποσότητα και κακά σε ποιότητα. Εύλογο το ερώτημα: «τα χρήματα των επιδοτήσεων τί έγιναν; πού πήγαν;» «–Μα», ακόμη μας λένε, στην «κοινωνική πολιτική!!». Ρωτάς τους αρμόδιους γι' αυτήν την πανταχού παρούσα πολιτική, να σου προσδιορίσει επιτέλους η πολιτική ηγεσία τί εννοούσε μ' αυτήν, αλλά κανείς δεν απαντά. Ρωτάς ξανά: «Οι υπαλληλοι των ΑΣΟ –και δεν ήσαν λίγοι– γιατί έπαιρναν χρήματα αφού έργο δεν εκτελούσαν;». Άκρα του τάφου σιωπή!

Για την περίοδο αυτή υπήρξε συνεργασία πολιτικής εξουσίας και συνεταιριστικής ηγεσίας έτσι ώστε συμφώνησαν και με Νόμους αναγνωρίστηκαν και διαγράφηκαν συνολικά 726.167.988.000 δραχμές. Οι μεγάλοι «συνδαιτυμόνες» εύκολα αποφάσισαν για τα χρήματα που ξόδευσαν στο «μεγάλο φαγοπότι» αλλά θα έπρεπε να είχαν αναλογιστεί και τους άεργους «εργάτες» τους, που τώρα είναι χωρίς πληρωμή μισθού και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Το αγροτοσυνεταιριστικό κίνημα στην περίοδο αυτή δεν συνέβαλε στην ανάπτυξη της γεωργίας, της κτηνοτροφίας και της αλιείας. Έγινε όμως εφιαλτήριο για την αναρρίχηση διαφόρων στο κομματαρχικό κράτος και

τον ανεξέλεγκτο πλουτισμό των «εχόντων εξουσία/ηγεσία». Σοβαρή εφημερίδα, το ΒΗΜΑ, γράφει: «Κεφάλαια που έχουν φύγει από την Ελλάδα στο εξωτερικό, κυρίως στην Ελβετία ή αλλού, με “μη καταγεγραμμένους τρόπους” υπολογίζονται από τραπεζικές πηγές περί τα 70 δισ. Ευρώ στο σύνολό τους» (ΒΗΜΑ – Ανάπτυξη Β4 14.7.02). Ο κάθε Έλληνας φορολογούμενος / επιδοτούμενος στην περίοδο αυτή ας βγάλει τα συμπεράσματά του για τις αιτίες της αρνητικής κατεύθυνσης ανάπτυξης όχι μονάχα στη γεωργία αλλά σ' όλους τους τομείς.

7) Προτομές στους πρωτοπόρους και πρωτιά στην ειρήνη

Χρειάζονται, βέβαια, ανδριάντες και προτομές στους πρωτοπόρους κάθε συνεργασίας για την τοπική ανάπτυξη του χωριού, της πόλης και της χώρας μας γενικά. Θα έλεγα όμως ότι θα πρέπει επίσης εξίσου ν' αποφεύγονται οι τάσεις απομονωτισμού και να επιζητείται η συνεργασία με γειτονικούς λαούς και, γιατί όχι; με όλους τους ανθρώπους του Πλανήτη. Ακόμη και σ' ό,τι αφορά την αμοιβαία συνεργασία των Ελλήνων με τους Τούρκους, αυτή η ιδέα είχε προωθηθεί από τους δύο Μεγάλους, δηλαδή, τον «πατέρα της φυλής των Ελλήνων» (Ελευθέριο Βενιζέλο) και τον «πατέρα των Τούρκων» (Κεμάλ Ατατούρκ), οι οποίοι το 1930 υπέγραψαν το σύμφωνο ελληνοτουρκικής φιλίας. Εξ άλλου τα νέα ιδεώδη της παγκοσμιοποίησης, του διεθνισμού, του «οικουμενικού πολίτη» επιβάλλουν αναθεώρηση απαρχαιωμένων αντιλήψεων και θεωριών (π.Χ. ρατσισμός, σωβινισμός, ξενοφοβία) και μας επιτρέπουν να επικεντρωθούμε στην ιδέα ότι η ανάπτυξη είναι θέμα σωστών, ολοκληρωμένων ατόμων και όχι πλούτου, αγαθών ή πολιτικής και στρατιωτικής υπεροχής.

Πράγματι η εποχή μας δεν στερείται χρημάτων και αγαθών κι επομένως το γνωστό «δει δη χρημάτων...» του Δημοσθένη καθώς και οι περιστάσεις που οδήγησαν σ' αυτήν την προτροπή έχουν ανατραπεί αμετάκλητα. Αντιθέτως φαίνεται να έχουμε πεισθεί ανεπιφύλακτα ότι «τα δέοντα γενέσθαι» είναι σήμερα θέμα ολοκληρωμένων ατόμων. Παρόλο που ακούμε συνέχεια για «υπερπληθυσμό» του πλανήτη, διαπιστώνουμε ότι υπάρχει σοβαρή έλλειψη «Ανθρώπων».

Τώρα, χρειαζόμαστε τον «Άνθρωπο του δικού μας τόπου», αλλά και τον «Άνθρωπο της Οικουμένης». Η Ελλάδα, κατά τη γνώμη μου, έχει σήμερα δυο ευκαιρίες για να αποδείξει ότι ο άνθρωπος του δικού μας τόπου και ο άνθρωπος της οικουμένης με τη συνεργασία ταυτίζονται, γίνονται ένα, καθώς μέσα στην ανάπτυξη της παγκόσμιας κοινωνίας επιτελείται και η ανάπτυξη σε ατομικό επίπεδο (αλλά και αντιστρόφως).

Πρώτη ευκαιρία θεωρώ το έτος 2004, σταθμό όχι μονάχα για τη θέση και υπόσταση του έθνους μας στη διεθνή κοινωνία, αλλά και για την

παγκόσμια πρόοδο στις σχέσεις μεταξύ λαών και μεγαλύτερη, ισόρροπη ανάπτυξη. Πρέπει όμως οι άνθρωποι σ' αυτήν την πορεία να βαδίσουν με πρώτο βήμα την Ειρήνη και τη Συνεργασία γνωρίζοντας ότι η όποια πρόοδος των τελευταίων 200 χρόνων δεν ήταν δώρο των «πεφωτισμένων», αλλά αποτέλεσμα μαχών.

Ακόμα πρέπει να γίνει καταληπτό και παραδεκτό από όλους ότι το τρέχον κύμα παγκοσμιοποίησης, που ξεκινά γύρω στο 1980 αλλά ήταν και το υπόθαθρο του αρχαίου Ελληνικού Ολυμπιακού ιδεώδους, έχει πραγματικά προωθήσει την ισότητα κι έχει μειώσει τη φτώχεια, ενώ τα όποια δεινά του τα οποία πολλοί συχνά υποσημειώνουν οφείλονται ασφαλώς στην ελλιπή ολοκλήρωσή του, αλλά και τις υπονομευτικές ενέργειες εκείνων που προσωρινά χάνουν κεκτημένα και προσωπικά οφέλη. Μένει λοιπόν το επόμενο βήμα που είναι εξομάλυνση του άνισου βαθμού πρόοδου και κάλυψη του δημοκρατικού ελλείμματος.

Ο Ελληνισμός και η ελληνική γλώσσα καλούνται το 2004 να παίξουν καταλυτικό ρόλο σ' αυτήν την πορεία επέκτασης και ισόρροπης ανάπτυξης ως πρωταρχικοί φορείς του Ολυμπιακού ιδεώδους.

Οι αθλητές κι οι επισκέπτες της χώρας μας πρέπει να γνωρίσουν το γνήσιο Ολυμπιακό πνεύμα στην κοιτίδα του κι όχι την παρατηρούμενη εμπορευματοποίηση του. Χρέος των Ελλήνων, των δημιουργών των Ολυμπιακών Αγώνων (776 π.Χ.) είναι να επαναφέρουν τον αρχικό τους προορισμό: Οι αθλητές της Ολυμπίας καμάρωναν γιατί αξιώθηκαν, ως πρώτοι, να τους απονεμηθεί ένας απλός «κότινος ελαίας». Οι πόλεις πανηγύριζαν και γκρέμιζαν τείχη και οι γονείς ήταν υπερήφανοι που αξιώθηκαν να έχουν παιδιά ολυμπιονίκες και θεωρούσαν «φυλακτό» αυτό το κλαδί αγριελιάς.

8) Συνεργασία Ελληνισμού και Ορθοδοξίας

Πρέπει επίσης να επανακτήσουμε την ομορφιά του ανθρώπου που είχε επιτευχθεί με την αγαστή συνεργασία Ελληνισμού και Ορθοδοξίας. Ο μεγάλος χορηγός θα είναι η Ελληνική γλώσσα και το στεφάνι από τον κότινο σήμερα όπως και τότε θα συμβολίζει τα πανάρχαια ιδανικά: Ομορφιά, Άμιλλα, Ειρήνη.

Οι σύγχρονοι μελετητές και προωθητές του δίδυμου Ελληνισμός – Ορθοδοξία, όμως έχουν πολλή δουλειά καθώς θα πρέπει να παρουσιάσουν απόφιο το ελληνικό ολυμπιακό πνεύμα αλλά, κοντά σ' αυτό, χωρίς αντίφαση και την Ορθόδοξη διδασκαλία. Γιατί η Ελληνική γλώσσα υπήρξε μέσο έκφρασης, αλλά και ενοποίησης και των πηγών του Ελληνισμού, αλλά και της διδασκαλίας του Θεανθρώπου. Πρέπει λοιπόν αυτοί που θα σχολιάσουν και θα αναλύσουν αυτήν τη συνεργασία να έχουν πολύ

εντρυφήσει στην Ελληνική γλώσσα ή, αν χρησιμοποιήσουν μεταφράσεις, αυτές να είναι τουλάχιστον του μεγέθους και του οράματος της μεταφράσεως του Θουκυδίδη από τον Ελευθερίο Βενιζέλο.

9) Ο Αγροτουρισμός

Δεύτερη ευκαιρία ειδικά για τους Έλληνες αυτή τη στιγμή θεωρώ τον αγροτουρισμό. Η ανάπτυξη της χώρας μας, όπως και στο παρελθόν, δεν μπορεί παρά να ξεκινήσει από την ανθρωπότροφο ελληνική γη. Το «αναντράνισμα» της Ελλάδας θα γίνει ξανά από τους αγρότες. Η χώρα θα στηθεί ολόρθη με τη συνεργασία όλων των κοινωνικών τάξεων μια που όλες περιλαμβάνουν αγροτικούς γόνους και απ' αυτούς αποδεδειγμένα συνήθως δεν λείπει η λεβεντιά για να κάνουν το χρέος τους.

Ο Πρωθυπουργός, που υπήρξε και Υπουργός Γεωργίας, και οι νυν Υπουργός και Υφυπουργός Γεωργίας, κ.κ. Δρυς και Αργύρης αντίστοιχα, αλλά και άλλοι υψηλοθεσίτες που αναδείχθηκαν μέσα από το αγροτουριστικό κίνημα, έχουν υποχρέωση να πρωτοστατήσουν έτσι ώστε οι «(κατα)διωγμένοι» από την ύπαιθρο να επιστρέψουν ως νέοι αγρότες που θα έχουν εξασφαλισμένο μέλλον για τους ίδιους και τα παιδιά τους.

Να επανέλθουν οι νέοι άνθρωποι και η Πολιτεία να μεριμνήσει γι' αυτούς δίδοντας κίνητρα για σκληρή δουλειά και για πολυμελείς οικογένειες.

Να ανοίξουν τα σχολεία και τις εκκλησίες και να γεμίσουν παιδικές φωνές τα χωριά.

Να ενισχυθούν οι αγρότες με μελετημένα κι ολοκληρωμένα προγράμματα αγροτουρισμού και αυτοί με τη σειρά τους με τις εταιρίες, τους Συνεταιρισμούς και τη δική τους Τράπεζα να αξιοποιήσουν συνεργαζόμενοι τον υπέργειο και υπόγειο πλούτο.

Η φύση και ο αρχαιολογικός και παραδοσιακός πλούτος της Ελλάδας μας περιμένουν να τους αποκαλύψουμε στους ξένους επισκέπτες έτσι ώστε να ευημερήσουμε. Πρέπει να επανέλθει η χαρά στην ύπαιθρο και οι κάτοικοί της να χορέψουν το γνήσιο ελληνικό χορό και να τραγουδήσουν απόφιο το τοπικό τραγούδι.

Ως προτροπή σε μια τέτοια προσπάθεια λοιπόν ερμηνεύω και το παρακάτω λεχθέν από τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο σε πρόσφατη ανεπίσημη επίσκεψη στην Κρήτη στον Ι.Ν. Αγίας Παρασκευής Καλυβών Χανίων:

*«Δνο κλέφτες παίρνουν τη ζωή: ο Χρόνος και ο Χάρος
μα τα ΚΟΠΕΛΙΑ μου θωρώ, παίρνει η ζωή μου θάρρος.»*

10) Μεγάλες εξαγγελίες κοντά στο σπίτι και τον τάφο του Ελευθερίου Βενιζέλου

Όσο όμως κι αν μας φαίνεται σίγουρο ότι ο αγροτοτουρισμός θα φέρει ανάπτυξη στην ύπαιθρο, άλλο τόσο είναι αναντίρρητα δεκτό ότι, αν γίνουν κακοί χειρισμοί, μπορεί να οδηγήσει στην εξαφάνιση του ελληνικού στοιχείου και της ελληνικής ταυτότητας. Χρειάζεται λοιπόν εγγύηση από τους συνεργαζόμενους σε εταιρείες και συνεταιρισμούς τόσο για γνησιότητα όσο και για ποιότητα.

Κανόνες πρέπει να είναι: «Εγώ εγγυώμαι αυτό που σου προσφέρω κι εσύ είσαι σίγουρος τι αγοράζεις». Πώς θα επιτευχθεί αυτό; Στον Αγροτικό Αύγουστο 2002 στα Χανιά είχαμε την ευκαιρία να μας παρουσιάσουν τον μελλοντικό «πανεπιστήμονα» αγρότη. Ο πρόεδρος του ΟΓΕΕΚΑ Δημήτρα, κ. Δ. Προβατάς είπε: «Ο νέος αγρότης θα έχει γνώσεις, ενημέρωση για το περιβάλλον, τεχνικές και οικονομικές γνώσεις και δημόσιες σχέσεις». Συνέχισε ο Γεν. Διευθυντής ΕΘΙΑΓΕ κ. Σ. Βυζαντινόπουλος: «Θα μετατρέψουμε τον αγροτικό τομέα από ποσοτικό σε ποιοτικό, όχι όμως με τη λογική των επιδοτήσεων και του προστατευτισμού». Και ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κ. Χριστοδουλάκης συμπλήρωσε: «Ο Νομός Χανίων θα αποτελεί κύτταρο ανάπτυξης και θα λειτουργεί ως εφαλτήριο προβολής του τόπου».

Μεγάλες εξαγγελίες και μάλιστα κοντά στο σπίτι και τον τάφο του Ελ. Βενιζέλου. Όλοι ας ευχηθούμε λοιπόν να πραγματοποιηθούν τα ευχόμενα και να αποδώσουν τους αναμενόμενους καρπούς. Έτσι, να δούμε γρήγορους ρυθμούς στη συνεργασία και στην ανάπτυξη του ελλαδικού χώρου, αλλά και παγκόσμια.

Μακάρι όλοι που θα έλθουν στην Ελλάδα το 2004 να διαπιστώνουν ότι είναι χώρα που συνεχώς αναπτύσσεται και μαζί με την γνήσια παραδοσιακή τροφή να βιώσουν τα γνήσια ιδεώδη του Ολυμπιακού πνεύματος και της Ορθόδοξης θρησκείας. Έτσι που να αποκτήσουν ξανά πεποίθηση στα ιδανικά της Ομορφιάς, της Άμιλλας και πάνω απ' όλα της Ειρήνης. Ειρήνης όμως βασισμένης στα λόγια Εκείνου και στην ελληνική γλώσσα: «Ειρήνη αφήμι υμίν, ειρήνη την εμὴν δίδωμι υμίν· ου καθὼς ο κόσμος δίδωσιν, εγὼ δίδωμι υμίν» (Ιωαν. 14.27). Πιστεύω ότι μόνο τέτοιες αρχές μπορούν να δημιουργήσουν και να στηρίξουν τον νέο οικουμενικό Άνθρωπο.

(Ι.Γ.)

*Τίποτα δεν υπάρχει που να είναι τόσο χρήσιμο
και τόσο ωραίο στους ανθρώπους, όσο η τάξη*

ΞΕΝΟΦΩΝΤΑΣ

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟ ΠΑΡΘΕΝΟ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ ΣΠΙΤΙΚΟ

Βάλτε το
στην
καρδιά σας.

θα σας
το
ανταποδώσει.

ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ
ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΤΩΝ

«Καποδίστριας»

Και τώρα; δουλειά και χρηστή διαχείριση

Οι εκλογές για την ανάδειξη των τοπικών αρχόντων, ολοκληρώθηκαν την 20.10.2002, όπως το θέλησε ο... ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ. Αφήνουν πίσω του ένα παρελθόν με τη δική του ιστορία. Και φυσικά αφήνουν νωπό ακόμη τον απόηχο του ανταγωνισμού με τα επακόλουθά του. Τις χαρές, τις λύπες, τα λάθη, τις πίκρες, τα έξοδα. Ανταγωνισμό που βέβαια, δεν θα πρέπει να αντέξει πολύ στο χρόνο. Να μείνει σαν παρελθόν πρέπει και ολότελα να ξεχασθεί για να ανανεωθεί και ξανά να παίζει το αναπόφευκτο δικό του παιγνίδι, μετά από τέσσερα χρόνια.

Από εδώ και πέρα και για τέσσερα χρόνια, όλους: **επιτυχόντες, αποτυχόντες και ψηφοφόρους** δημότες, το μέλλον πρέπει να τους απασχολεί. Το τι πρέπει να γίνει για να λυθούν τα συσσωρευμένα προβλήματα στις τοπικές κοινωνίες. Αυτά που ο ψηφοφόρος δημότης σαν άτομο, από μόνο του, αδυνατεί να αντιμετωπίσει και φυσικά γι' αυτό το σκοπό επέλεξε με την ψήφο του, εκείνους που από την 1.1.2003 θα αναλάβουν αυτό το έργο.

Έτσι το βάρος αυτής της προσπάθειας πέφτει στους ώμους των νέων τοπικών αρχόντων.

Τα προβλήματα που τους περιμένουν είναι πολλά και μεγάλα. αυτά που τώρα έχουν μπροστά τους. Εκείνα που από τις λύσεις τους θα κριθούν και οι ίδιοι για την αποτελεσματικότητά τους. Ευχή όλων πρέπει να είναι να δώσουν τις περισσότερες και τις καλύτερες λύσεις. Και όλοι, για το καλό όλων, ΑΡΙΣΤΑ να πάρουν.

Το κράτος τους έλυσε τα χέρια σε πάμπολλες περιπτώσεις. Γι' αυτές που από την 1.1.2003 οι κρατικές υπηρεσίες, ιδιαίτερα η διοικητικά κοντινή τους Νομαρχία, δεν έχει άμεση αρμοδιότητα και ευθύνη. Τους θεσμοθέτησε τους πόρους που θα χρησιμοποιούν, τους εξασφάλισε το προσωπικό και τις αμοιβές του, τους θεσμοθέτησε τις διαδικασίες διοίκησης και διαχείρισης των δημοτικών υποθέσεων και κράτησε για λογαριασμό του –φυσικό άλλωστε– αυστηρούς όρους, ελέγχου στην εφαρμογή του Νόμου. **Μένει σ' αυτούς, τους νέους δημοτικούς άρχοντες δουλειά, πολλή δουλειά και χρηστή διαχείριση των κοινών.**

Και κάτι ακόμη που πρέπει να θυμούνται:

Λέγεται ότι σε μια τελετή, που αξιωματούχος αναλάμβανε τα υψηλά καθήκοντά του – όπως θα γίνει γι' αυτούς την 1.1.2003 – σε ερώτηση φίλου του, γιατί είναι σκεπτικός και όχι χαρούμενος όπως το καλούσε η στιγμή, εκείνος απάντησε: **«Σκέπτομαι την άλλη στιγμή, αυτή που θα φεύγω, δηλαδή πότε και πως θα φύγω».** Και αυτή η στιγμή, αργά ή γρήγορα, σίγουρα για όλους τους αξιωματούχους έρχεται.

Ας την σκέπτονται λοιπόν από τώρα, οι νεοεκλεγέντες δημοτικοί άρχοντες για να φύγουν χωρίς προβλήματα, όταν η στιγμή αυτή θα έλθει.

(Γ.Β.Σ.)

Υπογεννητικότητα και Λαθρομετανάστευση

Του Μιχάλη Δερμιτζάκη

Δικηγόρου

Τις τελευταίες μέρες, με αφορμή τον εορτασμό της ημέρας των πολυτέκνων, αναδείχθηκε δυστυχώς άλλη μια αρνητική πρωτεία στις τόσες άλλες που κατέχομε στο ενεργητικό μας. Αποκαλύφθηκε με στοιχεία πως η Ελλάδα κατάντησε πια χώρα των γηραλέων και ήλθε στο προσκήνιο το τεράστιο δημογραφικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε ως Έθνος τις τελευταίες δεκαετίες. Η υπογεννητικότητα οδηγεί σταδιακά, αλλά σταθερά, στην ερήμωση της υπαίθρου αφού υπάρχουν περιοχές της χώρας που δε γεννήθηκε παιδί πάνω από 25 χρόνια.

Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε πρόσφατα στη δημοσιότητα η Ανωτάτη Συνομοσπονδία πολυτέκνων Ελλάδος, στη Φούρκα Κόνιτσας έχει να γεννηθεί μωρό 27 ολόκληρα χρόνια, στο Φιλιππαίο Γρεβενών και στη Μυρτέα Εύβοιας 25 χρόνια, ενώ δεκάδες άλλες περιοχές σε όλη τη χώρα αργοσβήνουν και ερημώνονται σιγά - σιγά αφού έχουν αφεθεί στην τύχη τους από την Πολιτεία.

Έτσι παρατηρούμε το θλιβερό φαινόμενο, σε όλα τα μικρά χωριά της χώρας οι γεννήσεις το 1999 να έχουν μειωθεί σε σχέση με το 1980 κατά 55,11% και το τραγικότερο πως σε αυτό το ανησυχητικά χαμηλό ποσοστό γεννήσεων του 1999 συμπεριλαμβάνονται και οι γεννήσεις των αλλοδαπών γυναικών. Για να αντιληφθεί όμως κανείς τον κίνδυνο που ελλοχεύει για το Έθνος από την υπογεννητικότητα των Ελληνίδων και την εγκατάσταση αλλοδαπών στη χώρα μας και να αφυπνισθούν οι αρμόδιοι όσο ακόμη είναι καιρός, αξίζει να αναφερθούν τα ακόλουθα στοιχεία που είδαν κατά καιρούς το φως της δημοσιότητας.

Σε κρατικό νοσοκομείο μας επί πέντε γεννήσεων μέσα σε μια μέρα, οι τέσσερις αφορούσαν Αλβανίδες και μόνο η μία γέννηση αφορούσε Ελληνίδα. Σε άλλο νοσοκομείο μας το έτος 1998 γεννήθηκαν **2.611** αλλοδαπά παιδιά και **μόνο 1.450** Ελληνόπουλα. Δηλαδή το 64,3% του συνόλου των γεννήσεων στο νοσοκομείο το έτος αυτό ήταν αλλοδαποί!

Σήμερα, εκατό χιλιάδες αλλοδαποί και παλιννοστούντες μαθητές

φοιτούν σε Ελληνικά σχολεία και οι πλείστοι εξ αυτών είναι Αλβανοί, ενώ από την περίοδο 1995 – 1996 ίσαμε σήμερα αν και ο μαθητικός πληθυσμός στο Δημοτικό μειώνεται κατά 5%, έχουμε αύξηση των αλλοδαπών και 400%. Υπάρχουν δε σχολεία σε αστικά κέντρα αλλά και την ύπαιθρο που το 75% των μαθητών τους είναι αλλοδαποί.

Εξ άλλου αν και έχουμε 700.000 άνεργους Έλληνες πολίτες στην πλειοψηφία τους νεαρά παιδιά, φιλοξενούμε στην Ελλάδα πάνω από δύο εκατομμύρια λαθρομετανάστες και διατηρούμε τα σύνορά μας ανοικτά, όταν άλλες χώρες της Ευρώπης αρνούνται δυναμικά να τους δεχτούν και επιτηρούν νυχθημερόν τα δικά τους σύνορα.

Μετά από λίγα χρόνια, με τους ρυθμούς μείωσης των γεννήσεων των Ελληνίδων και της ραγδαίας αύξησης της λαθρομετανάστευσης, θα έχουμε στη χώρα μας μια άνευ προηγουμένου δημογραφική, εθνολογική και Θρησκευτική αλλοίωση, έτσι που οι Έλληνες θα αισθάνονται ξένοι, αλλά και ανασφαλείς μέσα στην ίδια την Ελλάδα.

Για να αποφύγουμε λοιπόν την ερήμωση και τον αφανισμό της πολύπαθης υπαίθρου και την πρόωρη γήρανση της χώρας μας θα πρέπει άμεσα να παρέμβει η Πολιτεία.

Να στηρίξει την Ελληνική Οικογένεια, να δώσει κίνητρα και εργασία στους νέους της περιφέρειας, να βοηθήσει και να επιβραβεύσει τις πολύτεκνες μητέρες και να εφαρμόσει επιτέλους μια αξιόπιστη και ρεαλιστική Αγροτική Πολιτική που θα κρατήσει τα νιάτα μας στα πάτρια εδάφη για να μη γίνουν βορά των ξένων που τα εποφθαλμιούν. Και μια που αυτές τις μέρες γιορτάσαμε με Εθνική υπερηφάνεια την Επέτειο του ΟΧΙ, βασανιστικά πλέον ανακύπτει το μεγάλο και επίκαιρο ερώτημα: **Θα βρεθούν άραγε Έλληνες να αρματωθούν ξανά τα όπλα και να δώσουν ακόμη και τη ζωή τους αν και όταν το απαιτήσουν και πάλι οι περιστάσεις, ή βέβηλοι θα αφεθούν να εισβάλουν ανενόχλητοι στη χώρα των ηρώων του έπους του '40;**

(Μ.Ι.Δ.)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ

29 ΧΡΟΝΙΑ ΓΟΝΙΜΗ ΔΡΑΣΗ

ΜΕ ΣΥΝΕΠΕΙΑ. ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑΞΗ

ΣΤΑ ΙΔΕΩΔΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Οι χαμηλότερες
επιβαρύνσεις στα δάνεια

Τα υψηλότερα
επιτόκια
καταθέσεων

Άμεση και
φιλική εξυπηρέτηση

Ασφαλής και
κερδοφόρα επένδυση

 **ΠΑΓΚΡΗΤΙΑ
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ**

Δίπλα μας Τράπεζα

Ηράκλειο Κρήτης: Κόσμων 12, Τ.Κ. 71201, Τηλ.: 0810-342626, Fax: 0810-342122,
Αθήνα: Αρσάκη 6 & Στοά Ορφέως, Τ.Κ. 10564, Τηλ.: 010-3257010, Fax: 010-3313370

Α Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Του Γ. Καφετζάκη, τ. Δ/ντή ΑΤΕ

Τ
Ε

Από ανακοίνωση του Πανελληνίου Συλλόγου Συνταξιούχων Υπαλλήλων Αγροτικής Τράπεζας Ελλάδος, μεταφέρουμε εδώ τις σκέψεις που διατυπώνει σχετικά με την πορεία της Αγροτικής Τράπεζας.

Τους τελευταίους μήνες υπεύθυνα πολιτικά πρόσωπα προβάλλουν ανεύθυνες προτάσεις και σκέψεις για την τύχη της ΑΤΕ, με προεξέχουσα πρόταση του κ. Υπουργού Οικονομίας για την ιδιωτικοποίησή της. Ο στόχος είναι προφανής. Είναι η συγκέντρωση χρημάτων για την κάλυψη οικονομικών ανοιγμάτων.

Είναι μοναδικό φαινόμενο, μια χώρα κατά κανόνα γεωργική, όπως η Ελλάδα, να συζητεί την κατάργηση της Αγροτικής Τράπεζας. Σε ολόκληρο τον ευρωπαϊκό χώρο, η αγροτική πίστη είναι υπόθεση του κράτους και αποτελεί το βασικό εργαλείο για τη βελτίωση της γεωργικής παραγωγής και την αύξηση του εργατικού εισοδήματος. Στην Ελλάδα, η ΑΤΕ συνδέεται κατά 70% με τη βελτίωση της γεωργικής παραγωγής, αλλά και της οικονομικής και κοινωνικής θέσης του γεωργικού κόσμου, παρά τις αδυναμίες της που ως γνωστό αφείλονται σε κομματικές εξαρτήσεις και επιρροές. Η σκέψη και μόνο της ιδιωτικοποίησής της ξεπερνά τα όρια του παραλογισμού και της ουτοπίας. Η ενδεχόμενη δε πραγμάτωσή της θα οδηγήσει τον πρωτογενή αγροτικό τομέα της οικονομίας μας σε κατάρρευση, με σοβαρές, εθνικές, κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση είμαστε η χώρα που, καίτοι αγροτική, παρουσιάζει το παράδοξο να έχει ελλείμματα αγροτικών προϊόντων τέτοια, ώστε να αναγκάζεται, προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες της, να προβαίνει σε εισαγωγές αξίας 450 δις το 2000, έναντι 300 δις που πλήρωσε για εισαγωγή καυσίμων το ίδιο έτος.

Η εξυγίανση της ΑΤΕ δεν έγινε, αν και διατέθηκαν 850 δις από το 1991 μέχρι σήμερα για την κάλυψη επισφαλών απαιτήσεων. Και κατά δήλωση του Διοικητή της ΑΤΕ, υπάρχει άνοιγμα 860 δις. Ποιοί όμως οφείλουν αυτό το ποσό; Οι πληροφορίες λένε ότι το 80% των οφειλών αυτών, δηλαδή 650 δις, οφείλεται από 280 όχι αγρότες και μόνο το 20% οφείλεται από 800.000 αγρότες. Εύλογο τώρα είναι το ερώτημα: Πώς και γιατί μέσα σε 6-7 χρόνια το έλλειμμα έφθασε στο υπέρογκο αυτό ποσό (800 δις), αφού την περίοδο 1990-1995 ο ελληνικός λαός πλήρωσε 800 δις για εξυγίανση της Τράπεζας; Ποιος και για ποιο λόγο πήραν αυτά τα 800 δις χωρίς να τα επιστρέψουν;

Τι εννοούν, η Κυβέρνηση και η Διοίκηση της ΑΤΕ, όταν δηλώνουν ότι

θα προχωρήσουν στην ιδιωτικοποίησή της αφού πρώτα την εξυγιάνουν; Με ποιο τρόπο θα γίνει η εξυγίανση; Με την τοποθέτηση στρατηγικού επενδυτή ή στρατηγικού «συμμάχου» και τι σημαίνει στην πράξη ο ένας ή ο άλλος;

Ποιο ποσοστό του μετοχικού της κεφαλαίου θα διατεθεί μέσω του ΧΑΑ στην ελεύθερη αγορά και αν το ποσό που θα εισπραχθεί θα διατεθεί για την «εξυγίανση» της ή θα καλύψει «μαύρες τρύπες» του κρατικού προϋπολογισμού; Τι διαφέρει η «εξυγίανση» από την «ανασυγκρότηση» και πόσοι σύμβουλοι προσέφεραν τις «υπηρεσίες» τους για να ολοκληρωθεί αυτή και ποιο το αποτέλεσμα;

Όσοι απεργάζονται τη διάλυση της Αγροτικής Τράπεζας, μόνο άσχετοι και αδαείς γύρω από το αγροτικό πρόβλημα και την Αγροτική Τράπεζα είναι και μόνο ένα στόχο έχουν: να παραδώσουν τον Έλληνα αγρότη έρμαιο στο αδηφάγο τραπεζικό σύστημα.

Η χώρα μας ήταν, είναι και θα παραμείνει χώρα αγροτική και η Αγροτική Τράπεζα είναι και τώρα εξίσου αναγκαία, όπως και παλαιότερα, για την ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας.

Ο αείμνηστος Ελευθέριος Βενιζέλος έλεγε στις 17-9-1929, κατά τη συζήτηση του ιδρυτικού νόμου 4332 της Τράπεζας: **«Μοχθώ να καταστήσω την Τράπεζαν αυτοτελή και δεν σκοπεύω δι' οιωνδήποτε τροποποιήσεων να αφαιρέσω την προσήκουσαν της Τραπεζής αυτονομίαν».**

Η ΑΤΕ ιδρύθηκε το 1929 με σκοπό, πρώτον την ενίσχυση και διαφύλαξη του γεωργικού κόσμου από το ελεύθερο εμπόριο της εποχής εκείνης και δεύτερον, την ανάπτυξη της ελληνικής γεωργίας ειδικά και της ελληνικής οικονομίας γενικότερα. Σήμερα, με την παγκοσμιοποίηση και την ΟΝΕ όλα άλλαξαν και όλα επιτρέπονται. Δεν επιτρέπεται όμως σε κανένα να αλλάξει το νομικό καθεστώς της ΑΤΕ και πολύ περισσότερο να διαλύσει την ελληνική ύπαιθρο, που παράγει όλα τα διατροφικά αγαθά, που δίδει εργατικά χέρια, στρατό, γεννάει παιδιά απαραίτητα για τη διατήρηση του Ελληνικού γένους και τη διατήρησή του.

Πρώτα πρέπει να αποφασιστεί η διατήρηση της Τράπεζας όπως ήταν και για το σκοπό που ιδρύθηκε και μετά να αποφασίζεται ο πρόσφορος τρόπος εξυγίανσης και η ενίσχυσή της. Το γεωργικό ζήτημα είναι μεγίστης σημασίας σήμερα και έχει εθνικές, κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

Ευχαριστούμε τους συνδρομητές που πλήρωσαν τη συνδρομή τους για το 2002. Περιμένουμε και τους υπόλοιπους να τους μιμηθούν μέχρι τέλος του χρόνου.

Τη στήλη επιμελείται ο κ. Γ. ΦΡΑΓΚΙΑΔΟΥΛΑΚΗΣ

Μας ερωτούν και απαντούμε:

Σε συνέχεια του προηγούμενου τεύχους μας 67, σελ. 179-183, όπου αναφερθήκαμε στα σημαντικότερα σημεία του Νόμου 3029/2002, σχετικά με το συνταξιοδοτικό κυρίας ασφάλισης στο ΙΚΑ και τα Ειδικά Ταμεία, Τράπεζες, ΔΕΚΟ. Σήμερα δημοσιεύουμε ό,τι αφορά: α) τα Επικουρικά Ταμεία, β) τα Ταμεία Επαγγελματικής Ασφάλισης και γ) τους δημοσίους υπαλλήλους.

1. Σύσταση Επικουρικού Ταμείου

Με τον Ν. 3029/2002 (ΦΕΚ 160/11-7-2002) συνιστάται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΕΤΕΑΜ), το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, διέπεται από το σύνολο των διατάξεων του καταργούμενου ΙΚΑ-ΤΕΑΜ και έχει έδρα την Αθήνα. Η έναρξη λειτουργίας του ορίζεται την 1η Ιουνίου 2000;

Το ΕΤΕΑΜ αποτελεί καθολικό διάδοχο του καταργούμενου ΙΚΑ-ΤΕΑΜ και υπεισέρχεται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αυτού.

Το σύνολο του ενεργητικού και παθητικού της κινητής και ακίνητης περιουσίας του ΙΚΑ-ΤΕΑΜ περιέρχεται αυτοδικαίως στο νέο φορέα, ως καθολικό διάδοχο.

Σκοπός του ΕΤΕΑΜ είναι η επικουρική ασφάλιση για παροχή σύνταξης των προσώπων που υπάγονται στην ασφάλισή του, καθώς και των μελών της οικογενείας τους σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου.

Στην ασφάλιση του ΕΤΕΑΜ υπάγονται υποχρεωτικά όσοι είναι ασφαλισμένοι και συνταξιούχοι του ΙΚΑ-ΤΕΑΜ.

Ο χρόνος ασφάλισης που πραγματοποιήθηκε, αναγνωρίσθηκε, εξαγοράσθηκε ως συντάξιμος ή κατέστη χρόνος στο ΙΚΑ-ΤΕΑΜ, λογίζεται ότι πραγματοποιήθηκε στην ασφάλιση του ΕΤΕΑΜ.

Πόροι του ΕΤΕΑΜ αποτελούν τα πάσης φύσεως έσοδα του καταργούμενου ΙΚΑ-ΤΕΑΜ.

Το ΕΤΕΑΜ διοικείται από 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο διορίζεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αποτελείται από:

1. Τον Πρόεδρο με το νόμιμο αναπληρωτή του,

στην επιχείρηση ή τον κλάδο που λειτουργεί το Ταμείο έχει δικαίωμα να ασφαλιζεται χωρίς να απαιτείται συμμετοχή του σε συνδικαλιστική οργάνωση.

Ο ασφαλισμένος έχει δικαίωμα να επιλέξει σε ποιά Ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης θα υπαχθεί στην περίπτωση που έχει δικαίωμα υπαγωγής σε περισσότερα ταμεία.

Η ασφαλιστική τοποθέτηση των Ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης γίνεται ως εξής:

Ποσοστό 10% των τεχνικών αποθεμάτων επενδύεται σε ακίνητα.

Ποσοστό 70% επενδύεται σε μετοχές και σε ομολογίες.

Ποσοστό 20% επενδύεται σε έντοκα γραμμάτια και τραπεζικές καταθέσεις.

Πόροι των Ταμείων είναι οι τακτικές και έκτακτες εισφορές των ασφαλισμένων και των εργοδοτών, οι πρόσοδοι της περιουσίας, η απόδοση των κεφαλαίων και αποθεματικών και κάθε άλλο έσοδο.

Η εποπτεία γίνεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Με το Νόμο 3029/Α/11-7-2002 δεν επέρχονται τροποποιήσεις στα χρονικά όρια συνταξιοδότησης των Δημοσίων Υπαλλήλων, οι ρυθμίσεις που τίγονται με το Νόμο αυτό αφορούν στον τρόπο υπολογισμού των συντάξιμων αποδοκών για όσους συνταξιοδοτηθούν από 1-1-2008 και μετά, όπου λαμβάνονται υπ' όψη οι αποδοχές της τελευταίας πενταετίας.

Ειδικά για τους υπαλλήλους που θα αποχωρήσουν από 1-1-2008 και μέχρι 31-12-2012, για τον προσδιορισμό των συνολικών αποδοκών θα λαμβάνεται υπ' όψη ποσοστό του πληθικού της διαιρέσεως των αποδοκών που έλαβε ο υπάλληλος από 1-1-2008 μέχρι την αποχώρησή του, χωρίς τον υπολογισμό των αποδοκών των δώρων εορτών Χριστουγέννων και Πάσχα και του επιδόματος αδείας, δια του αριθμού των μηνών υπηρεσίας του κατά τη χρονική αυτή περίοδο.

Το ποσοστό που θα προκύψει με βάση τα παραπάνω για τον υπολογισμό της σύνταξης ορίζεται σε 79% για όσους αποχωρήσουν το έτος 2008, μειούμενο κατά 1% για καθένα από τα επόμενα έτη αποχώρησης του υπαλλήλου και καταλήγει σε 70% για όσους αποχωρήσουν το έτος 2017 και μετά.

Για όσους συνταξιοδοτηθούν μέχρι 31-12-2007 ισχύουν οι χρονικές προϋποθέσεις που καθιερώθηκαν με τους Νόμους 1092/90, 1976/91 και 2084/92.

3. Για τους Δημοσίους υπαλλήλους

Για τις ρυθμίσεις που αφορούν τους δημοίους υπαλλήλους καταχωρούμε στην επόμενη σελίδα (235) συνοπτικό πίνακα των χρονικών ορίων συνταξιοδότησης των Δημοσίων υπαλλήλων που προβλέπουν οι παραπάνω νόμοι.

ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΤΕ ΤΗΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΟ
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ
ΜΕΧΡΙ 31.12.1992

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΠΗΛΛΗΘΩΝ	ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ		ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΕ ΤΟ Ν. 1082/80 ΚΑΙ 1976/91				ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ Ν. 2084/82						
	ΣΥΝΤΕΤΗ	ΗΛΙΚΙΑ	ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΜΕΧΡΙ 31.12.82		ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΑΠΟ 1.1.83 ΚΑΙ ΜΕΤΑ		ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΜΕΧΡΙ 31.12.82		ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΑΠΟ 1.1.83 ΚΑΙ ΜΕΤΑ				
			ΣΥΝΤΕΤΗ	ΗΛΙΚΙΑ	ΜΕΧΡΙ 31.12.97	ΜΕΤΑ 1.1.98	ΣΥΝΤΕΤΗ	ΗΛΙΚΙΑ	ΜΕΧΡΙ 31.12.97	ΑΠΟ 1.1.98			
											ΣΥΝΤ. ΕΤΗ	ΗΛΙΚΙΑ	ΣΥΝΤ. ΕΤΗ
Φ Ο Ρ Ε Α Σ	25	σθ	25	60	25	60	25	55	25	60,6-65(5)	25	58	60,6-65(5)
	25	σθ	32	σθ	25	σθ	32,6-35(3)	32	σθ	σθ	35	σθ	35
	25	σθ	25	58	25	58	25	53	25	58,6-60(5)	25	58	58,6-60(5)
	15	σθ	15	58	25	58	15,6-17,0(2)	53	25	55	25	55	55
Δ Η Μ Ο Σ Ι Ο	15	σθ	15	50	25	50	22,6-24,8(2)	42,6-44,8(4)	17,6	44,6	25	58	58,6-60(5)
	22	σθ	22	σθ	25	σθ	22,6-24,8(2)	σθ	24,8	σθ	35	σθ	35
	15	σθ	15	50	25	50	15,6-17,0(2)	17,6	24,6	σθ	25	σθ	25
	22	σθ	22	σθ	25	σθ	22,6-24,8(2)	24,6	σθ	44,6	25	σθ	25

1. σθ: ανεξαρτήτως ηλικίας
2. αύξηση συντάξιμου χρόνου ανά 6 μήνες κατ' έτος από 1.1.1993
3. αύξηση συντάξιμου χρόνου ανά 6 μήνες κατ' έτος από 1.1.1998

4. αύξηση ορίου ηλικίας ανά 6 μήνες κατ' έτος από 1.1.1993
5. αύξηση ορίου ηλικίας ανά 6 μήνες κατ' έτος από 1.1.1998
6. αύξηση των επι πλεόν ετών ανά 6 μήνες κατ' έτος από 1.1.1998

(Συνέχεια από τη σελίδα 185 του τεύχους 67/2002)

Θυμόμαστε λοιπόν,

28) Δεν τον ήθελε η κυρά Μαρία το γιό της τόσο επιθετικό κατά του προέδρου του Συνεταιρισμού. Αग्रότισσα κι αυτή δούλευε στα χωράφια, «μάζευε» τις ελιές, από τότε που ήταν κοπέλα, μεγάλωσε με πολλές στερήσεις τα έξι παιδιά της και ένωσε την πίκρα από την ασοδειά, τη χαμηλή τιμή του λαδιού και τελευταία από την καθυστέρηση στην είσπραξη της επιδότησης. Μα δεν έβγαινε από μέσα της τόσο έντονο το παράπονο της, όσο του Γιού της στη Γενική Συνέλευση του Συνεταιρισμού για την καθυστέρηση είσπραξης της επιδότησης. Τον άκουε και δεν μπορούσε να τον φαντασθεί τόσο επιθετικό κατά του προέδρου, που ήταν και ανηψιός της από το δικό της σοί. Δεν ένιωθε καλά ακούγοντάς τον. Και σαν νά'θελε να δικαιολογηθεί η ίδια, λέει στο συνέταιρο που καθόταν δίπλα της. **«Τα παιδιά κυρ - Κώστα τα ορίζεις όσο μπορείς να τα σκεπάζεις στο κρεβάτι».** Μια κουβέντα με νόημα που θα τη θυμάται όσο θα ζει ο ίδιος ο κυρ - Κώστας, που μου την μετέφερε, για τη στήλη.

29) Δεν υπήρχε απαρτία για να συνεδριάσει η Γενική Συνέλευση της Κοινοπραξίας Συνεταιρισμών. Είχε μέλη της 45 Συν/σμούς και ήταν παρόντες 22 αντιπρόσωποι (ένας αντιπρόσωπος εκπροσωπούσε τον κάθε Συνεταιρισμό τότε). Έλειπε ένας και όλοι τον περίμεναν γιατί κανείς δεν ήθελε την αναβολή. Που να φανεί. Πέρασαν δυο περίπου ώρες αναμονής. Τόσος χρόνος χρειάστηκε για να βρεθεί η... απαρτία. Ένας... πονηρός, φυσικά με την ανοχή του Γραμματέα καταχώρησε στη μέση της κατάστασης, που δεν ήταν αριθμημένη, ένα, Συνεταιρισμό και τον αντιπρόσωπό του που τα «νομιμοποιητικά στοιχεία» είχαν φθάσει με το Ταχυδρομείο. Ο «περιέργος» συνεργός του, πήρε στα χέρια του την κατάσταση και... έκπληκτος διαπίστωσε την απαρτία, αποδίδοντας το λάθος στην άθροιση αντί στην αρίθμηση της κατάστασης. Διαβάστε την κατάσταση ακούστηκε δειλά - δειλά από ένα... νομοταγή. Δεν χρειάζεται, ακούστηκε ζωηρά από πολλούς, δεν χρειάζεται. Επεμβαίνει ο επόπτης. Η κατάσταση πρέπει να διαβαστεί είπε. Και διαβάστηκε. Όταν ο Γραμματέας έφθασε στη μέση της κατάστασης που ήταν το όνομα του απόντα - παρόντα, όλοι πάλι με μια φωνή. «Εδώ είναι, έχει πάει για καφέ, συνέχισε» Και ο Γραμματέας συνέχισε για να διαπιστώσει την απαρτία.

30) Έγιναν οι αρχαιρεσίες σε Συνεταιριστική Εταιρεία. Το Διοικητικό Συμβούλιο ήταν επταμελές. Η μια παράταξη έβγαλε τους πέντε και η άλλη τους δυο. Ακολούθησε η κατανομή των αξιωμάτων. Τα πήρε η πλειοψηφία. Πρόεδρος, Αντιπρόεδρος, Γραμματέας και Ταμίας, από τους πέντε. Και μόλις τελείωσε η... «κατανομή» ο νεοεκλεγείς πρόεδρος πήρε το λόγο. «Και τώρα εμείς πρέπει να

τα πούμε μόνοι» είπε στους τέσσερις, «έχομε τη δική μας εντολή» και οι δυο — της άλλης παράταξης — αποχώρησαν. Δείγμα αγαστικής συνεργασίας.

31) Πάντα διαμαρτύρονταν για την ποιοτική κατάταξη του προϊόντος που διαχειριζόταν ο Συνεταιρισμός του, από την τριμελή επιτροπή που είχε ορίσει το Συμβούλιο του. Κι όταν το Συμβούλιο τον όρισε μέλος αυτής της επιτροπής, ακριβώς για να δείξει την αξιοσύνη του, δεν ήθελε να υπογράψει ένα πρακτικό. Μα γιατί δε θες να το υπογράψεις, του λέγανε τα άλλα δυο μέλη της επιτροπής, αφού και εσύ παραδέχεσαι ότι δεν είναι Α, είναι Β ποιότητας, του είπαν. Και ο πάντα γκρινιάρης, χωρίς να το καταλάβει έβγαλε την αλήθεια από μέσα του. «Μα είναι δυνατόν να βεβαιώσω εγώ ότι ο κουμπάρος μου έχει προϊόν Β ποιότητας;».

32) Είχε διακόψει τις εργασίες της η Γενική Συνέλευση για να συντάξει ο Πρόεδρος της ένα ευχαριστήριο τηλεγράφημά του σε πρόεδρο άλλου Συνεταιρισμού επειδή —όπως είπε— υποστήριζε τις θέσεις του στο Υπουργείο Γεωργίας. Στη σύνταξη του κειμένου τα πράγματα μπερδεύτηκαν. Λίγο οι λέξεις που θα μπαίνανε στο κείμενο με τη συνήθη επιδειξιμανία, σε παρόμοιες περιπτώσεις, λέξεων, λίγο ο προβληματισμός περί του τί; γιατί; ποιός ο λόγος; και ποιόν εξυπηρετεί; έφθασε το αδιέξοδο. Πλάτιασε η συζήτηση. Φωνές, προτάσεις, αντιρήσεις, με λίγα λόγια, οχλαγωγία ήταν η συνέχεια. Στην κρίσιμη εκείνη στιγμή επεμβαίνει ο μπαρμπα-Κώστας, παλιός συνεταιριστής, όπως και παλιά καραβάνα, που λένε. Για καθήστε γραμματιζούμενοι, είπε; Έχετε δει το ένα βόδι να ευχαριστεί το άλλο, όταν τα ξεζέψει ο ζευγάς μετά τη δουλειά, για τη στήριξη της δικής του προσπάθειας; Και τα δύο κάνανε την ίδια δουλειά, για να βγάλουν το ίδιο κοινό χρέος τους προς το αφεντικό τους. Αυτά είπε με πολλά υπονοούμενα ο μπαρμπα-Κώστας, **προσωπικά** για τους δυο προέδρους, **Συνεταιριστικά** για τους παρευρισκομένους, **Συνδικαλιστικά** και **κομματικά** για τον εαυτό του. Κόκκαλο όλοι. Η οχλαγωγία σταματά και το τηλεγράφημα ξεχάστηκε. Η Συνέλευση συνέχισε τις εργασίες της.

Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΗΣ

(χωρίς όνομα)

Υ.Γ.: Γράψτε μου και εσείς τα δικά σας.

- Αυτός που δεν ξέρει τίποτα και δεν καταλαβαίνει, είναι ένας ανόητος. **Απόφευγέ τον.**
- Αυτός που δεν ξέρει τίποτα και έχει τη συναίσθηση γι' αυτό, είναι απλοϊκός. **Δίδαξέ τον.**
- Αυτός που έχει γνώσεις και δεν το γνωρίζει, κοιμάται. **Ξύπνησέ τον.**
- Αυτός που έχει γνώσεις και έχει την αίσθηση αυτών που ξέρει είναι σοφός. **Ακολουθήσέ τον.**

(Αραβική παροιμία)

Ό,τι κι αν είχε τά 'χασε...

Ποιός το νερώνει το κρασί της παρηγοριάς των Συνεταιριστών;

Ερωτά η κ. Έλλη Γ. Χαρμπούρη

Μας γράφει:

«Όπως σας έγγραφα και στο προηγούμενο γράμμα μου¹, δε γνωρίζω πολλά πράγματα για τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς. Όσα γνωρίζω τά 'μαθα από το Περιοδικό σας, που το διαβάζω χωρίς ανάσα κάθε φορά που φθάνει σε εμένα με το ταχυδρομείο.

Αποψή μου είναι ότι οι αγροτικοί Συνεταιρισμοί περνούν σήμερα μεγάλη κρίση στη χώρα μας. Μου φαίνεται ότι, αν όχι όλες, οι περισσότερες από τις κατακτήσεις τους, μέρα με τη μέρα χάνονται.

Βλέπω όσους γράφουν στο Περιοδικό σας – ασφαλώς θα υπάρχουν και πολλοί άλλοι – να αντιστέκονται σ' αυτή τη φθορά, αποφασιστικά και με δυνατά επιχειρήματα.

Επηρεασμένη απ' αυτά τα δύο γεγονότα, της δοκιμασίας που περνούν οι Συνεταιρισμοί και τις αντιδράσεις των Συνεταιριστών αρθρογράφων σας, θυμήθηκα το ποίημα του Ιωάννη Πολέμη στο διάλογο του πικραμένου από τους δικούς του χαμούς ανθρώπου και του **κάπελα**, που νόμιζε πως του νέρωνε το κρασί της παρηγοριάς του.

Σας το στέλνω για τους Συνεταιριστές αρθρογράφους σας με τη θαυμαστή αντοχή και επιμονή και για να ψάξουν: **ποιός τους νερώνει το κρασί της παρηγοριάς;** Να βρουν δηλαδή το δικό τους **κάπελα** και να διαλεχθούν μαζί του».

Με χαρά καταχωρούμε στην επόμενη σελίδα (239) αυτό το ποίημα του Ι. Πολέμη και ευχαριστούμε την πάντα ευγενική και βαθυστόχαστη κυρία Έλλη Γ. Χαρμπούρη για την αποστολή του, όπως και για όσα γράφει στο συνοδευτικό του, γράμμα της.

Οι Συνεταιριστές αρθρογράφοι μας, ας ψάξουν να βρουν **«ποιός ή ποιό τους νερώνουν το κρασί της παρηγοριάς τους»**. Με πολύ ενδιαφέρον και κατά προτεραιότητα θα δημοσιεύσουμε τα... ευρήματά τους.

(1) Δημοσιεύθηκε στο τεύχος 65/2002 (σελίδα 52) μαζί με τα «ΑΝ» τον Κίπλινγκ που μας είχε στείλει τότε η κ. Χαρμπούρη

Ο,ΤΙ ΚΙ ΑΝ ΕΙΧΕ ΤΑ' ΧΑΣΕ

Ότι κι αν είχε τόχασε, γυναίκα, βιός, παιδιά του,
τίποτε δεν τ' απόμεινε στερνή παρηγοριά.
Μέσ' την ταβέρνα ολονυκτίς με το ποτήρι μπρος του
του κάκου εκεί ανώφελα παρηγοριά ζητά.

Καταραμένε κάπελα και ψεύτη ταβερνιάρη
τί το νερώνεις το κρασί; και πίνω από το παλιό.
Και πίνω κι απ' το κόκκινο κι από το γιοματάρη
και από το σώσμα το τραχύ, πίνω και δε μεθώ.

Δεν ήρθα για ξεφάντωμα, μήτε για πανηγύρι,
ήρθα να βρω τη λησμονιά στο θάνατο κοντά!
Κι ο κάπελας γεμίζοντας και πάλι το ποτήρι,
με θλιβερό περίγελο στα λόγια του απαντά:

Τί φταίω εγώ αν τα δάκρμά σου π' απελπισμένα χύνεις
πέφτουν μέσ' το ποτήρι σου σταλαγματιές θολές
και το νερώνουν το κρασί κι αδύνατο το πίνεις,
τί φταίω εγώ κι αν δεν μεθάς, τί φταίω εγώ κι αν κλαίς;

Ιωάννης Πολέμης

Η ΕΠΙΤΑΓΗ ΜΑΣ

Το έντυπο ταχυδρομικής επιταγής σου βρίσκεται σ' αυτό το τεύχος, είναι για να διευκολύνει την αποστολή της συνδρομής σας στο περιοδικό μας. Συμπληρώστε λοιπόν το όνομα και τη διεύθυνσή σας στο έντυπο αυτό και καταθέσετε το στο Ταχυδρομείο. Έτσι σας διευκολύνουμε λίγο σ' αυτή τη διαδικασία και μας διευκολύνετε κι εσείς πολύ με την αποστολή της συνδρομής σας, για να μπορέσουμε να ενισχύσουμε την έκδοση της **ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ**. Το περιοδικό μας αυτό δεν επιχορηγείται, στηρίζεται σε εκείνους που πιστεύουν στη χρησιμότητά του. Θέλουμε να ελπίζουμε ότι κι εσείς είστε ένας από αυτούς.

ΤΟ ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟ ΤΗΣ Σ.Π.

Επιμέλεια ΘΑΝΑΣΗ ΜΠΙΚΟΥ

**Πήραμε και δημοσιεύουμε τις παρακάτω επιστολές
και ευχαριστούμε τους αποστολείς τους:**

Ι. Από τον Δικηγόρο Αθηνών κ. Μ. Δεμιτζάκη

(απαντά σε δημοσίευμα της Σ.Π. τ. 67/2002, σελ. 139):

Με ξεχωριστό ενδιαφέρον διάβασα στο προηγούμενο τεύχος (67/2002, σελ. 139) της Σ.Π. το άρθρο σας «ΝΑ ΘΥΜΟΥΜΑΣΤΕ ΚΑΙ ΤΟ ΖΑΛΕΥΚΟ». Πρωτότυπο, διαδραστικό και επίκαιρο – όπως άλλωστε και τα υπόλοιπα – είναι και αυτό το άρθρο του αξιόλογου αυτού περιοδικού σας.

Τα τελευταία χρόνια δυστυχώς, μας κυρίευσε όλους μας μια πρωτόγνωρη και αδικαιολόγητη χαλάρωση και εφησυχασμός. Και από αυτή την επικίνδυνη ραστώνη και αδιαφορία μας προέκυψαν τα όσα αρνητικά βιώνουμε σήμερα και όσα – πολύ φοβούμαι – χειρότερα θα μας προκύψουν στο μέλλον.

Το τραγικότερο όμως είναι πως δεν τα ομολογούμε εύκολα σα λάθη μας – και μάλιστα με δυνατή φωνή – όπως θα έπρεπε για πολλά εξ αυτών. Αντίθετα, μερικές φορές τα δικαιολογούμε ως προερχόμενα από τη συνεχή εξέλιξη ή ακόμη πως είναι και ξενόφερτα κι έτσι εφησυχάζουμε.

Κάτι αντίστοιχο φαίνεται να συμβαίνει και στην περίπτωση των συνεταιρισμών που αναφέρεστε γιατί, όπως διαπιστώνετε στο άρθρο σας αυτό, χαλάρωσε η διοικητική και διαχειριστική τους λειτουργία. Κι αυτό γιατί – κατά τη γνώμη μου – διασπάστηκε η επί δεκαετίες και με πολλούς αγώνες σφυρηλατημένη και άρρηκτα δεμένη συνεταιριστική ενότητα. Οι συνεταιριστές σήμερα γίνανε, δυστυχώς, «οι δικοί μας» και «οι άλλοι», γιατί τους νόμους των Συνεταιρισμών εισηγήθηκαν άσχετοι, όμως «δικοί μας», για να βάλουν στη γωνία και στο χρονοντούλαπο τους «άλλους». Και γιατί καταργήθηκε η Εποπτική υπηρεσία της ΑΤΕ, η οποία ήταν υπεύθυνη και υπόλογη για την ορθή εφαρμογή του Νόμου περί Συνεταιρισμών. Των σωστών πράγματι Νόμων, όπως ήταν ο 602/1914 που εισηγήθηκαν στον αναμορφωτή της Νεώτερης Ελλάδας Ελευθέριο Βενιζέλο πεπειραμένοι συνεργάτες του και ψήφισε η κυβέρνησή του τα χρόνια εκείνα (1914).

Θα ήταν όντως πολύ χρήσιμο και πολλαπλώς ωφέλιμο να θυμούμαστε καμμία φορά στις μέρες μας τις συνέπειες για κείνους που δεν εισηγούνταν καλούς νόμους και γι' αυτούς που δεν τους εφάρμοζαν σωστά, στον 7ο π.Χ. αιώνα, την εποχή του Ζάλευκου, για να παραδειγματιζόμαστε κι εμείς οι επίγονοί του.

Η σύγκριση που γίνεται στο άρθρο σας, με τις θετικές κρίσεις και σχόλια των Δημοσθένη και Πλάτωνα για το νόμο του Ζάλευκου αλλά και την επιλογή του πανίσχυρου αυτού νομοθέτη να προσφέρει το μάτι του στον παραβάτη γιο του παρά να τροποποιήσει το νόμο του, σε σχέση με τη δική μας σημερινή πραγματικότητα, με τα «ευκολονομοθετούμενα και ευκολοκαταργούμενα» και τα «δυσκολοεφαρμοζόμενα και δυσκολοεννοούμενα» νομοθετήματά μας, προσφέρει ανάγλυφα

την εικόνα της καλάρωσης, του εφησυχασμού και της ραστώνης που μας διακρίνει. Γι' αυτό και επιβάλλεται εγρήγορη και προσπάθεια πολλή, αν ειλικρινά επιθυμούμε να επιστρέψουμε στις πραγματικές αξίες, τη σοβαρότητα, την υπευθυνότητα και την αξιοκρατία, αρχές που δυστυχώς σήμερα τελούν εν ανεπαρκεία και τείνουν να εκλείψουν!

Μαρούσι, 30-11-2002

Μιχάλης Δερμιτζάκης
Δικηγόρος - Αρθρογράφος)

2. Από τον Συνεταιριστή κ. Κώστα Γιαγνίση

(απαντά σε δημοσίευμα Σ.Π. τ. 67/2002, σελ. 139):

Η ανακοίνωση της Ε.Φ.Σ. που δημοσιεύετε στη σελίδα 75 του τεύχους 66/2002 για το αγροτικό συνεταιριστικό μας κίνημα, νομίζω ότι είναι ένα κείμενο που θα πρέπει να διαβαστεί από όλους τους αγρότες και όλους τους συναρμόδιους κρατικούς και άλλους παράγοντες. Αποδίδει την πραγματικότητα και προτείνει λύσεις για την αποτελμάτωση και την ανάκαμψή του.

Θέλω να πιστεύω ότι θα γίνει δημόσια συζήτηση για όλα όσα αναφέρονται σ' αυτή την ανακοίνωση και ότι οι συζητήσεις αυτές θα καταλήξουν σε προτάσεις στις αρμόδιες κρατικές και άλλες υπηρεσίες και θα ληφθούν σοβαρά υπόψη.

Γιατί άλλωστε, κατά το άρθρο 12 παρ. 4 του Συντάγματος, «οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί προστατεύονται και εποπτεύονται από το Κράτος που είναι υποχρεωμένο να μεριμνά για την ανάπτυξή τους».

Ηλιούπολη

Κ. Γιαγνίσης
(Συνεταιριστής)

3. Από τον Συνεταιριστή κ. Βασίλη Νικολούτσο

(απαντά σε δημοσίευμα της Σ.Π. τ.67/2002, σελ. 176):

Σας συγχαίρω για τον πίνακα με το δημόσιο χρέος και μάλιστα για 40 χρόνια (1960-2000), που δημοσιεύετε στη σελίδα 176 του προηγούμενου τεύχους (67/2002) της «Συνεταιριστικής Πορείας».

Άκουγα πάντα γι' αυτό το χρέος και αποσπασματικά διάβραza κατά καιρούς στις εφημερίδες κριτικές, θετικές και αρνητικές, με μεμονωμένα στοιχεία και πολλά εννοούμενα.

Στον πίνακα που δημοσιεύετε, έχω τώρα όλα τα στοιχεία και μπορώ να δω την πορεία του μέσα στη χρονική περίοδο της κάθε πολιτικής εξουσίας με δύο παράλληλες γραμμές που θα τραβήξω στη χρονική στιγμή της αρχής και του τέλους της. Έτσι, πολύ εύκολα μπορώ να κρίνω, όπως άλλωστε και οποιοσδήποτε άλλος, τη βασιμότητα των εκατέρωθεν επιχειρημάτων.

Θα πρέπει ακόμα να πω, ότι το ποίημα του Νίκου Δεληπέτρου, που δημοσιεύετε στην ίδια σελίδα, για τον κατοχικό πληθωρισμό, δεν έχει μόνο την ποιητική του αξία, αλλά και την επικαιρότητά του.

Μενίδι 30-11-2002

Βασ. Νικολούτσος
(Συνεταιριστής)

4. Από τον πρώην Δ/ντή Συν/σμών ΑΤΕ κ. Γ. Καφετζάκη

(απαντά σε δημοσίευμα της Σ.Π. 66/2002, σελ. 85):

Πολύ καλά κάνατε και δημοσιεύσατε στο τεύχος 66/2002 (σελίδα 87) τον πίνακα με τα χρέη των ΑΣΟ από άσκηση κοινωνικής πολιτικής, που διαγράφηκαν. Έπρεπε κάποτε να γίνει γνωστό σε όλους από ποιες ΑΣΟ γίνανε και από ποια ήταν αυτά τα χρέη. Και αυτό γιατί υπήρχε η εντύπωση ότι όλες οι ΑΣΟ ήταν καταχρεωμένες και μάλιστα για τεράστια ποσά.

Όμως, όπως σημειώνετε στη σελ. 93, το συνολικό χρέος των 726.167.988.000 δρχ. έγινε από 9 κεντρικές ΑΣΟ επί συνόλου 20, από 94 Ενώσεις επί συνόλου 124, από 83 Πρωτοβάθμιες ΑΣΟ επί συνόλου 7.223, από 5 Κοινοπραξίες επί συνόλου 11 και 27 συνεταιριστικές εταιρείες επί συνόλου 51.

Δεν είναι λοιπόν όλες οι ΑΣΟ που καταχρεώθηκαν από άσκηση κοινωνικής πολιτικής, ούτε τα χρέη που διαγράφηκαν τρισεκατομμύρια δραχμές. Και αυτό, επαναλαμβάνω, έπρεπε να γίνει γνωστό. Όπως γνωστά θα πρέπει να γίνουν επίσης – και αυτό θα είναι χρήσιμο, διδακτικό και δίκαιο – και τα ονόματα των 218 Διοικήσεων των ΑΣΟ που δημιούργησαν χρέη από άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Πρέπει και ελπίζω κάποτε να γίνει και αυτό.

Γ. Καφετζάκης

Ν. Σμύρνη, 25-10-2002

(τέως Δ/ντής Συν/σμών ΑΤΕ)

5. Από τον ψυχολόγο Κ. Λεωνίδα Θ. Χαζίζογλου

(απαντά σε δημοσίευμα της Σ.Π. 67/2002, σελ. 135)

Διάβασα στο έγκριτο περιοδικό σας (τ/65, σελ. 49, τ/66, σελ. 83 και στο τελευταίο 67, σελ. 135) τον δημόσιο δι' αλληλογραφίας διάλογο δύο κορυφαίων Συνεταιριστών: Του κ. Η. Σετανίδη και του κ. Κ. Μπεμπή. Με συγκίνησαν τα στοχαστικά λόγια τους, η συναδελφικότητα, το εξακολουθητικό τους ενδιαφέρον για τον κλάδο που υπηρέτησαν και το πάθος τους για τον Συνεργατισμό. Κάνουν διαπιστώσεις που δεν τους ικανοποιούν και ιεραποστολικά, στοχάζονται για το τι θα μπορούσε να αναστρέψει τη δυσάρεστη κατηγορική πορεία.

Διερωτώνται **πού πάμε** και συμφωνούν αλληλοεπαναλαμβάνοντας εκείνο το αμίμητο που και εσείς κάματε τίτλο στο άρθρο της σελίδας 135 του τεύχους 67: «**Να περπατήσουμε ξανά το δρόμο που ταιριάζει αφού από μόνο του τίποτα δεν αλλάζει**» (σελ. 137). Αυτά τα λόγια τους μου έκαναν την καλύτερη εντύπωση. Δεν έχω την τιμή να γνωρίζω προσωπικά τους εξαιρετους αυτούς Συνεταιριστές. Νομίζω ότι θα είναι ηλικιωμένοι και εγώ είμαι μικρός (28 ετών). Αλλά τα λόγια τους αυτά θα μου μείνουν, θα τα επαναλαμβάνω και θα φροντίζω να τα εφαρμόζω σε ανάλογες περιπτώσεις. Θα πρέπει να πω ότι εγώ δεν είμαι του χώρου τους (του αγροτικού) και το περιοδικό σας το διαβάζω στο γραφείο του προξενείου της Μαλαισίας, της οποίας ο πατέρας μου είναι πρόξενος στην Ελλάδα και το βρίσκω εκεί κατά τις τακτικές επισκέψεις μου.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

Αλίμου 114 - Άλιμος

Λεωνίδας Θ. Χαζίζογλου
(Ψυχολόγος)

I. «ΑΓΡΟΦΙΛΙΑ» - Αγροτική Ανανέωση - Νέα Αγροτικότητα

Του Μιχάλη Χαραλαμπίδη

Ένα βιβλίο για τα αγροτικά, γραμμένο από το Μιχάλη Χαραλαμπίδη, με το δικό του μοναδικό, στοχαστικό, σχολαστικό, όσο και επικριτικό τρόπο.

Ο συγγραφέας του, δεν παραθέτει στατιστικές για να δείξει τις αυξομειώσεις των μεγεθών της αγροτικής οικονομίας και να στηρίζει την πρόοδο ή να επικρίνει τη στασιμότητα, από άγνοια, πράξεις και παραλείψεις των εξουσιαστών, που διαχειρίζονται διαχρονικά τα αγροτικά μας πράγματα. Και δεν κάνει ιδιαίτερη παρουσία παραγωγικών κλάδων για να δομηθεί πάνω στα στοιχεία και τις προτάσεις του, η όποια γνώμη και κρίση του αναγνώστη, μεμονωμένα και περιοριστικά.

Παίρνει δεδομένη τη γνώση του αναγνώστη στα αγροτικά πράγματα και μέσα από δικές του διακεκριμένες ενότητες, απλωμένες στον παγκόσμιο παραγωγικό χώρο, αναλύει στοχαστικά όσο και σχολαστικά τις πολιτικές που τον καλύπτουν, πάντα στο φόντο των εξελίξεων της παγκόσμιας αγοράς με στήριξη των απόψεών του, σε καταπληκτικές αναδρομές στα βάθη της ιστορίας και στις γνώμες, τις απόψεις και τις συμπεριφορές των σοφών της ανθρωπότητας.

Αναδιατάσσει τον κλασικό τρόπο παρουσίασης ενός κλάδου ή τομέα παραγωγής και βάζει κανόνες, έκφρασης του παγκόσμιου καταναλωτή, βασισμένους στο περιβάλλον του, τις διατροφικές του ανάγκες και τις επιθυμίες του.

Αυτές του τις θέσεις ο συγγραφέας, στηρίζει σ' ένα πλούτο στοιχείων με δοξασίες, σοφών της αρχαιότητας και διακεκριμένων οικονομολόγων του σύγχρονου οικονομικού βίου.

Θεωρεί ότι το γεωργικό πρότυπο που στηρίχθηκε στην ειδικευση και τη μονοκαλλιέργεια συγκεκριμένων προϊόντων, όπως το βαμβάκι, το καλαμπόκι, το λάδι κ.ά., παρουσιάζει μεγάλη κρίση και αστάθεια. Η ενδογενής ανάπτυξη –υποστηρίζει– κινείται σε ένα αναγεννητικό ορίζοντα. Και επισημαίνει την αναγκαιότητα της περιφερειακής ανάπτυξης, συνολικά και συλλογικά, με την ενεργοποίηση όλων των δυνατοτήτων και των δυνάμεων της επαρχίας. Η ονομασία των τοπικών προϊόντων και η αναβάθμισή τους, είναι το κλειδί για την τοπική ανάπτυξη, επισημαίνει.

Γενικά ο συγγραφέας της ΑΓΡΟΦΙΛΙΑΣ, είναι επικριτικός στο σημερινό γεωργικό πρότυπο, κυρία γιατί δεν ανάδειξε τα παραδοσιακά μας προϊόντα και αποδίδει ευθύνες γι' αυτό σε γραφειοκρατικές εξωαγροτικές ομάδες ενός συγκεντρωτικού –αντιαγροτικού– υπουργοκεντρικού κράτους, που τις

τελευταίες δεκαετίες ιδιοποιούνται τους βασικούς τομείς της Αγροτικής μας οικονομίας.

Στις τελευταίες 16 από τις 128 (112+16) σελίδες αυτού του βιβλίου του, ο κ. Χαραλαμπίδης καταχωρεί, χαρακτηριστικό των νοημάτων του, φωτογραφικό υλικό.

(Γ.Β.Σ.)

II. «ΚΕΙΜΕΝΑ» για συνεταιριστική αναστήλωση

ΣΕΙΡΑ Α

Του Στέργιου Καστανίδη

Σ' αυτό του το βιβλίο ο καθηγητής κ. Σ. Καστανίδης, επίλεκτο στέλεχος του χώρου μας, παρουσιάζει διαχρονικά το συνεργατισμό και αναδεικνύει τα πλεονεκτήματά του, σαν σύστημα που προσφέρεται για την ανάπτυξη της οικονομίας του αγρότη.

Μετά από μια σύντομη ιστορική αναδρομή και συνοπτική παρουσίαση των Συνεταιριστικών αρχών, που καθιέρωσε η Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση (I.C.A.) το 1995 στο Συνέδριο του Μάντσεστερ, ο συγγραφέας κάνει μια «πορεία μέσα στο χρόνο» και αναφέρεται σε πρόσωπα και γεγονότα. Όπως στην «Κοινή Συντροφιά των Αμπελακίων» στο ρόλο του Συνεταιρισμού για την ανάπτυξη της περιφέρειας και στα πρόσωπα που τον υπηρέτησαν.

Κάνει σύντομη αναφορά στην Νομοθεσία για τις Α.Σ.Ο. και στον ηγέτη συνεταιριστή, Αλέξανδρο Μπαλατζή. Αναφέρεται επίσης στο θεσμό των Υποτροφιών της ΣΕΚΕ (1945–1965) με ιδιαίτερη μνεία στον ενσαρκωτή της ιδέας του θεσμού, τον τότε Γενικό της Διευθυντή, Βασίλη Ιλαντζή.

Στις τελευταίες 12 από τις 140 σελίδες του βιβλίου, καταχωρεί πίνακα με τα ονόματα των 350 μαθητών των δύο Συνεταιριστικών σχολών της Αθήνας (73) και της Θεσσαλονίκης (277).

(Γ.Β.Σ.)

III. «ΑΚΟΒΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Του Συλλόγου Ακοβιτών Αθήνας - Πειραιά

Από τα περιοδικά που φθάνουν στα γραφεία μας – όλα πολύ καλά και ιδιαίτερα προσεγμένα – ξεχωρίσαμε τα **ΑΚΟΒΙΤΙΚΑ ΝΕΑ**, για το φακό της δικής μας κριτικής. Το εξώφυλλό του με την εικόνα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη, τράβηξε την προσοχή μας. Και όταν μπήκαμε στις σελίδες του είδαμε ότι και η ύλη του έχει αντίστοιχο και ανάλογο με αυτή της εικόνας του εξωφύλλου, βάρος. Εκδίδεται από το Σύλλογο των Ακοβιτών Αθήνας – Πειραιά, τώρα και 20 χρόνια.

Έχει τίτλο του, το όνομα της γεννέτειρας των μελών του Συλλόγου. Ένα ιστορικό χωριό της επαρχίας Μεγαλοπόλεως του Νομού Αρκαδίας με 150 περίπου σήμερα κατοίκους, που απέχει 35 χιλιόμετρα από την Μεγαλόπολη και λιγότερα (28) από την Καλαμάτα

Οι 80 σελίδες αυτού του περιοδικού είναι γεμάτες πατρίδα, γεμάτες ΑΚΟΒΟ, με την ιστορία του και τους ανθρώπους που γέννησε. Αυτούς που σήμερα διαπρέπουν στην Ελλάδα και το εξωτερικό, εκείνους που πρόσφεραν στους αγώνες της πατρίδας για τη λευτεριά.

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης δεσπόζει στις σελίδες του. Ο λόγος του στην Πνύκα στις 8 του Οκτώβρη του 1832, που παρουσιάζει ο Αντώνης Ν. Σώφρονας, η καταγραφή της μέρας του θανάτου του, από το γιατρό, Παναγιώτη Παυλάκη με τα τελευταία του λόγια στο γιό του Γενναίο στις 8.2.1843 «**σου αφήνω τόσους φίλους όσα φύλλα έχουν τα κλαριά και φρόντισε να τους φυλάξεις**», οι μικρές ιστορίες και τα αποφθέγματά του, που γράφει ο ιστοριοδίφης Ν. Παπαγεωργίου και εκείνο το δημοτικό τραγούδι των Κολοκοτρωναίων:

*«... Καβάλα πάν' στην εκκλησιά,
καβάλα προσκυνάνε,
καβάλα παίρνουν αντίδωρο απ' του παπά το χέρι
και δεν καταδέχονται τη γης να την πατήσουν»*

γεμίζουν περηφάνεια και εθνική ανάταση, τον Έλληνα αναγνώστη.

Τα **ΑΚΟΒΙΣΤΙΚΑ ΝΕΑ**, καταγράφουν τα σημερινά προβλήματα του ΑΚΟΒΟΥ σε αριθμητική σειρά (αναφέρονται 22) **περιεκτικά, προτρεπτικά** και όπου χρειάζεται **επικριτικά, αναδείχνουν** τα τοπία φυσικού κάλλους και ομορφιάς, της ευρύτερης περιοχής του και **δημοσιεύουν** άρθρα με γνώμες, απόψεις και προτάσεις, για την κοινωνία, την επιστήμη, την εκκλησία, την ιστορία, τη ζωή και την παράδοση στο **ΑΚΟΒΟ**, γραμμένα από εκλεκτά τέκνα του Αρκαδικού χωριού.

Μπράβο στο Σύλλογο των Ακοβιτών, δόξα στην ιστορία του χωριού τους και στα τέκνα του.

Μακάρι νά 'χουν πολλούς μιμητές.

(Γ.Β.Σ.)

Για όσους θέλουν να στείλουν κείμενά τους στη ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Παρακαλούμε τους φίλους μας που θέλουν να στείλουν κείμενα στη ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ για δημοσίευση, να έχουν υπόψη τους ότι για να δημοσιευθούν στην αμέσως πρώτη από της αποστολής τους έκδοσή της, θα πρέπει να φθάσουν στα Γραφεία μας (Ευπόλιδος 14 ΑΘΗΝΑ Τ.Κ. 10552) το αργότερο 20 μέρες πριν από την ημερομηνία εκτύπωσης και κυκλοφορίας του Περιοδικού.

ΟΜΗΡΟΣ

Η Ελληνική Γλώσσα είναι η Μητέρα των Γλωσσών

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

Η πανάρχαια Ελληνική γλώσσα είναι η Μητέρα των Γλωσσών. Ο τρόπος αντίληψης της πραγματικότητας από τους αρχαίους Έλληνες («Ελληνικότητα») είναι η ζωντανή πνευματική μήτρα του σημερινού παγκόσμιου πολιτισμού.

Άγγλοι επιχειρηματίες προτρέπουν τα ανώτερα στελέχη τους, να μάθουν αρχαία ελληνικά γιατί – όπως υποστηρίζουν – αποκτούν μια φιλοσοφία με ξεχωριστή σημασία για τους τομείς οργάνωσης και διαχείρισης επιχειρήσεων.

Η ελληνική γλώσσα –λένε– ενισχύει τη λογική και τονώνει τις ηγετικές ικανότητες, κι αυτό έχει μεγάλη αξία όχι μόνο στην πληροφορική και στην υψηλή τεχνολογία, αλλά και στον τομέα οργάνωσης και διοίκησης.

Το CNN διανέμει σε Αγγλόφωνους και Ισπανόφωνους, πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας (Hellenic Quest). Το πρόγραμμα αυτό παράγεται από τη μεγάλη εταιρεία Η/Χ «Apple» ο πρόεδρος της οποίας είπε σχετικά: **«Αποφασίσαμε να προωθήσουμε το πρόγραμμα εκμάθησης της ελληνικής, επειδή η κοινωνία μας χρειάζεται ένα εργαλείο που θα της επιτρέψει να αναπτύξει τη δημιουργικότητά της, να εισαγάγει νέες ιδέες και που θα της προσφέρει γνώσεις, περισσότερες από όσες ο άνθρωπος μπορούσε ως τώρα ν' ανακαλύψει».**

Αυτό το ενδιαφέρον για την ελληνική γλώσσα, προέκυψε από τη διαπίστωση των επιστημόνων ότι οι Υ/Η προχωρημένης τεχνολογίας, δέχονται ως **«νοηματική»** γλώσσα μόνο την ελληνική. Όλες οι άλλες γλώσσες τις χαρακτηρίζουν **«σημειολογικές»**.

«Νοηματική» είναι η γλώσσα στην οποία το «σημαινόμενο» – αυτό που η λέξη εκφράζει (πράγμα, ιδέα, κατάσταση) έχουν μεταξύ τους πραγματική πρωτογενή σχέση.

Τα πιο τέλεια προγράμματα Η/Υ **«Ίβυκος»** και **«Νεύτων»** αναπαριστούν τους λεκτικούς τύπους της ελληνικής σε ολοκληρώματα και σε τέλεια σχήματα.

Σε περιπούδαστο βιβλίο του ο μαθηματικός Λευτέρης Αργυρόπουλος, παρουσιάζει νέα στοιχεία για την Ελληνική γλώσσα και τη λεξα-

ριθμική θεωρία. Εντυπωσιακή είναι η λεξαριθμική ανακάλυψη που καταχωρείται στην προμετωπίδα του βιβλίου, όπου το γινόμενο των λεξάρθρων από την αποκρυπτογράφηση των λέξεων για τον τετραγωνισμό του κύκλου, δίδει το γνωστό σε εμάς **3,14**, όπως παρακάτω, σχηματικά:

$$\Pi = \frac{\begin{matrix} (338) & (1.016) & (940) \\ \text{ΜΗΚΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΥΚΛΟΥ} & & 2.294 \end{matrix}}{\begin{matrix} \text{ΔΙΑΜΕΤΡΟΣ} \\ (730) \end{matrix}} = \frac{2.294}{730} = 3,14$$

Όπως γράφει ο κ. Αργυρόπουλος, η Ελληνική γλώσσα, γνωρίζει ακόμη και τους Νόμους της **συμπαντικής** δημιουργίας και υποστηρίζει ότι οι μελετητές του βιβλίου του, θα ανακαλύψουν διαβάζοντάς το, αυτά που κρύβονται κωδικοποιημένα μέσα στα άδυτα αυτής της ευφυούς μαθηματικής δημιουργίας, που λέγεται Ελληνική γλώσσα. Η Ελληνική Γλώσσα είναι μαθηματική κατασκευή, υποστηρίζει και αποδεικνύει στο βιβλίο του ο κ. Αργυρόπουλος.

(Γ.Β.Σ.)

Σημ.: (1) «Αποδείξεις για τη μαθηματική κατασκευή της Ελληνικής Γλώσσας» Αθήνα 2001. Έκδοση Εμπορική Τράπεζα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΑΣ

Το περιοδικό μας, που είναι όργανο ελεύθερης διακίνησης ιδεών, απόψεων και προτάσεων, έχει τις στήλες του ανοιχτές σε όποιον από τους αναγνώστες του θέλει να δημοσιεύσει τις απόψεις, θέσεις και προτάσεις του για τα αγροτοσυνεταιριστικά μας πράγματα, αρκεί να τηρεί τους κανόνες ευπρέπειας, της ποιότητας, της εγκυρότητας και της δημοσιογραφικής δεοντολογίας.

Τα κείμενα, ανάλογα με το περιεχόμενό τους, μπορεί να είναι μέχρι και 4-5 σελίδες και να στέλνονται στη διεύθυνση της Εταιρείας των Φίλων του Συνεργατισμού (οδός Ευπόλιδος 14 Αθήνα ΤΚ 10552) με την ένδειξη στο φάκελλο «Υλη για το περιοδικό».

44. Στη Σύνοδό του (212/2002) της 8-10-2002 το Δ.Σ. της Εταιρείας συζήτησε με τα μέλη της Ελεγκτικής Επιτροπής και της Επιτροπής αξιολόγησης προτάσεων απονομής ηθικών αμοιβών, γενικά θέματα του Συνεργατισμού και ειδικά της Εταιρείας. Και σε ό,τι αφορά τα **γενικά**, όλοι οι παριστάμενοι συμφώνησαν ότι το συνεταιριστικό κίνημα περνά κρίση, ίσως τη μεγαλύτερη από της νομοθετήσεώς του, και ότι θα χρειαστεί μεγάλη προσπάθεια για να επανακάμψει. Διαπίστωσαν επίσης ότι όσο μεγάλη κι αν είναι η προσπάθεια της Εταιρείας, δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική. Θα πρέπει ωστόσο να συνεχίσει, είπαν, μέσω του περιοδικού την ανάδειξη συνεταιριστικών στόχων και επιδιώξεων και την επισήμανση των όσων γίνονται παρεκκλίσεων από τις αρχές του συνεργατισμού.

Στα **ειδικά** θέματα, που αφορούν την Εταιρεία, συζήτησαν την εφαρμογή του κανονισμού απονομής ηθικών αμοιβών (δημοσιεύεται στο τεύχος 66, σελ. 115) με υπόψη σχετικές προτάσεις που θα κάμει στο Συμβούλιο ο Γενικός Γραμματέας της Εταιρείας κ. Γ. Φραγκιαδουλάκης.

45. Στη Σύνοδο αυτή (232/2002) και μετά την αποχώρηση των Επιτροπών (Ελεγκτικής και Αξιολόγησης απονομής ηθικών αμοιβών), το Δ.Σ. ασχολήθηκε και αποφάσισε σε θέματα της Εταιρείας, σχετικά με τη λειτουργία των Επιτροπών του άρθρου 22 του Καταστατικού, με την έκδοση του Περιοδικού και την εξέλιξη δαπανών και εσόδων του διανυόμενου χρόνου. Και για τις επιτροπές διαπιστώθηκε καθυστέρηση στο έργο τους, για το περιοδικό κανονική και αποτελεσματική δραστηριότητα και για τον προϋπολογισμό κανονική πορεία.

46. Στο πλαίσιο μιάς ενημερωτικής προσπάθειας της Εταιρείας μας, με την ενεργοποίηση των δυνάμεων του χώρου, με στόχο την ανάσχεση της κατηφορικής πορείας των ΑΣΟ, και με την εκτίμηση ότι ένα ειδικό και δυνατό – όσο θα μπορούσε να γίνει – δημοσιογραφικό όργανο, ο Πρόεδρος κ. Γ. Σελλιανιάκης έστειλε την παρακάτω επιστολή (127/20-11-2002) στους προέδρους των Σωματείων Συνταξιούχων Συνεταιριστικών Υπαλλήλων: α) **ΜΕΡΙΜΝΑ**, β) **ΠΕΣΥΓΟ** και γ) **ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ**, η οποία έχει ως εξής:

Κύριοι Πρόεδροι,

1. Η δύσκολη θέση, στην οποία βρίσκεται σήμερα το Αγροτοσυνεταιριστικό μας Κίνημα, σας είναι ήδη γνωστή και οι επακόλουθες δυσμενείς επιπτώσεις, που φυσικά θα επεκταθούν (αν ακόμη δεν έχουν φθάσει) και στο ΤΑΥΣΟ, ασφαλώς σας προβληματίζουν.

2. Οι όσες και όποιες δυνάμεις θα μπορούσαν και αναχαιτίσουν τη δυσμενή και συνεχώς εκτραχυνόμενη αυτή πορεία, δεν εκδηλώθηκαν ακόμη, τουλάχιστον όσο χρειάζεται, είτε γιατί δεν υπάρχουν, είτε γιατί αδρανούν.

3. Τα δικά μας Σωματεία δεν διαθέτουν μηχανισμούς για παρεμβάσεις προς αποτροπή του επερχόμενου κινδύνου.

4. Διαθέτουν όμως τα έντυπα (Σ.Π. - ΜΕΡΙΜΝΑ - ΔΕΛΤΙΟ, ΝΕΑ της ΠΕΣΥΓΟ και Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ) μέσα από τα οποία θα μπορούσαν να αναδείξουν τα

προβλήματα, να κάμουν προτάσεις και (γιατί όχι) να υψώσουν φωνή διαμαρτυρίας και να συνεγείρουν όσους τα συμφέροντά των πρόκειται να θιγούν. Σ' αυτούς ασφαλώς είναι και οι 7.190 συνταξιούχοι για τους οποίους και το δικό σας θεσμικό ενδιαφέρον.

5. Μένει επομένως σ' εμάς να αξιοποιήσουμε αυτή τη δύναμη για το καλό και το μέλλον του Συνεργατισμού και των ανθρώπων που τον υπηρέτησαν και τον υπηρετούν. Θάρρος και πόροι χρειάζονται γι' αυτό. Και το θάρρος θέλω να ελπίζω ότι δεν λείπει από κανένα. Σε ό,τι αφορά τους πόρους, έχουμε την εξαιρετική δυνατότητα να προσφέρουμε λαμπρό έργο, άνετα και ανεμπόδιστα, από την εισφορά και μόνο των συνταξιούχων μας, η οποία καταβάλλεται ήδη και μπορεί να εκτιμηθεί τουλάχιστον στο ποσό των 100.000 ευρώ. Με το ποσό αυτό και την εθελοντική προσφορά εργασίας εξαιρέτων και καταξιωμένων προσωπικοτήτων του χώρου μας, θα μπορούσαμε να αποκτήσουμε ένα μηνιαίο και ανεξάρτητο δημοσιογραφικό όργανο (περιοδικό) με συνδρομητές οπωσδήποτε τους 7.190 συνταξιούχους – σε ανταπόδοση της καταβαλλόμενης ήδη εισφοράς τους – και όσους άλλους θα καταβάλλουν συνδρομή, είτε αυτοί είναι Νομικά, είτε Φυσικά πρόσωπα.

6. Η Ε.Φ.Σ., εκδότρια, όπως γνωρίζετε, του Περιοδικού «**Συνεταιριστική Πορεία**», προσφέρεται να συζητήσει μαζί σας τους όρους και τις προϋποθέσεις μιας τέτοιας, και για το σκοπό αυτό, συνεργασίας.

7. Η επιστολή μας αυτή είναι μια πρόταση σ'εσάς γι' αυτή τη συνεργασία και συναδελφικά θεωρούμε δεδομένη την αποδοχή για κατ' αρχήν συζήτηση. Τις λεπτομέρειες – εννοείται κατ' εντολή και εξουσιοδότηση των αρμοδίων οργάνων των Σωματείων μας – θα συζητήσουμε σε συνάντηση που από κοινού θα ορίσουμε».

Με τιμή

Για την Ε.Φ.Σ.

Ο Πρόεδρος Γ. Σελλιανάκης

47. Επιστολή με ανάλογο περιεχόμενο (αριθμός 129/28.11.2002) και για τον ίδιο (όπως η προηγούμενη) σκοπό, έστειλε ο πρόεδρος της Ε.Φ.Σ. και στην Ομοσπονδία Εργαζομένων Γεωργικών Οργανώσεων (ΟΣΕΓΟ). Επίσης με άλλη επιστολή του (αριθ. 128/27.11.2002) ζήτησε από την ΓΕΣΑΣΕ και ΣΥΔΑΣΕ να απαντήσουν σε προηγούμενη επιστολή του (αριθ. 102/17.4.2002) σχετική με την αποστολή της ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ στα μέλη τους.

48. Η Τακτική Γενική συνέλευση της Εταιρείας μας, μετά και σύμφωνα με την απόφαση 233/2002 του διοικητικού της Συμβουλίου, θα συνέλθει την 8.1.2003 ημέρα Τετάρτη και ώρα 5.30 μ.μ. στα Γραφεία του ΙΣΕΜ, οδός Γενναδίου 8 4ος όροφος Αθήνα. Στα μέλη της Εταιρείας εστάλησαν προσκλήσεις (αριθ. 130/28.11.2002).

*Μή λέγεις πάντοτε τα όσα γνωρίζεις,
αλλά γνώριζε πάντοτε τα όσα λέγεις*

ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΡΑΠΗΣ

Από ένα μικρό χωριό της Ηπείρου, τη **Φτέρη** της Άρτας, καταγόταν ο Αριστοτέλης Αράπης, που έφυγε στις 20 του Σεπτεμβρίου από την πρόσκαιρη τούτη ζωή: Εκεί γεννήθηκε το 1915 από γονείς αγρότες: τον Νικόλαο Αράπη και την Αρετή, το γένος Μπαρτζώκα. Ήταν το τρίτο από τα τέσσερα παιδιά τους. Ο **Τέλης**, για τους πολλούς φίλους του και τους συγγενείς του, ο **τέλειος** (άνθρωπος) για όσους απλά τον γνώρισαν.

Ο νεαρός γιατρός στα χρόνια της γερμανικής κατοχής, που καβάλλα στο άλογο πήγαινε στα Τζουμερκοχώρια για να γιατρέψει τον πόνο των συνανθρώπων του. Ο γιατρός στον Ευαγγελισμό τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια και μετά, μέχρι και τη συνταξιοδότησή του, ο γιατρός στο δικό του ιατρείο, στον Πειραιά.

Ο άνθρωπος με τους πολλούς, τους άπειρους φίλους, στην Αθήνα και τον Πειραιά, όπου έζησε τα περισσότερα χρόνια του. Που όμως ποτέ όλα αυτά τα χρόνια δεν ξέχασε το χωριό του, τους ανθρώπους του, τη δύσκολη όσο και σκληρή αγροτική ζωή τους. Πάντα τους θυμόταν και ένα μεγάλο μέρος της δραστηριότητάς του ήταν αφιερωμένο στα αγροτικά πράγματα.

Το 1975 εκδίδει την εφημερίδα «**Ο Δρόμος της Αγροτιάς**» και για δέκα χρόνια τη στέλνει σε αγρότες. Όσο ο ίδιος άντεξε οικονομικά τα έξοδα της έκδοσής της. Ποτέ δεν έψεγε στον γραπτό αλλά και στον προφορικό του λόγο το «λίγο» και ποτέ δεν το συνέκρινε με το «πολύ» της κάθε προσφοράς, της κάθε συμπαράστασης στον αγρότη. «Κάθε προσφορά δεκτή για τον αγρότη» έλεγε, «κι όσων η προσφορά είναι λίγη θα μεγαλώσει» συμπλήρωνε.

Εντύπωση σε όλους πάντα έκανε η συμμετοχή του σε εκδηλώσεις και τις όποιες προσπάθειες για τους αγρότες και τους συνεταιρισμούς τους. Τις ενθάρρυνε με την παρουσία του, το λόγο του και όσο μπορούσε οικονομικά, μέχρι να δέσουν, να καρποφορήσουν, για να πει μετά «από δω και πέρα το λόγο τον έχουν οι ειδικοί, εγώ είμαι γιατρός». Και καμιά άλλη ανάμειξη μετά, απλώς καμάρωνε την πρόοδο και λυπόταν για ό,τι δεν πήγαινε καλά.

Χαιρόταν να ομιλεί με τη δικηγόρο γυναίκα του, την αγαπημένη του και αντάξιά του Λίλα (Ευαγγελία, το γένος Μείμαράκη) και τους αγροτιστές φίλους του, για την αγροτιά και τους συνεταιρισμούς της, την πρόοδο και τα προβλήματα της.

Ένας απ' αυτούς τους φίλους του, τακτικός συνομιλητής του, ήμουν και εγώ, που τώρα με μεγάλη θλίψη προσπαθώ να ξεχωρίσω και να γράψω σ' αυτό το περιοδικό που διευθύνω, μόνο γι' αυτές τις μεγάλες του αγάπες στον αγρότη και τους συνεταιρισμούς του.

Πατί, μα την αλήθεια, δε νιώθω ικανός να βάλω σ' αυτό το κείμενο τα όσα άλλα λόγια θα χρειάζονταν, απλά για να σκιαγραφήσω την ανθρώπινη προσωπικότητα του Αριστοτέλη (Τέλη) Ν. Αράπη. Η όποια προσπάθειά μου θα

ήταν φτωχή μπροστά στον πλούτο της ψυχής του, όπως αυτός φαινόταν στον καθρέφτη της κοινωνίας με την τόσο ανθρώπινη ύπαρξή του.

Θα καταχωρήσω εδώ μόνο τα λόγια που αυθόρμητα, χωρίς επιλογή των καταγραφών της μνήμης μου για τον υπέροχο και αξέχαστο φίλο μου, βγήκαν από μέσα μου κι αμέσως η πένα μου τα κατέγραψε, όταν στην Κρήτη που βρισκόμουν στις 20 του Σεπτεμβρίου έμαθα για το θάνατό του, χωρίς ατυχώς να έχω τη δυνατότητα να τα διαβάσω μπροστά στο άψυχο κορμί του και μαζί να του πω: «**Τέλη, είσαι ο φίλος μου και οι δικοί μου φίλοι δεν πεθαίνουν πριν, πεθαίνουν μαζί μου**».

Για τον Τέλη τον τέλειο, το φίλο μου

*Βροντά κι αστράφτει ο ουρανός, κλαιν τα βουνά στη Φτέρη,
εστέρεψε ο Άραχθος με τούτο το χαμπέρι.*

*Απ' την Αθήνα έφτασε στις 20 Σεπτεμβρίου
και σείστηκε συθέμελα ετούτα δώ τα μέρη.*

*Επέθανε ο Τέλης τους, ο τέλειος των ανθρώπων
κι εβγάλανε τον πόνο τους με το δικό τους τρόπο.*

*Κλαίει στη Φτέρη το χαμό κι οι φίλοι στην Αθήνα,
αβάσταχτο είναι το κακό, μεγάλο είναι το κρίμα.*

*Δεν θα ξανάβρουν το γιατρό τον πόνο τους να γιαίνει,
ούτε καβάλλα στ' άλογο εις τα χωριά να πηγαίνει.*

*Να δίνει εις τους άρρωστους παρηγοριά κι ελπίδα
και της ψυχής του να σκορπά όμορφη ηλιαχτίδα.*

*Δεν θα ξανάβρει η αγροτιά τέτοιο συμπαραστάτη,
ούτε οι φτωχοί κι ανήμποροι καλύτερο προστάτη.*

*Πρόσφερε εις τους φίλους του, πρόσφερε γενικώς
από τον πλούτο της ψυχής κι ήταν οικουμενικός.*

*Σε έναν τόσο άνθρωπο τέτοιας γενιάς κλωνάρι
κόψετε δάφνη και μυρτιά μαζί του για να πάρει.*

*Για να 'χει μες στο μνήμα του τα δώρα της πρεπειάς του,
σύμβολα της αξίας του, δείγμα της ανθρωπιάς του.*

ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ 1997-2002
ΤΩΝ ΤΕΥΧΩΝ 45-68 ΚΑΤΑ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

(Το προηγούμενο Ευρετήριο των ετών 1986-1996 (τεύχη 1-44) είναι καταχωρημένο
στο τεύχος 45 (σελίδα 51) του έτους 1997*

Αρχοντάκης Κ.:

- τ/52/1998 (237) Οι Ναυτιλιακές Εταιρείες Λαϊκής Βάσης
- τ/64/2001 (211) Λαϊκή Εταιρεία: Ντοκουμέντα από ένα εξαιρετο αναπτυξιακό επίτευγμα

- Βάβουρας Ιωάννης:

- τ/61/2001 (60) Κωνσταντίνος Χαραλάμπους Σιφνιώτης (νεκρολογία)

- Βαρύτης Γεώργιος του Φ.:

- τ/61/2001 (5) Όταν οι λαοί ξηπνούν οι εκμεταλλευτές πεινάνε

- Βλάχος Ηλίας:

- τ/47/1997 (177) Logistics και Συνεταιρισμοί

- Βόσκογλου Μιχάλης:

- τ/47/1997 (167) Εφαρμογές των Αλυσίδων Μανκού σε Συνεταιρισμούς
- τ/55 /1999(174) Εφαρμογές σε Συνεταιρισμούς των Ασαφών Συνόλων
- τ/60/2000 (211) Έλεγχος Διαχείρισης σε Συνεταιρισμούς.

- Γαμβρούλης Δημήτρης:

- τ/49/1998 (63) Αυτοί που φεύγουν: Γεράσιμος Δηλαράς

- Γιαγνίσης Κώστας:

- τ/59/2000 (140) Ε, όχι τόσα αξιώματα σε ένα και το αυτό πρόσωπο
- τ/68/2002 (241) Για το Αγροτοσυνεταιριστικό μας Κίνημα (Επιστολή)

Γρηγορομιχελάκης Ιωάννης:

- τ/68/2002 (213) Η συνεργατική και Συνεταιριστική Πορεία φέρνει την ανάπτυξη

- Δασκάλου Γεώργιος:

- τ/48/1997 (193) Έχουν μέλλον οι Συνεταιρισμοί
- τ/52/1998 (205) Ο ρόλος των Συνεταιρισμών στην εποχή της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας
- τ/52/1998 (235) Τα 30 χρόνια από την ίδρυση του Συνεταιρισμού Ηλεκτρολόγων Νομού Αχαΐας
- τ/52/1998 9235) Ο εορτασμός της 76ης Ημέρας του Συνεργατισμού από τον Συνεταιρισμό Ηλεκτρολόγων Νοτίου Ελλάδος στο Γύθιο

- Δεληγιαννάκης Μανώλης:

- τ/63/2001 (143) Η βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και εμπορίας του ελληνικού ελαιολάδου

(*) Το γράμμα τ σημαίνει τεύχος και ο εντός παρενθέσεων αριθμός, σημαίνει αριθμό σελίδας. Δηλαδή η μικτή λέξη τ/52/1998 (237) σημαίνει τεύχος 52 του 1998, σελίδα 237.

Δεληπέτρου Ν.:

- τ/67/2002 (177) «Τα μυαλά τους και μια λίρα»

Δερμιτζάκη Αγγελική:

- τ/66/2002 (121) «Ευτυχία» (ποίηση)
τ/67/2002 (148) «Ο αγρότης νικητής» (ποίηση)

Δερμιτζάκης Μιχάλης:

- τ/60/2000 198) Το Αγροτσυνεταιριστικό κίνημα έχει ανάγκη σωτηρίας. Δε χρειάζεται «σωτήρες»
- τ/62/2001 (89) Το περιβάλλον εκπέμπει S.O.S.
- τ/63/2001 (149) Νερό: Αγαθό εν ανεπαρκεία
- τ/64/2001 (201) Παγκοσμιοποίηση: Ούτε κακιά μάγισσα, ούτε καλή νεράιδα
- 4/65/2002 (18) Η πραγματική ευρωσύκλιση είναι το ζητούμενο
- 4/66/2002 (107) Έχει μέλλον η Ευρώπη;
- τ/67/2002 (131) Αντίσταση στη σήψη και τον εκφυλισμό
- τ/68/2002 (226) Υπογεννητικότητα και λαθρομετανάστευση. Δυο μεγάλες απειλές
- τ/68/2002 (240) Για τον Ζάλευκο (επιστολή)

Διεθνής Συνεταιριστική Ένωση (I.C.A.):

- τ/59/2000 (143) Μηνύματα για την ημέρα του Συνεργατισμού. Συνεταιρισμοί και προώθηση της απασχόλησης
- τ/61/2001 (29) Συνοπτικό Πληροφοριακό Σημείωμα

Δοδόπουλος Σοφοκλής:

- τ/53/1999 (20) Η Συνεταιριστική Καπνοβιομηχανία ΣΕΚΑΠ

Εταιρεία Φίλων Συνεργατισμού:

- τ/52/1998 (243) Η Συνέλευση του 1998. Το νέο Δ.Σ.
- τ/61/2001 (51) Για τη μετοχοποίηση της ΑΤΕ. (απόφαση 226/2000 του Δ.Σ. της Ε.Φ.Σ.)
- τ/62/2001 (113) Τα Βιβλία της «Μελισσοκομίας»
- τ/63/2001 (173) Βοηθήστε και μη μεμφιμοιρείτε
- τ/66/2002 (75) Το αγροτσυνεταιριστικό μας κίνημα σήμερα (Διαπιστώσεις - Απόψεις - Εκτιμήσεις - Προτάσεις) Ανακοίνωση

Ευρωπαϊκή Ένωση:

- τ/63/2001 (173) Χρονολογίες ίδρυσης και ένταξης μελών
- τ/64/2001 (219) Το ευρώ στη ζωή μας
- τ/65/2002 (22) Α) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- τ/66/2002 (109) Β) Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Γ) Το Συμβούλιο Υπουργών
- τ/67/2002 (187) Δ' Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ζανιάς Γ.:

- τ/50/1998 (89) Προσδιοριστικοί παράγοντες και μελλοντικοί προσανατολισμοί της Κ.Α.Π.

Θέματα Συνεταιρισμών (Περιοδικό):

- τ/54/1999 (104) Πριν 20 χρόνια: 1) Ο νέος το 1979 νόμος περί ΑΣΟ, 2) Η ίδρυση της Συνεταιριστικής Ασφαλιστικής, 3) Η ΣΕΚΑΠ

- τ/57/2000 (78) και
τ/58/2000 (89) 1) Ο θάνατος του πρώτου προέδρου της Ε.Φ.Σ. (Ν. Ρουσσόπουλου), 2) Εξίσωση όλων των όρων εργασίας και ζωής στην ύπαιθρο και τις πόλεις στους εργάτες και στους αγρότες

Ιασεμίδης Σωκράτης:

- τ/58/2002 (91) Η «ενσυνείδητη» σύγχρονη συνεταιριστική κίνηση και η ανάγκη για τη γνώση και την τήρηση των συνεταιριστικών αρχών

Ιλαντζής Βασίλειος:

- τ/50/1998 (77) Τα 50 χρόνια της ΣΕΚΕ

Ι.Σ.Ε.Μ.:

- τ/62/2001 (91) Έκθεση πεπραγμένων του Δ.Σ. κατά το έτος 2000
- τ/66/2002 (101) Οι δραστηριότητές του το 2001

Καραγκιοζόπουλος Αχιλλέας:

- τ/65/2002 (35) Διεπαγγελματικές οργανώσεις: Ένας νέος θεσμός στην Ελλάδα
- τ/67/2002 (145) Νέα πεδία δράσης για τις ΑΣΟ

Καραμίχας Τζανής:

- τ/54/1999 (65) Εισήγηση στο Δ.Σ. της ΠΑΣΕΓΕΣ (30-3-1999)

Καρυπίδης Φίλιππος:

- τ/67/2002 (167) Πρότυπα προϊόντων συλλογικής δημιουργίας

Κασσαβέτης Δημοσθένης:

- τ/49/1998 (23) ΑΤΖΕΝΤΑ 21. Συνεταιρισμοί και περιβάλλον. Διάσκεψη του ΟΗΕ για το περιβάλλον και την ανάπτυξη

Κατσανίδης Στέργιος:

- τ/65/2002 (31) Η πρόταση της κοινωνικής οικονομίας. Γενική προσέγγιση

Καφετζάκης Γεώργιος του Αλεξ.:

- τ/59/2000 (159), Η εξέλιξη του ελληνικού νομίσματος. 169 χρόνια δραχμή -
- τ/60/2000 (217) Μετοχοποίηση της ΑΤΕ
- τ/61/2001 (35) Η ΑΤΕ: η Τράπεζα των αγροτών, ανήκει πλέον στο παρελθόν
- τ/64/2001 (190) Τόκος - Ανατοκισμός - Τοκογλυφία
- τ/68/2002 (229) Η πορεία της Αγροτικής Τράπεζας
- τ/68/2002 (242) Για τα χρέη των ΑΣΟ (επιστολή)

Κλήμης Αριστείδης του Νικ:

- τ/47/1997 (187) Εκείνοι που φεύγουν: Ευριπίδης Τζουμέρτης και Βασίλειος Τρίχος
- τ/49/1998 (15) Η ομιλία του στην τιμητική εκδήλωση ΙΣΕΜ και ΙΑΓΕ για Αριστ. Κλήμη και Νικόλ. Κολύμβα
- τ/50/1998 (66) Η απαραίτητη μετεξέλιξη των Συνεταιρισμών με βάση τις πανθομολογούμενες

- συνθήκες και ανάγκες κατά τον 21ο αιώνα. Η περίπτωση της Ελλάδας.
Ομιλία του κατά την αναγόρευσή του ως Επίτιμου Διδάκτορος Γεωργικού Πανεπιστημίου Αθηνών
- τ/51/1998 (146) Μικρή αναφορά στον μεγάλο Συνεταιριστή Βασ. Ιλαντζή
 - τ/52/1998 (237) Οι Ναυτιλιακές Εταιρείες Λαϊκής Βάσεως
 - τ/53/1999 (40) Η συνεταιριστική εκπαίδευση στην Ιταλία
 - τ/55/1999 (169) Το συγγραφικό συνεταιριστικό έργο του Νικ. Κολύμβα
 - τ/55/1999 (189) Κράτος και αγρότης (πριν 20 χρόνια)
 - τ/56/1999 (196) Δημήτριος Λιάγκος (νεκρολογία)
 - τ/56/1999 (227) Βιβλιογραφία συνεταιριστική και αγροτικής οικονομίας
 - τ/57/2000 (78) Πριν 20 χρόνια. Ο θάνατος του πρώτου Προέδρου της Εταιρείας Φίλων Συνεργατισμού
 - τ/58/2000 (89) Εξίσωση όλων των όρων εργασίας της ζωής στην ύπαιθρο και στις πόλεις στους εργάτες και στους αγρότες (πριν 20 χρόνια)
 - τ/58/2000 (109) Νικόλαος Πατρίκιος (Νεκρολογία)
 - τ/58//2000 (114) Βιβλιογραφία συνεταιριστική και αγροτικής οικονομίας από το 1978

Κλήμη-Καμινάρη Ολυμπία του Αριστείδη:

- τ/45/1887 (51) Αλφαβητικό Ευρετήριο περιοδικού Σ.Π. ετών 1986-1996 (κατά συγγραφέα)
- τ/52/1997 (252) Αλφαβητικό Ευρετήριο ετών 1997-1998 (κατά συγγραφέα)
- τ/54/1999 (109) Ευρετήριο περιεχομένων του περιοδικού 1986-1998 κατά θέματα
- τ/61/2001 (62) Περιεχόμενα Σ.Π. 2000
- τ/64/2001 (246) Περιεχόμενα Σ.Π. 2001

Κολύμβας Νικόλαος:

- τ/49/1998 (18) Η ομιλία του στην τιμητική εκδήλωση ΙΣΕΜ και ΙΑΓΕ για Νικόλ Κολύμβα και Αριστ. Κλήμη
- τ/51/1998 (142) Βασίλειος Ιλαντζής (επικήδειος)

Cabi Publishing:

- τ/63/2001 (180) Επιστολή στην Ε.Φ.Σ. για τη «Συνεταιριστική Πορεία»

Κόρακας Ανδρέας:

- τ/46/1997 (65) Πού βαδίζει η Κοινή Αγροτική Πολιτική

Κουνατιάδης Δημ.:

- τ/46/1997 (225) Η επέτειος των 50 χρόνων της ΣΕΚΕ

Κραουνάκης Χρήστος:

- τ/58/2000 (95) και 59/2000 (153)
Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες στην Ελλάδα

Κυρίτσης Σπυρίδων:

- τ/49/1998 (2) Προσφώνηση στην τιμητική εκδήλωση ΙΣΕΜ και ΙΑΓΕ για Αριστ. Κλήμη και Νικ. Κολύμβα
- τ/52/1998 (224) Εισήγηση κατά την τελετή αναγόρευσης του Αριστ. Κλήμη σε Επίτιμο Διδάκτορα του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών

Πάνος Αριστείδης:

- τ/57/2000 (76) «Οι Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα» του Αριστ. Ν. Κλήμη, Τόμος 5ος

Παντελιδάκης Β.:

- τ/65/2002 (4) Αντίο Δραχμή

Παπαγεωργίου Κων/νος του Λάμπρου:

- τ/45/1997 (1) Καιρός να ανακαλύψουμε τους Συνεταιρισμούς
- τ/45/1997 (9) Έκθεση του Γ. Γραμματέα του ΟΗΕ για τους Συν/σμούς. Η κατάσταση και ο ρόλος των Συν/σμών μπροστά στις νέες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες (μετάφραση)
- τ/46/1997 (91) Προβλήματα του γεωργικού τομέα και σκέψεις για την αντιμετώπισή τους
- τ/46/1997 (111) Αναγκαιότητα και δυνατότητες των Συνεταιρισμών
- τ/46/1997 (119) Ψήφισμα της Γεν.Συνέλευσης του ΟΗΕ. Ο ρόλος των Συνεταιρισμών μπροστά στις νέες οικονομικές και κοινωνικές τάσεις (μετάφραση)
- τ/46/1997 (75) Αγροτικός τομέας και αγροτική πολιτική: Προβλήματα και προοπτικές
- τ/47/1997 (143) Εισήγηση για το θέμα Πλαίσιο των Συνεταιρισμών
- τ/48/1997 (239) Μακροχρόνια προβλήματα των Συνεταιρισμών
- τ/48/1997 (249) Προσανατολισμοί για την ανασυγκρότηση των ΑΣΟ
- τ/49/1998 (4) Προσφώνηση στην τιμητική εκδήλωση ΙΣΕΜ και ΙΑΓΕ για Αριστ. Κλήμη και Νικ. Κολύμβα
- τ/51/1998 (132) Γενικό συμπέρασμα της 6ης Ευρωπ. Διάσκεψης για την κοινωνική οικονομία (μετάφραση)
- τ/51/1998 (144) Βασίλειος Ιλαντζής, ένας άρχοντας Συνεταιριστής
- τ/51/1998 (157) Η σύγχρονη Λαϊκή Εταιρεία. Μια εφαρμογή της στην Ελλάδα συγγενική με το θεσμό των Συνεταιρισμών
- τ/52/1998 (225) Παρουσίαση του έργου του Αριστ. Ν. Κλήμη κατά την τελετή αναγόρευσής του σε Επίτιμο Διδάκτορα του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών
- τ/53/1999 (1) Το θεσμικό νομικό πλαίσιο για τους Ελληνικούς Συνεταιρισμούς. Θέματα σχετιζόμενα με την αναθεώρηση της συνεταιριστικής νομοθεσίας στην Ελλάδα
- τ/54/1999 (76) Η νέα εποχή για τους Έλληνες αγρότες και τους Συνεταιρισμούς τους
- τ/54/1999 (85) Συμπεράσματα της 6ης Ευρωπαϊκής Διάσκεψης για την κοινωνική οικονομία και ο ρόλος των Συνεταιρισμών στην εποχή παγκοσμιοποίησης της οικονομίας
- τ/56/1999 (215) Ο Ε' Τόμος του έργου Αριστ. Ν. Κλήμη «Οι Συνεταιρισμοί στην Ελλάδα»
- τ/58/2000 (81) Η επανεφεύρεση των Συνεταιρισμών - Επιχειρήσεις για τον 21ο αιώνα. (Ελληνική έκδοση του βιβλίου του Edgar Parnell). Εισαγωγικό κείμενο
- τ/61/2201 (16) Νέοι ορίζοντες με το νέο νόμο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς
- τ/61/2001 (59) Κωνσταντίνος Σιφνιώτης (Νεκρολογία)

Παπουτσής Χρήστος

- τ/51/1998 (129) Ομιλία κατά την εναρκτήρια συνεδρίαση της Συμβουλευτικής Επιτροπής Συνεταιρισμών, Ταμείων Αλληλοσφάλισης, Ενώσεων και Ιδρυμάτων

Πατρίκιος Νικόλαος

- τ/46/1997 (125) Εκείνοι που φεύγουν - Μανώλης Ι. Σωπασάκης

Προβατάς Δημήτριος

- τ/49/1998 (4) Προσφώνηση στην τιμητική εκδήλωση ΙΣΕΜ και ΙΑΓΕ για Αριστ. Κλήμη και Νικ. Κολύμβα

Ράντσιος Απόστολος του Τριαντάφυλλου:

- τ/57/2000 (63) Το ελληνικό κρέας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Διεθνή Αγορά. Παρούσα κατάσταση και προοπτική
- τ/59/2000 (139) Συνταγματική ρύθμιση ναι, αλλά και αξιόπιστη εφαρμογή της από την εκτελεστική εξουσία
- τ/59/2000 (173) Σκέψεις για το μέλλον της ελληνικής κτηνοτροφίας
- τ/61/2000 (11) Προς ένα νέο πρότυπο ζωικής παραγωγής
- τ/63/2001 (167) Μεταδοτικές σπογγόμορφες εγκεφαλοπάθειες
- τ/65/2002 (21) Οδηγούμαστε σε μια νέα ενιαία παγκόσμια οικονομία
- τ/67/2002 (155) Το δικαίωμα του πολίτη στην ενημέρωση και η κοινοποίηση κινδύνων για την ασφάλεια των τροφίμων.
- τ/68/2002 (205) Η διατροφική κατάσταση των ανθρώπων στη γη σήμερα. Το πρόβλημα της πείνας

Σεϊτανίδης Ηλίας

- τ/65/2002 (17) Στον πρωτομάστορα του Έπους του Κιλετέρ Μαρίνο Αντύπα
- τ/66/2002 (83) Επιστολή-απάντηση στον Κώστα Μπεμπή

Σελιανίτης Σπύρος

- τ/63/2001 (161) Εγκυμονεί εθνικούς κινδύνους η παραπέρα υποβάθμιση της γεωργίας μας (1990-2000)

Σελλιανάκης Γεώργιος:

- τ/46/1887 (121) Κτηνοτροφία: Ο μεγάλος ασθενής της αγροτικής μας οικονομίας
- τ/47/1997 (129) Τα χρέη των Αγροτικών Συνεταιρισμών
- τ/47/197 (190) Εκείνοι που έφυγαν: Μανώλης Καλούδης
- τ/53/1999 (24) Η ελιά η τιμημένη και το πρόβλημα των ελαιοπαραγωγών
- τ/54/1999 (93) Οι κοινοτικοί πόροι. Ανύπαρκτη η ενημέρωση των αγροτών
- τ/56/1999 (193) Αγροτικά προβλήματα: Πού εξαντλείται η δραστηριότητα πολλών σημερινών Αγροτικών Συνεταιριστών
- τ/56/1999 (234) Τα χωριά μας
- τ/57/2000 (61) Η αγροφυλακή βασικό πρόβλημα της υπαίθρου
- τ/58/2000 (86) Στους Συνεταιρισμούς μετρούν τώρα τις πληγές τους
- τ/59/2000 (129) Να μη χαθεί η ευκαιρία της αποκομματικοποίησης των αγροτικών συνεταιρισμών
- τ/59/2000 (136) Τα...μπεηλίκια
- τ/59/2000 (167) Φτιάξτε την επαρχία για να σώσετε και την Αθήνα
- τ/60/2000 (193) Η σελίδα γύρισε. Οι Συνεταιριστές... να θυμούνται
- τ/60/2000 (201) Ευρωπαϊκή Ένωση. Η μεγάλη οικονομική και πολιτική δύναμη
- τ/60/2000 (207) Να γυρίσουν οι μητέρες στο σπίτι
- τ/61/2001 (1) «Οι ΑΣΟ δεν είναι ιδρύματα αναξιοπαθούντων» (Μελών η Διοικήσεων)
- τ/61/2001 (3) Σύνταγμα και Συνεταιρισμοί
- τ/61/2001 (9) Το 24 (άρθρο Συντάγματος)
- τ/61/2001 (56) Κιλετέρ: 91 χρόνια μετά τον ξεσηκωμό
- τ/62/2001 (65) Η κατάρηση του Εποπτικού Συμβουλίου στις ΑΣΟ σηματοδοτεί νέα πορεία στη διοικητική και τη διαχειριστική τους λειτουργία
- τ/62/2001 (73) ΑΤΕ, η Τράπεζα των αγροτών είναι τώρα Τράπεζα όλων
- τ/62/2001 (85) «Οι καλοί νόμοι κάνουν και καλά εργοστάσια»
- τ/62/2001 (97) Να εκσυγχρονισθούν τα συνεταιριστικά ελαιουργεία

- τ/62/2001 (105) Επιτέλους, ας ελέγξει ο καθένας μας και τον εαυτό του
- τ/63/2001 (121) Ας γίνουν διδάγματα οι εμπειρίες μας
- τ/63/2001 (155) Πρέπει να συνταξιοδοτούνται και τα αιρετά συνεταιριστικά στελέχη;
- τ/64/2001 (185) Μάθαμε το ψάρεμα ή απλώς φάγαμε το ψάρι;
- τ/64/2001 (205) Η κοινωνική πολιτική το μοιραίο λάθος των ΑΣΟ
- τ/64/2001 (231) Οι τοπικές κοινωνίες λεηλατούνται
- τ/65/2002 (1) Στους Συνεταιρισμούς είδαν το τυρί μα δεν πρόσεξαν τη φάκα
- τ/65/2002 (27) Η σελίδα των ΑΣΟ (ΕΑΣ Στυλίδας)
- τ/65/2002 (45) Όσο θα υπάρχουν άλυτα τα προβλήματα των αγροτών: Τα τρακτέρ θα απειλούν
- τ/66/2002 (65) Όταν μαλώνουν τα βουβάλια την πληρώνουν τα βατράχια
- τ/66/2002 (69) Η σελίδα των ΑΣΟ (ΕΑΣ Παγγαίου)
- τ/66/2002 (85) Τα χρέη των ΑΣΟ από άσκηση κοινωνικής πολιτικής, αυτά που αναγνωρίστηκαν και διαγράφηκαν
- τ/67/2002 (129) Στο σκοτάδι της παρακμής η κοινωνία αναζητεί καθαρούς και αποτελεσματικούς λειτουργούς
- τ/67/2002 (139) Να θυμόμαστε και τον Ζάλευκο
- τ/67/2002 (144) Τα χρέη των ΑΣΟ
- τ/67/2002 (184) Ο καθένας τους ήτανε και μια ιστορία (βιβλιοκρισία)
- τ/68/2002 (193) «Το τραγί του Κοινotάρχη»
- τ/68/2002 (201) Ο μετασχηματισμός των ΑΣΟ σε Ανώνυμες Εταιρείες
- τ/68/2002 (225) «Καποδίστριας». Και τώρα δουλειά και χρηστή διαχείριση
- τ/68/2002 (243) Βιβλιοκρισία σε βιβλία των Μ. Χααραλαμπίδη, Σ, Καστανίδη και στο περ. «ΑΚΟΒΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»
- τ/68/2002 (246) Η ελληνική γλώσσα είναι η μητέρα των γλωσσών
- τ/68/2002 (250) Αριστοτέλης Ν. Αράπης (νεκρολογία)

Σιφνιώτης Κων/νος:

- τ/49/1998 (6) Η προσωπικότητα και το έργο του Αριστείδη Κλήμη. Ομιλία στην τιμητική εκδήλωση ΙΣΕΜ και ΙΑΓΕ για Αριστ. Κλήμη και Νικ. Κολύμβα

Συγγραφείς (Ξένοι):

- τ/53/1999 (12) Crauser Guy: Συνεταιριστική επιχειρηματικότητα στην Ευρώπη του 2000
- τ/54/1999 (79) Bent Claudi Lassen: Η συνεταιριστική κίνηση στη Δανία (Μετάφρ. Αγγ. Καλαντζοπούλου)
- τ/55/1999 (159) Statania Marcone: Προσπάθειες για προώθηση νέας συνεταιριστικής επιχειρηματικότητας στην Ιταλία
- τ/56/1999 (203) Margita Lukkarinen: Οι νέοι συνεταιρισμοί δημιουργούν θέσεις εργασίας (απόδοση Κ. Παπαγεωργίου)
- τ/58/2000 (83) Edgar Parnell: Η επανεφεύρεση των Συνεταιρισμών - Επιχειρήσεις για τον 21ο αιώνα. Ο πρόλογος του συγγραφέα

Συνεταιριστής (χωρίς όνομα):

«Θύμησης» τ/62/2001 (109), τ/63/2001 (175), τ/64/2001(237), τ/65/2002 (59), τ/66/2002 (111), τ/67/2002 (155) και τ/68/2002 (236)

Συνομοσπονδία Συνεταιρισμού:

- τ/52/1998 (219) Η 45η Συνέλευσή της (του 1998). Η ομιλία του Προέδρου της

Συντάξεως (της) του Περιοδικού:

- τ/53/1999 (30) Οι φετεινές κινητοποιήσεις των αγροτών. Μερικές επισημάνσεις
- τ/53/1999 (19) και 54/1999 (102): Τα 80 χρόνια του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Η εορταστική εβδομάδα 16-23 Μαΐου 1999
- τ/53/1999 (37) Σωκράτης Ιασεμίδης (120 χρόνια από τη γέννησή του, 70 χρόνια από το θάνατό του). Αναφορά και σε κείμενα Απ. Οικονομοπούλου, Νικ. Μιχόπουλου, Δ. Πάνου, Ηλ. Χρονοπούλου, Ν. Κολύμβα, Θ. Τζωρτζάκη, Αριστ. Κλήμη
- τ/53/1999 (18) και 54/1999 (94): Η Γ.Σ. του ΙΣΕΜ
- τ/53/1999 (28) Ο Σύνδεσμος Υποτρόφων ΣΕΚΕ
- τ/53/1999 (41) Δημερίδα ΠΑΣΕΓΕΣ και Ολλανδικής πρεσβείας
- τ/53/1999 (42) Οι Αστικοί Συνεταιρισμοί στην Αχαΐα
- τ/53/1999 (44) Οι Συνεταιρισμοί των Υδραυλικών
- τ/53/1999 (44) Οικοδομικοί Συνεταιρισμοί
- τ/53/1999 (45) Οι Συνεταιριστικές Τράπεζες στην Ελλάδα
- τ/53/1999 (47) και 54/1999 (98): Βιβλία και Περιοδικά
- τ/53/1999 (51) Νομοθεσία Συν/σμών, Αστικοί Συνεταιρισμοί
- τ/54/1999 (65) Εισαγωγικό σημείωμα στην εισήγηση κ. Καραμήχα
- τ/54/1999 (65) Προς τους φίλους αναγνώστες του Περιοδικού μας
- τ/54/1999 (76) Η νέα εποχή για τους Έλληνες αγρότες και τους Συνεταιρισμούς τους
- τ/55/1999 (152) Η νομική διαμόρφωση του θεσμού των ειδικών «κοινωνικών» Συνεταιρισμών στην Ελλάδα (Ν. 2716/7-5-1999, άρθρο 12)
- τ/55/1999 (185) Νομοθεσία Συνεταιρισμών. Περί Συνεταιριστικών Τραπεζών
- τ/56/1999 (199) Ειδήσεις αγροτικές - συνεταιριστικές
- τ/56/1999 (210) Ο θεσμός των «Κοινωνικών Συνεταιρισμών» στην Ιταλία
- τ/56/1999 (218) Το Καταστατικό της Εταιρείας Φίλων του Συνεργατισμού
- τ/56/1999 (235) Μεταβολές στο Δ.Σ. της Εταιρείας Φίλων του Συνεργατισμού
- τ/56/1999 (235) Η «Καλλιρρόη» των Αμπελακιωτών. Συμφωνητικό ναυπήγησης (από το «Βήμα»)
- τ/57/2000 (1) Η νέα νομοθεσία για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις»
- τ/57/2000 (3) Εισηγητική Έκθεση στο Σχέδιο Νόμου για τις «Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις»
- τ/57/2000(29) Ο νέος Νόμος 2810 του 2000 για τις ΑΣΟ (ΦΕΚ/Α/61/9-3-2000)
- τ/57/2000 (53) Η Γενική Συνέλευση του ΙΣΕΜ
- τ/57/2000 (57) Ο τύπος Holding στην υπηρεσία των Συνεταιριστικών Οργανώσεων
- τ/57/2000 (69) Βιβλιογραφία συνεταιριστική και αγροτικής οικονομίας από το 1978
- τ/58/2000 (111), 59/2000 (133) και 60/2000 (197): Σύνταγμα και Συνεταιρισμοί. Μια πρόταση για την αναθεώρηση της παρ. 5 του άρθρου 12 του Συντάγματος
- τ/58/2000 (117) Βιβλιογραφία συνεταιριστική και αγροτικής οικονομίας από το 1978
- τ/58/2000 (121), 59/2000 (184) και 60/2000 (251): Δραστηριότητες της Διοίκησης της Εταιρείας Φίλων του Συνεργατισμού
- τ/58/2000 (125) Βιβλία και Περιοδικά
- τ/59/2000 (169) Εκλογές στις ΑΣΟ από 1/10–31/12/2000. Οδηγίες της ΠΑΣΕΓΕΣ με την Εγκύκλιό της 3/991/6-9-2000 για τον τρόπο διεξαγωγής των εκλογών

- τ/59/2000 (185 ΚΑΙ 60/2000 (243): Αγροσυνεταιριστικές ειδήσεις
- τ/60/2000 (225) Συνεταιριστική Νομοθεσία. Ερμηνευτική Εγκύκλιος του Υπουργείου Γεωργίας (αριθ. 53555/10-8-2000) για την εφαρμογή του Νόμου 2810/2000
- τ/61/2001 (45), 62/2001 (117), 63/2001 (181), 64/2001 (241), 65/2002 (57), 66/2002 (123), 67/2002 (190) **Αγροσυνεταιριστικές ειδήσεις**
- τ/61/2001 (51), 62/2001 (113), 63/2001 (179), 64/2001 (239), 65/2001 (61), 66/2002 (115), 67/2002 (188) και 68/2002 (248) **Μεταξύ μας (Ενημερωτική στήλη για τα μέλη της Ε.Φ.Σ.)**
- τ/61/2001 (55) Νέες Διοικήσεις στις Τριτοβάθμιες ΑΣΟ
- τ/62/2001 (115) Δυνατότητες χρηματοδότησης για δράσεις νέων γεωργών
- τ/62/2001 (166) Οι μεγάλοι σταυρώνονται ή πεθαίνουν στην εξορία
- τ/63/2001 (154) Τι είπα σε λόγο του ο Θεόδ. Κολοκοτρώνης για τη θρησκεία
- τ/64/2001 (223) 28η Οκτωβρίου
- τ/64/2001 (245) Τότε, τώρα, τι μένει;
- τ/65/2001 (5) Αντιδράσεις Συνεταιριστών για την ιδιωτικοποίηση της ΑΤΕ
- τ/65/2002 (22) Ευρωπαϊκή Ένωση: 1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- τ/65/2002 (43) Από το μέτωπο των κινητοποιήσεων
- τ/65/2002 (54) Ουσταπασίδης Κων/νος (νεκρολογία)
- τ/66/2002 (109) Ευρωπαϊκή Ένωση: 2) Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. 3) Το Συμβούλιο Υπουργών
- τ/66/2002 (110) Στη Νάουσα το Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο της Ι.Σ.Α.
- τ/66/2002 (119) Από το μέτωπο των κινητοποιήσεων
- τ/67/2002 (154) ΣΕΚΑΠ: Μια σύγχρονη καπνοβιομηχανία
- τ/67/2002 (187) Ευρωπαϊκή Ένωση: 4) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Φεφές Μιχ. του Β.:

- τ/50/1998 (97) Η μεταρρύθμιση της ΚΑΠ και ο ρόλος των Συνεταιρισμών στην Ελλάδα

Φραγκιαδουλάκης Γεώργιος του Μ.:

- τ/59/2000 (141) Το πάθημα να γίνει μάθημα
Στα δικά μας. Σύντομα και περιεκτικά
- τ/59/2000 (183) 1) Για το ΤΑΥΣΟ. 2) Για την τιμή σταριού - αλευριού - ψωμιού
- τ/60/2000 (249) Για την επιδότηση του λαδιού
- τ/61/2001 (39) 1) Για τις εκθέσεις πεπραγμένων, 2) Για το κύκλωμα σάρι - αλεύρι - ψωμί.
Απάντηση του γεωπόνου Βασ. Μπουφίδη
- τ/62/2001 (111) 1) Απολογισμός της στήλης. 2) Για την έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων
- τ/63/2001 (177) Για το συνταξιοδοτικό
- τ/64/2001 (233) 1) Για την οικονομική κατάσταση των ΑΣΟ. 2) Για τη συνεταιριστική αλληλεγγύη.
3) Για τη νοοτροπία στις Διοικήσεις των ΑΣΟ.
- τ/65/2002 (55) Για το ασφαλιστικό
- τ/67/2002 (179) Ο συνταξιοδοτικός Νόμος 3029/2002
- τ/68/2002 (231) (Ως άνω συνέχεια)

Φραγκιαδουλάκης ΜΙΧΑΗΛΣ:

- τ/67/2002 (149) Το ελαιόλαδο
- τ/67/2002 (176) Το δημόσιο χρέος (1960-2000)
- τ/68/2002 (197) Ο καπνός

Χαβδούλας Κώστας:

- τ/62/2001 (87) Το συνεταιριστικό κίνημα και οι μέθοδοι χειραγώγησής του

Χαζίρογλου Λεωνίδας του Θωμά:

- τ/68/2002 (242) Επιστολή για τους Συνεταιριστές Ηλία Σεϊτανίδη και Κώστα Μπεμπή

Χαρίτος Θεόδωρος:

- τ/58/2000 (107) Παράγεται ό,τι μπορεί να πουληθεί
- τ/59/2000 (149) Επιχειρηματικό περιβάλλον και διαδικασία προετοιμασίας προγράμματος marketing
- τ/60/2000 (209) Για να φθάσουμε αυτόν που είναι ψηλά ανεβαίνουμε εμείς, δεν τον κατεβάζουμε (χριστιανική προσέγγιση στο management)
- τ/61/2001 (26) Επίδρασις της μητρός εις την αγωγήν των παιδιών
- τ/61/2001 (31) Συνθηκολόγηση με τη σύγχρονη συλλογιστική του Μάρκετινγκ. Προϋπόθεση για τη βελτίωση των Οργανώσεων
- τ/62/2001 (103) Η ποιοτική εξυπηρέτηση των πελατών
- τ/62/2001 (107) Αν δεν έχεις γέροντα στο σπίτι σου, πάνε ν' αγοράσεις
- τ/63/2001 (147) Εξαγωγές μάρκετινγκ και εμπορικές εκθέσεις
- τ/64/2001 (227) Ταμειακή ροή: Το σημαντικότερο εργαλείο της επιχείρησης-οργάνωσης
- τ/65/2001 (23) Merchandising, ένας όρος πολύ παρεξηγήσιμος
- τ/66/2002 (113) Τα μέσα του Merchandising

Χαρμπούρη Έλλη:

- τ/65/2002 (52) Τα ΑΝ του Κίπλιγκ
- τ/68/2002 (238) Ό,τι κι αν είχε τα 'χασε (ποίημα)

Χατζηβασιλείου Αντ.:

- τ/50/1998 (109) Κωδικοποίηση (ανεπίσημη) των νόμων περί Αγροτικών Συνεταιρισμών 2169/93, 2181/9, και 2538/97
- τ/51/1998 (165) Κωδικοποίηση ως άνω

Χουρμουζιάδης Κώστας:

- τ/51/1998 (151) Οι Καταναλωτικοί Συν/σμοί: Ο Καταναλωτής KONSUM Θεσσαλονίκης

Ψαρράς Θ.:

- τ/66/2002 (120) «Οι αγρότες και τα τρακτέρ» (ποίημα)

Η ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

*Δεν κάνει στείρα δημοσιογραφία εκφράζει γνώμες και παίρνει θέση
σ' όλα τα θέματα που απασχολούν τον Συνεργατισμό*

«SINETERISTIKI PORIA»

COOPERATIVE REVIEW

Published by the «FRIENDS OF COOPERATION SOCIETY»,
14 Efolidos Str., 105 52 Athens Greece.

CONTENTS OF No 68/2002

	<i>Page</i>
☐ G. Sellianakis: The male goat of the Mayor	193-195
☐ A. Bikos: 1000 words	196
☐ M. Fragiadoulakis: Tobacco: The second in importance agricultural product of the country	197-200
☐ G. Sellianakis: The tranformation of the Autonomous Sultana-raisons Organisation into a Company	201-204
☐ A. Rantsios: The food situation in the globe today: The hunger question	205-212
☐ I. Grigoromichelakis: The Cooperative way brings development	213-223
☐ G. Sellianakis: "Kapodistrias". Now work and honourable management	225
☐ M. Dermitzakis: Low birth-rate and illegal in-migration: Two great threats	226-227
☐ G. Kafetzakis: The route followed by the Agricultural Bank	229-230
☐ G. Fragiadoulakis: Answers to questions of our readers: Law No. 3029/2002 for the Social Security system	231-235
☐ Cooperator (anonymous): "Memories"	236-237
☐ E. Charbouris: He lost whatever he possessed	238-239
☐ A. Bikos: Postal Box of the Review: (Written by: M. Dermitzakis, K. Giagnisis, B. Nikoloutsos, G. Kafetzakis and L. Chazioglou)	240-242
☐ G. Sellianakis: The Greek language is the mother language	246-247
☐ G. Sellianakis: Aristotle Arapis (obituary)	250-251
☐ Editorials:	
• Information for the members of our Society	248-249
• Index by author for the years 1997-2002	252-263
• Contents in English - The identity of the Review	

«ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ»

ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ - ΕΠΙΣΤΗΜΗ - ΔΡΑΣΗ

Τρίμηνη έκδοση Επιστημονικού - Ιδεολογικού προβληματισμού

Ιδιοκτήτης: ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΜΟΥ

Γραφεία: Ευπόλιδος 14 (3ος όρ.) - Αθήνα 105 52 • Τηλ. 210/3226.976

Εκδότης - Διευθυντής: ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρείας:

Γεωργ. Σελλιανάκης, οδός Καραολή Δημητρίου 4 - Μελίσσια • Τηλ. 210/8042.439 • Τ.Κ.151 27

Επιμέλεια: για τη συγκέντρωση της ύλης, έκδοση, κυκλοφορία και τα οικονομικά του περιοδικού: *Συντακτική Επιτροπή από τους:*

Γεώργιο Β. Σελλιανάκη, Απόστολο Τρ. Ράντσιο και Αθανάσιο Α. Μπίκο

ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ:

- Για Ενώσεις Συνεταιρισμών, Κεντρικές Οργανώσεις, Τράπεζες, Οργανισμούς : (όχι κατώτερες των 30 Ευρώ).
- Για πρωτοβάθμιους Συνεταιρισμούς, άλλα νομικά πρόσωπα: (οχι κατώτερες των 15 Ευρώ).
- Για άτομα (όχι κατώτερες των 12 Ευρώ). • Για φοιτητές και νέους αγρότες (6 Ευρώ)
- Εμβάσματα με ταχυδρομική επιταγή στον Ταμία της Εταιρείας Φίλων Συνεργατισμού
κ. Γ. Καφετζάκη, οδός Θράκης 30 - Νέα Σμύρνη 17 121 (τηλ. 210/93.55.394).

Τυπογραφείο: *Νικήτα Κ. Καράλη*, Γερανίου 7 - Τηλ. - FAX: 210/5233.965 • Κυκλοφορία: Δεκέμβριος 2002

Η κατοικία σας

ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΕΠΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ

Τ

ο σπίτι σας, μικρό ή μεγάλο, είναι η περιουσία σας, η βάση σας, το ορμητήριο σας. Όμως διάφοροι κίνδυνοι, όπως φωτιά, σεισμός, κλοπή, θεομηνίες, κ.ά. το απειλούν. Σήμερα, ο καλύτερος τρόπος για να το προστατέψετε, είναι να το πολυσ ασφαλιστήριο κατοικιών "ΝΕΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ" της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ.

Το πρόγραμμα καλύπτει:

Ζημιές από φωτιά, κεραυνό, έκρηξη λέβητα κεντρικής θέρμανσης, βραχυκύκλωμα, θεομηνίες, διάρρηξη σωληνώσεων ύδρευσης, σεισμό.

Επίσης καλύπτεται:

- Η απώλεια περιεχομένου λόγω κλοπής.
- Η απώλεια ή η καταβολή ενοικίου σε περίπτωση που θεωρηθεί ακατοίκητη η κατοικία λόγω ζημιάς και μέχρι την αποκατάστασή της.
- Ο ασφαλισμένος και τα μέλη της οικογένειάς του από κάθε ατύχημα που θα συμβεί στην κατοικία του ή στο γύρω χώρο.
- Η αστική ευθύνη του ασφαλισμένου.

Νέα Κατοικία. Η πιο ολοκληρωμένη προστασία για το σπίτι σας.

Προστατέψτε τον εαυτό σας και την περιουσία σας, από κάθε πιθανό κίνδυνο, με το πολυσ ασφαλιστήριο ΝΕΑ ΚΑΤΟΙΚΙΑ.

Νιώστε μοναδική προστασία και σιγουριά, υπό την σκέπη της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Πολυσ ασφαλιστήριο κατοικιών με τη δύναμη της ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ

**Όμιλος Εταιριών
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ Α.Ε.

ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΑΞΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ